

NORGES OFFICIELLE STATISTIK

Tredie række no. 299.

BERETNING
OM
VETERINÆRVÆSENET
OG
KJØDKONTROLLEN
I
NORGE
FOR ÅRET 1896

UDGIVEN AF

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

*(Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande en Norvège
en 1896, publié par le Directeur du service vétérinaire civil.)*

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

TRYKT HOS W. C. FABRITIUS & SØNNER

1898

Pris: Kr. 0.50.

NORGES OFFICIELLE STATISTIK

Tredie række no. 299.

BERETNING

OM

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØDKONTROLLEN

I

NORGE

FOR ÅRET 1896

UDGIVEN AF

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

*(Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande en **Norvège**
en 1896, publié par le Directeur du service vétérinaire civil.)*

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHHOUG & CO.

TRYKT HOS W. C. FABRITIUS & SØNNER

1898

For årene 1889—1896 se Norges officielle statistik, tredje række no. 137, 153, 181, 197, 218, 248 og 270.

Les maladies épizootiques qui se sont manifestées en Norvège pendant l'année 1896 sont le *charbon*, le *coryza du bétail*, le *charbon symptomatique*, le «*braasot*» (maladie subite du mouton) et le *rouget du porc*.

Dans le département d'Akershus une épizootie de la *fièvre charbonneuse* éclata au mois du juin; la maladie sévit pendant deux mois dans un pâturage silvestre situé principalement dans les communes de Skedsmo et d'Enebak; elle frappa 223 vaches, dont 195 crevèrent, 52 chevaux, dont 49 moururent, 3 moutons et 6 autres animaux (chats, chiens & porcs) qui tous périrent. Cinq hommes furent infectés, dont deux décédèrent. L'été de 1896 était très chaud et très sec, les ruisseaux et les nappes d'eau de ce pacage se trouvaient pour la plupart taris. Le premier cas était dû probablement à une infection par des débris de blés importés, la majorité des autres fut déterminé sans doute par des mouches, qui répandaient les germes de la maladie; sous ce rapport il est intéressant de noter que beaucoup des animaux furent atteints du charbon cutané. On trouva aussi dans la forêt 30 cadavres d'élans. L'épizootie cessa au commencement d'août dès qu'il tomba de la pluie. La disposition préventive la plus effective pendant l'épizootie était de renfermer les animaux dans les étables.

Une petite epizootie du charbon se déclara aussi au mois de juillet dans le district de Rødal du département de Søndre Bergenhus; la cause de cette éruption était un cas sporadique chez une vache enfouie près d'un ruisseau qui fournissait de l'eau pour 200 vaches sur un pâturage voisin.

Les tuberculinations du bétail, qui commencèrent en 1895, ont été continuées aux frais de l'État pendant 1896 et 1897; le résultat des recherches de 1896 est publié dans le Compte rendu de l'année précédente. En 1897 il a été examiné un nombre de 24 755 bestiaux, dont 8 032 furent trouvés tuberculeux, c'est-à-dire 8,32 %. Ces bestiaux appartenrent à 2 136 étables, dont 577 furent trouvées infectées, c'est-à-dire 27 %. Jusqu'au 31 décembre 1897 il a été examiné un nombre total de 55 542 bestiaux dans 4 331 étables; on a constaté 4 644 bêtes tuberculeuses et 1 150 étables contaminées, c'est-à-dire respectivement 8,36 % et 26,55 %.

Quant aux détails on renvoie aux tableaux statistiques avec traduction française.

IV

Les vétérinaires diplômés étaient, le premier janvier 1897, au nombre de 130.

Pendant l'année 1896 il fut exporté de Norvège à l'étranger 1 193 chevaux, 46 bestiaux et 13 359 moutons; il fut importé 656 chevaux, 19 826 bestiaux, 4 193 moutons et 1 194 porcs.

L'inspection de la viande est réglementée par un décret royal, qui entra en vigueur le 1 janvier 1896. L'inspection est obligatoire dans les villes de plus de 4 000 habitants, et elle était organisée en 1896 dans 22 communes. Les tableaux statistiques ci-joints donneront des renseignements sur la quantité viande contrôlée et saisie.

Indholdsfortegnelse.

(S o m m a i r e).

	Page
Résumé en français	V

I. Veterinærvesenet i 1896. (Du service vétérinaire en 1896).

A. Almindelig oversigt (Vue générale)	1
B. Om de enkelte sygdomme (Sur les maladies différentes)	3
1. Miltbrand (Charbon)	3
2. Ondartet katarrhalfeber (Fièvre catarrhale maligne de bétail)	16
3. Raslesyge (Charbon symptomatique)	16
4. Braasot (Maladie subite du mouton)	16
5. Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc)	28
6. Smitsom klovsyge (Piétin)	28
7. Ondartet ødem (Septicémie gangréneuse)	28
8. Diffus flegmone (Phlegmon diffus)	28
9. Tuberkulose (Tuberculose)	28
10. Kværke (Gourme)	35
11. Mundsyge (Stomatite contagiense du cheval)	35
12. Klovbrandbyld (Phlegmon du pied des bêtes à cornes)	35
13. Kopper (Vaccine)	35
14. Tyføs sygdom hos heste (Typhus du cheval)	36
15. Lungeorm (Pneumonie vermineuse)	36
16. Rheumatisme (Rhumatisme)	36
17. Hudsygdom hos kjør (Affection cutanée du bétail)	37
18. «Bern»ske sygdom (Méningite cérébro-spinale du cheval)	37
19. «Flein» (Maladie de «Flein»)	38
20. Ringorm (Trichophytie)	38
21. Kalvediarrhoë (Entérite infectieuse du veau)	38
22. Iktesyge (Distomatose)	38
23. Kalvekastning (Avortement épizootique)	39
24. Kolik (Colique)	39
25. Forskjellige sygdomme (Maladies diverses)	39

VI

	Page
C Bevilgninger til veterinærvæsenet for budgetterminen 1896—1897 (Budget du service vétérinaire depuis le 1 ^{er} juillet 1896 jusqu'au 30 juin 1897)	41
D. Tabeller (Tableaux statistiques)	44
Tabel V. De vigtigste husdyrsygdomme i Norge i 1896, artsvis ordnede (Relevé des divers cas de maladies des animaux domestiques, par espèces, en Norvège en 1896)	44
— VI—XXIV. Anmeldte husdyrsygdomme i de for- skjellige amter (Cas de maladies signalés, par dé- partements)	50
— XXV. Enkelte sygdommes fordeling i de forskellige amter (Relevé des diverses maladies par départements)	148
— XXVI. Antal autoriserede dyrlæger i Norge den 1ste januar 1897 (Nombre de vétérinaires diplômés au 1 ^{er} janvier 1897)	149
E. Udførsel og indførsel af husdyr (Importation et exportation des animaux)	150

II. Kjødkontrollen i 1896.

(L'inspection de la viande en 1896).

Aalesund	153
Arendal	156
Bergen	159
Drammen	165
Fredrikshald	165
Fredriksstad	170
Haugesund	172
Horten	177
Kongsberg	180
Kragerø	180
Kristiania	185
Kristianssand	191
Kristianssund	194
Larvik	194
Moss	198
Porsgrund	198
Skien	198
Stavanger	205
Trondhjem	211
Tromsø	211
Tønsberg	217

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques).

	Page
A. Offentlige foranstaltninger i 1896 (Mesures administratives en 1896)	221
B. Gjældende love og bestemmelser (Lois et règlements en vigueur)	223
Bilag 1 (Appendice 1) Lov af 14de juli 1894 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies des animaux domestiques)	223
— 2 (— 2) Lov om kommunale slagtehus etc (Loi sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande)	233
— 3 (— 3) Kjødkontrolregler (Réglementation pour l'inspection de la viande)	235
— 4 (— 4) Nugældende (1ste juli 1898) regler for indførsel af husdyr (De l'importation des animaux)	240
— 5 (— 5) Nugældende (1ste juli 1898) regler for udførsel af husdyr (De l'exportation des animaux)	242
— 6 (— 6) Om brændemerkning af tuberkuløst kvæg (Sur le marquage à feu du bétail tuberculeux)	244
— 7 (— 7) Schema for ansøgning om tuberkulinundersøgelser (Formulaire de demandes de tuberculination)	245
— 8 (— 8) Indberetningsschema for tuberkulinundersøgelse (Formulaire des rapports de tuberculination)	247
— 9 (— 9) Anvisning til tuberkulinundersøgelser (Instruction pour la tuberculination)	248
— 10 (— 10) Indberetningsschema til amtmændene om smitsomme sygdomme (Rapports devant être adressés au préfet, sur les cas de maladie contagieuse)	250
— 11 (— 11) Indberetningsschema til veterinærdirektøren (Rapports devant être adressés au Directeur)	251
— 12 (— 12) Uddrag af skyds- og kostloven (Extrait de la loi sur les pais de voyage)	252
— 13 (— 13) Regningsschema (Formulaire de notes) . . .	253

I.

Om veterinærvæsenet i 1896.

A. Almindelig oversigt.

Ifølge de i henhold til husdyrloven af 14de juli 1894 § 26 fra dyrlægerne indkomne årsberetninger for 1896 er der i nævnte år behandlet 14 495 sygdoms-tilfælde hos hesten, 33 546 hos koen, 1 173 hos fåret, 497 hos geden, 3 950 hos svinet, 1 602 hos hunden, 139 hos katten, 247 hos fjærkræ og 5 hos andre dyr, tilsammen 55 654 tilfælde mod 63,744 det foregående år.

Af de i loven nævnte såkaldte ondartede smitsomme husdyrsygdomme er optrådt: miltbrand, ondartet katarrhalfeber, raslesyge, bråsot og rødsyge, hvorimod intet tilfælde er forekommet af kvægpest, mund- og klovsyge, ondartet lungesyge, snive, svinepest, kopper og skab hos fåret eller hundegalskab.

Naar undtages Finmarkens amt, hvor for tiden ingen dyrlæge er bosat, er tilfælde af miltbrand og rødsyge anmeldt fra samtlige amter (henholdsvis 517 og 941 tilfælde); ondartet katarrhalfeber forekom i alle amter undtagen Bergens by og Romsdals amt (ialt 286 tilfælde); raslesyge er anmeldt fra Kristians, Jarlsberg og Larvik, Lister og Mandal, Nordre Bergenhus og Søndre Trondhjems amter (ialt 12 tilfælde). Bråsot er anmeldt fra følgende amter: Hedemarkens, Lister og Mandal, Stavanger, Søndre Bergenhus, Bergen, Nordre Bergenhus, Romsdals, Nordlands og Tromsø amter med tilsammen 125 tilfælde (se tabel XXI).

Hos to til karantænestationen Voulen ved Stavanger fra England indførte får optrådte smitsom klovsyge (*foot-rot.*); dyrene frigaves ikke, førend de var helbredede, og nogen overførelse til andre dyr fandt senere ikke sted. Dette er det eneste tilfælde af importeret sygdom i årets løb.

Af vaccinationer mod ondartede smitsomme sygdomme er kun foretaget endel forsøgspodninger mod bråsot på vestlandet (hvorom henvises til, hvad her er anført under sygdommen bråsot).

Overførelse af dyresygdomme til mennesker er iagttaget for miltbrandens og ringormens vedkommende, uden at noget bestemt antal kan opgives. Foruden de under miltbrandsfarsoten i Akershus indtrufne 5 tilfælde omtales der af dyrlægerne Olsen (Ulefos) og Kristoffersen (Kongsberg) tilfælde, hvor efter afhudning af miltbrandskadaver to mennesker smittedes med dødelig udgang.

Angående offentlige foranstaltninger vedrørende veterinærvæsenet i året 1896 henvises til afsnittet herom.

Kjødkontrollen findes behandlet under afsnit II.

B. Om de enkelte sygdomme.

1. Miltbrand.

Af særlig interesse er at nævne, at der i løbet af sommeren indtraf to begrænsede farsotmæssige udbrud af miltbrand, det ene i Akershus amt, det andet i Søndre Bergenhus amt. Mens der i 1894 og 1895 kjendtes henholdsvis 241 og 338 tilfælde, anmeldtes der i 1896 519, hvoraf alene 246 optrådte i Akershus amt og 79 i Søndre Bergenhus; sygdommen har forøvrigt optrådt i årets løb i alle amter undtagen Finmarken.

Angående farsoten i Akershus skal man hidsætte følgende indberetninger fra de i de smittede distrikter praktiserende dyrlæger.

Konstitueret amtsdyrlæge *Nordli*, Lillestrømmen, indberetter under 31te december 1896:

Sygdommen begyndte med et tilfælde onsdag den 17de juni, idet en ko hjemme-hørende på gården Østlien, Lørenskoven, fandtes død på den for flere gårde fælles havnegang i den såkaldte Rastad skog. Kadaveret blev afhudet, huden solgt i Kristiania og kadaveret nedgravet uden dyrlægetilsyn. Den påfølgende søndag (21de juni) blev gårdens eneste hest syg, og da der samme aften fandtes ko no. 2 død på havnegangen, blev jeg budsendt; men da jeg den dag var optaget, kom jeg først på stedet den påfølgende formiddag.

Den syge hest fandt jeg lidende af åndenød, forårsaget ved en voldsom træhård hævelse om strubehovedet; hævelsen strakte sig fortil, under og mellem kjævegrenene til underlæben og lidt opad kinderne; bagtil fulgte den årefuren og halsens nederste rand og tabte sig på halsens bagerste trediedel.

I de voldsomt udspilede næsebor flød der grå nekrotiske tjavser i et serøst, hæmorrhagisk sekret, som sugedes ind og blev prustet ud ved det anstrengte ånde-dræt. Hesten døde ca. $\frac{1}{4}$ time efter min ankomst til stedet. Koen og hesten blev obducerede, ligesom mikroskopisk præparat blev taget af hesten. Efter overenskomst med eieren skulde dyrene nedgraves, og foranstaltninger blev truffet dertil.

Ved forespørgsel blev der oplyst mig om den ovenover nævnte den 17de juni døde ko, og at en mand fra øvre Rastad og eieren af gården Lysås havde deltaget i afhudningen, samt at førstnævnte mand havde udtalt sig om, at dødsårsagen var «amerikansk solstik». Den påfølgende lørdag (20de juni) døde der hos samme mand (Rastad) en sau, som blev nedgravet i havnegangen; søndag morgen (21de juni) var der fundet en død ko i havnegangen tæt ved pladsen Frydenberg under Hauger gård, Lørenskoven.

Paa Østlien beordrede jeg gårdens øvrige besætning indsat; fjøset blev foreløbig spylet med lysolopløsning og bestrøet med kalk, ligesom de paa gårdspladsen brugelige veie (stier) mellem de forskellige huse blev kalkstrøede, folkenes klæder kogt og skotøiet rensat.

Jeg aflagde nu et besøg paa Frydenberg under Hanger; det oplystes, at den på havnegangen døde ko var afhudet og nedgravet på en sådan måde i en myr, at det fandtes ugjærligt at optage kadaveret, og at huden var bragt til Finstad gård for at sælges i Kristiania den følgende dag. Huden blev konfiskeret, og stedet hvor den var hensat desinficeret. Indsætning af kjørene på Frydenberg blev påbudt.

Ved min ankomst til Rastadgårdene den 23de var der på nedre Rastad, beliggende ca. 200 meter fra Østlien og 150 m. fra Ø. Rastad, død en ko; kadaveret blev brændt; kalkstrøning og lysolvaskning foretaget straks og besætningen indsat. Den døde sau paa Ø. Rastad opgravet, obduceret og brændt. Der blev mig oplyst, at der den foregående dag (22de juni) var død en hest på gården Lysås, hvorfor jeg straks begav mig derhen og fandt et afhudet og åbent hestekadaver liggende ca. 10 alen ovenfor gårdens huse; blod og sekreter fra kadaveret stod i indtørrede bække til ned på gårdspladsen.

Kadaveret blev obduceret og miltbrand konstateret ved mikroskopisk undersøgelse; kadaveret blev brændt; huden var samme dag solgt i Kristiania.

Lysolvaskning og kalkstrøning blev foretaget straks og besætningen indsat.

Ved min tilbagekomst til Østlien var nok en ko død foruden de 2, som var døde om natten. Den store grav, hvori kadavrene skulde nedgraves, var færdig, og under min vejledning blev de bragt derhen og kastede i graven; folkene blev pålagt at nedkalke og tildække kadavrene på samme måde som de før behandlede. Samme aften reiste jeg efter anmeldelse om, at der på «Furuhøiden» i Hauger skov var funden en ko. 24de juni blev kadaveret obduceret, miltbrand konstateret og kadaveret nedgravet.

24de juni ankom veterinærdirektøren og inspicerede forholdene på Rastad og Østlien; foreskrev desinfektionsmidler og deres anvendelse. Mit påbud på Østlien den foregående aften om tildækning og nedkalkning var desværre ikke efterkommet, saa fluer i tusindvis sværmede om kadavrene. Samme eftermiddag (24de juni) døde en ko af miltbrand på jernbanens grindvogters bolig ved Høibråten i Ø. Aker.

Den 26de juni om morgenen fandtes en død ko på fjøset på gården Haneborg på Lørenskogen og om aftenen en ko på Sørli i Ø. Aker.

Den 27de juni døde en ko på Visperud, Lørenskoven, og en på Kløften, Ø. Aker.

Den 28de juni døde en hund på Bråten, Rastad, under mistænkelige symptomer, men blev desværre ikke obduceret.

Den 30te juni døde en hest og en kvige på Skulerud, Lørenskoven; den sidste havde gået på havn i Skulerud og tilstødende skove, men i de sidste dage på samme havn som hesten. Samme dag var 2 kjør døde i Skytten under Losby; de døde kjør havde sammen med den øvrige besætning gået på havn i Losby og tilstødende skovstrækninger; samme aften merkede eieren af gården Linnerud, nabogård til Skulerud, at en af hans 6 kjør var syg; koens udseende: lidt sløv, puls 110, åndedrættet ca. 100 og foregik med store bevægelser af flankerne. Urinen næsten sort, afgik hyppigt i små mængder og under trængninger; gjødningen løs, af normal farve. Koen døde i løbet af natten og blev obduceret næste dag. Miltbrand.

Sygdommen havde indtil nu holdt sig ved og omkring skovstrækningen Rastad, Hauger, Skulerud og Låsby skoge, som er en sammenhængende skogstrækning, hvor havnegangen er fælles for følgende gårde og husmandspladse, hvor der foruden paa de førnævnte steder forekom miltbrand:

Vallerud	1 hest død,	Vallerud	1 ko syg
Haugen	2 kjør syge	Hauger s.	1 » død
Vaaler	1 ko syg	Vaaler	1 » »
Bjørndalen	1 » »	Bjørndalsbakken	1 » »
Pålerud	1 hest død.		

Den 1ste juli forekom 8 nye tilfælde heraf, 1 hos en hest paa Skjetten ved Strømmen st., sandsynligvis smittet gennem havnegangen fra Haneborg og et på Stensrud, som er beliggende midt i Lørenskogen anneks. Kjørene holdtes her på indgjærdet særskilt havnegang. 2 tilfælde meldtes fra Flettsten i den såkaldte Gjelleråsgrænd.

Den 2den juli meldtes 13 nye tilfælde, heraf var 4 tilfælde indtrufne omkring på gårde beliggende ved Hamar kirke; et tilfælde på Tærudbråten, Gjelleråsgrænden, 2 på Skjottenbråten, mellem Skjetten og Haneborg.

Den 3die juli 2 tilfælde i Relingen, 1 på Haneborg, 6 i Hamar kreds og 5 i Hauger kreds.

Sygdommens forløb var i de fleste tilfælde akut; et enkelt tilfælde vides med sikkerhed at være apoplektisk, nemlig på Sørli, Ø. Aker. Koen havde om eftermiddagen græsset paa Strømsveien, og dyret, som var af et livligt temperament, gjorde kast og hop, da det skulde sættes ind om aftenen; straks efter indsætningen fik den mældrikke, og som den stod og drak faldt den om, havde nogle krampetrækninger og var død; obduktionen viste miltbrand.

Subakut forløb forekom i flere tilfælde. På Hamar, Lørenskoven, var koen syg fra tirsdag morgen, døde nat til torsdag; på Thorshaug syg fra torsdag morgen, død nat til lørdag. Dyr med miltbrand lokaliseret til et lem overstod som oftest sygdommen; af 24 døde 7. Når sygdommen endte med døden, var forløbet ca. 3 døgn; af eksempler kan anføres en ko på pladsen Bleien under Skjetten, den var syg fra 4de til 7de juli. Symptomerne: feber, formindsket ædelyst, melkeydelsen mindre. Det angrebne lem diffust hævet; den ødematøse, ømme og varme hævelse nåede i et baglem op til lysken, hvor kjertlen var svullen, i et forlem op til boven, hvor bovkjertlen var hævet. I de tilfælde, hvor sygdommen endte med døden, skred ødemet ud over de nævnte grænser til hen over siderne og under bugen, hvor der dannedes et plaskende ødem.

Infektionen var vistnok hyppigst skeet gennem fordeielseskanalen; hos dyr med lokaliseret miltbrand kunde jeg kun en gang antage at have opdaget infektionsstedet, idet jeg fandt hos en efter sygdommen overstået ko et to-øre-stort tørt hudstykke på mellemfoden.

I et tilfælde smittedes fosteret. 2 kjør gik på havn, den ene døde; den anden kom hjem søndag, kalvede onsdag morgen kl. 2; kalven levede uden føde og døde kl. 4 eftermiddag. Koen døde af miltbrand den påfølgende morgen kl. 8; miltbrand konstateredes mikroskopisk.

Af forholdsregler til sygdommens bekjæmpelse var afsondring af de syge dyr og isolering af de enkelte besætninger ved indsætning ubetinget det mest virksomme, hvilket man havde eksempel på ved sygdommens pludselige ophør ved indsætnings-påbudet af 6te juli 1896.

Det bemærkes, at der på Østlien for ca. 2 år siden skal være død en hest af miltbrand.

At endel smitstof er ført udover ved de til Kristiania transporterede hude er sandsynligt, ligesom også i enkelte tilfælde åbenbar tilsidesættelse af de givne forskrifter har betinget optræden af enkelte tilfælde.

Amtsdyrlæge Sween i Ås indberetter:

Den i sommer herskende miltbrandsygd om optrådte ikke samtidig i de af epizootien hjemsøgte herreder under Follo, hvorfor denne falder i 2 serier, idet den tog sin begyndelse på det ene sted, medens den var i aftagende på det andet.

Første serie begyndte den 16de juni på grænsen mellem herrederne Frogn og Vestby hvilke på disse steder er tæt bebyggede og ligesom danner en liden slettebygd for sig selv, der i øst, vest og syd er begrænset af en sammenhængende skogstrækning. Den væsentligste del af nævnte skogstrækning går helt ned til Kristiania-

fjorden 4 à 5 km. søndenfor Drøbak og benyttes som fællesbeite af en flæthed af gårde indenfor bemeldte bygdelag.

Når man undtager gårdene Linnestad og Fagligården, som har sine havnegange adskilte hver for sig, således at de ikke står i mindste forbindelse med fællesbeitet, har epizootien kun hersket inden besætninger, som har gået på sidstnævnte havnegang.

Hvorvidt de på gården Linnestad indtrufne miltbrandstilfælde kan henregnes til epizootien er et spørgsmål, der forekommer noget tvivlsomt. Men for nærmere at oplyse om disse tilfælde kan meddeles, at det første tilfælde indtraf hos en okse, som i en længere tid havde stået på stalden for at gjødes. Oksen havde i løbet af de sidste par dage gentagne gange vist sig utilpas, i hvilken anledning eieren fandt det fornuftigst at slagte dyret, inden kødet tog skade.

Naboerne havde havt sin opmærksomhed henvendt på det syge dyr, hvorfor de gjorde eieren forestilling om at tilkalde dyrlægen for at besigtige kødet, som forekom noget mistænkeligt. En blodprøve undersøgtes mikroskopisk, hvori der fandtes en mængde miltbrandbaciller. En gut på nabogården, der havde udført slagtingen, fik kort tid efter hævelse i den ene hånd og var efter sigende betænkelig syg. Gutten kom sig efter længere tids forløb.

Endvidere skal meddeles, at bemeldte okse havde været fodret med tørfoder og indkjøbt udenlandsk rugaffald, hvilket man næsten altid har fået høre er blevet anvendt som fodringsmiddel på steder, hvor der tidligere er indtruffet spredte tilfælde af miltbrand, hvorfor man uundgåelig må få indtryk af, at dette fodringsmiddel af fremmed oprindelse har været smitteførende.

Slagtningen foregik på stalden, hvorved blod spildtes til alle kanter, tildels også udenfor stalden, hvorfor meget taler for, at smitten herfra er bleven ført over til de 2 kalve, som senere døde af miltbrand, uagtet al anvendt forsigtighed med hensyn til desinfektion af de smittede steder.

Den 20de juni indtraf det første tilfælde af farsoten på den ovenfor beskrevne havnegang, idet en ko, som den foregående aften savnedes, fandtes død i skoven. Fra nu af forefaldt tilfældene temmelig spredt blandt de besætninger, som havde gået på fælleshavnegangen.

Tilfældene fordeler sig i de nedenfor anførte tidsrum, hvori epizootien herskede, således:

Den 24de juni forefaldt 2 tilfælde, 25de 1 tilf., 26de 2 tilf., 28de og 30te falder et tilfælde paa hver af disse dage. Ligeledes den 7de juli, 14de, 16de og 22de indtraf 1 tilfælde daglig, hvilket danner farsotens afslutning i Vestby og Frogn. På Fagligården døde 2 heste med 6 dages mellemrum uden at have været i berøring med fællesbeitet, og uden at man havde den mindste formodning om, hvorfra smitten er kommet til gården.

Denne lille epizooti er nokså karakteristisk derved, at den har været så begrænset til et mindre område, hvorfra den ikke er kommet videre, og det er tillige høist usandsynligt, at den kan have stået i nogen forbindelse med epizootien i Ski, da afstanden mellem de to herjingssteder udgjør omkring 20 km. med sammenhængende, vidtstrakte og dyrkede marker imellem.

Den 2den serie af epizootien i Follo hjemsøgte på få undtagelser nær hele Ski skogbygd. Sygdommen havde sin største udbredelse i de nordligst liggende strækninger af bygden, hvis indvånere benytter den store, sammenhængende skogstrækning til fællesbeite for sine kreaturer. Denne skogstrækning grænser i syd til Enebak, i øst støder den op til Lørenskoven. Det første tilfælde af sygdommen, som blev påtruffet af undertegnede, var den 12te juli på gården Fjeld. Fra nu af forekom tilfældene temmelig spredte i yderkanterne af ovennævnte skovstrækning og på gårdene Vashagen og Opsand, der ligger midt i bygden og derfor er isolerede fra fællesbeitet. Senere forekom tilfældene på gårdene i skogbygdens mere centralt liggende dele.

Farsoten havde således hjemsoøgt hele Ski skogbygd og ophørte den 31te juli på bysæteren*), altså på samme eiendom, hvor den tog sin begyndelse.

Af foranførte fremgår, at epizootien ikke havde så liden udbredelee inden Follo; de indtrufne tilfælde forekom dog oftest enkeltvis og spredt omkring på forskellige gårde, ofte med stor afstand mellem tilfældene.

I de besætninger, hvori der krævedes flere ofre, må dette for en stor del tilskrives uagtsomhed fra vedkommende, som har havt med de syge og døde dyr at bestille, hvorved smitten har fået større udbredelse.

Angående sygdomsforløbet er det for de fleste tilfældes vedkommende vanskeligt at give nogen oplysning på grund af manglende leilighed til at iagttage disse.

Meget ofte var de pågjældende kreaturer om morgenen tilsyneladende friske sluppet ud på havnegangen, men gjenfandtes om aftenen døde. I andre tilfælde var de friske sat ind paa fjøset om kvelden for den påfølgende morgen at gjenfindes døde på båsen. Som undtagelse herfra fik man en sjelden gang høre, at det døde dyr havde vist tegn til upasselighed, inden det krepere.

Sygdomsbilledet var meget forskjelligt, således at forveksling med andre sygdomme såsom indigestion, diarrhé, kolik o. l. let kunde finde sted. Undertiden viste dyrene stormende hjertevirksomhed med sterk åndenød; i andre tilfælde var der blodig diarrhé, blodig urinladning, høi feber med temperatur over 42°.

Lokale affektioner så jeg ikke hos kvæget, men derimod i 2 tilfælde hos heste, hvor kjønssdelene, bugen og partiet omkring munden var sædet for ganske betydeligt ødem.

Angående infektionsmåden er det to veie, hvorefter denne kan tænkes at have fundet sted, nemlig optagen af smitte ved foderet gjennem fordøielseskanalen og ved stik af insekter, som har været i berøring med miltbrandsmitten. Den førstnævnte infektionsmåde synes at være den mest sandsynlige på grund af den lange tørkeperiode, som gik forud for epizootien, og som tillige vedvarede under dennes optræden.

Farsotens herjing er her især gået ud over kvæget. Iblandt hestene forefaldt 4 tilfælde i Frogn og Vestby, i Ski kun et.

Angående de iagttagne forholdsregler til at bekjæmpe sygdommen må myndighedernes påbud om kreaturerne indsætning og staldfodring sættes i første række som et meget virksomt middel til at hindre farsotens omsiggriben. På de steder, hvor man itide iagttog denne forholdsregel, forefaldt ikke noget tilfælde af sygdommen.

Miltbrandstilfældene indtraf som regel iblandt de besætninger, som ikke havde været gjenstand for denne forholdsregel; dette iagttoges under begge epizootier.

I forbindelse med foranstående må nævnes, at befolkningens frygt for sygdommen bidrog ikke så lidet til at hindre smittens udbredelse, idet eierne lod sine dyr afsondre, såsnart noget af disse viste sig utilpas, og tilkaldte dyrlæge.

Med hensyn til de øvrige mod smittens udbredelse anvendte forholdsregler skal fremhæves, at kadaverne altid opbrændtes på de steder, hvor forholdene tillod det. Til andre tider måtte kadaverne nedgraves dels af mangel på tilstrækkeligt brændsel, dels fordi eierne ikke tillod at tænde ild af frygt for skogbrand. Var tilfældene indtrådt på fjøset, blev de for smitte mistænkte steder i dette rengjort og desinficeret med karbol og saltsyreopløsning. I enkelte tilfælde, hvor det ansåes påkrævet, blev fjøsenes indredning delvis udtaget og opbrændt.

*) Bysæteren hører under Fjeld.

Amtsdyrlæge *Løken*, Enebak, meddeler følgende:

De første miltbrandstilfælde, der blev mig anmeldt, optrådte på en plads under gården Vestby, Ytre Enebak, den 12te juli; men allerede 8 dage før var på en anden plads (Holstad) i nærheden død en ko, hvorefter der først senere kom anmeldelse gennem kommunelægen; koen var nemlig bleven slagtet og flået, og en af de mænd, der var eieren behjælpelig hermed, blev smittet gennem en rift på hånden og måtte efter få dages forløb tages under lægebehandling; gjort opmærksom på tilfældet fik jeg så kadaveret opgravet og blodprøve undersøgt; de nødvendige forsigtighedsregler blev foretaget, så godt det lod sig gøre, men da der før var gået temmelig ligegyldigt frem såvel med slagtning som nedgravning, og indvoldene dels var opspist og dels bortslæbt af hunde, har sandsynlig smitten bredt sig videre, — ialfald døde der senere rundt om i nærheden flere og flere dyr; de fleste tilfælde forekom også i Ytre Enebak, og ialfald i endel tilfælde må smittekilden uden tvivl hidrøre derfra. Endel heste siges vistnok at være smittet på hvilesteder i byeien. Forøvrigt var der på anden måde rigelig anledning til smitte i den i umiddelbar nærhed beliggende skov, hvor man fandt kadavre såvel af elge som kreaturer; omkring disse fandt man ofte hele «bølningen» leiret, urolige og nysgjerrigt snusende til sin døde kamerat, hvem fluer og alskens kryb allerede havde taget i besiddelse; at flere dyr ikke gik med er forunderligt. At sygdommen var bundet til skoven viste sig også på dens optræden, idet den væsentlig optrådte på gårde langs skovkanten, medens gårde uden skoghavn næsten gik helt fri; de fleste tilfælde fandt man derfor langs den vestre og nordre grænse af bygden, hvor man har den store skogstrækning bestående af Bjerke-, Børter- og Rausjøskovene, der støder op til skogene ved Losby og op til Ski sogn.

Endskjønt farsoten rasede såvel i bygdens syd- som nordende, såvel i Ytre som Øvre Enebak, ophørte den utrolig hurtig, så snart man dels godvillig dels med tvang fik folk til at tage sine dyr i hus og bort fra skoghavnegangen. Den begyndte altså 12te juli, nåede sit højdepunkt omkring den 19de juli, da der på en dag døde 3 heste og 7 kør — og ophørte omkring den 5te august.

Sygdommen optrådte gjerne pludselig og medførte sterk almenliden, feber og åndebesvær, tarmlidelser med blodig gjødning og urin, hjernelidelser og lokaliserede ødematøse hævelser rundt på kroppen. Forløbet var forskjelligt; oftest var dyret død ved min ankomst, men i flere tilfælde fik jeg iagttaget dyret i levende live. I et tilfælde forløb sygdommen som hjerneapoplexi, og dyrene (kør) døde i løbet af en times tid under kramper og blodflod fra næse, mund og endetarm. I de fleste tilfælde var dog forløbet ikke så hurtigt. Hos hestene viste sygdommen sig som en heftig kolik med sterk feber, dels med lokale hævelser såsom i gulken og yveret; døden indtrådte gjerne efter 6 à 12 timer; i et tilfælde hos en blodshest trak sygdommen ud en 5—6 dage, og hævelsen i yveret svandt næsten ind, ligesom temperaturen faldt efter et par dage. Hos kørene var symptomerne stærk feber og åndenød, undertiden iagttoges blod i gjødningen og urinen. I to tilfælde iagttoges karbunkel — som en blåsort ved gennemsnit flæsket hævelse, i begge tilfælde omkring endetarmen. En 1 årsgammel kalv, der stod med en lignende hævelse omkring endetarmen, stærk feber, (41.3) og åndenød i flere dage, kom sig efter en 5—6 ugers forløb; hævelsen gik over i gangræn. Infektion skede dels gennem fordøielseskanalen ved optagelse af inficeret græs, dels ved insektstik; et dyr synes inficeret ved at græsse rundt et sted, hvor et kadaver var brændt.

Med hensyn til smittens bekjæmpelse har indsætningen her i bygden vist sig at være af stor nytte og nødvendig. Sygdommen begunstigedes uden tvivl af sommervarmen og den langvarige tørke af myrer og jorden idetheletaget; men selv efter rimfrostens komme er her optrådt 5 tilfælde.

Det fremgår af disse beretninger, at der altså omtrent samtidig på to forskellige og fjernt fra hinanden liggende steder i Akershus amt har vist sig tilfælde af miltbrand, nemlig den 16de juni i en havnestrækning på grænsen mellem herrederne Frogn og Vestby og den 17de juni på gården Østlien, der ligger i den nordre ende af den store skoghavnestrækning, der under navn af Lørenskogen strækker sig fra østre Aker gennem Skedsmo og Enebak sydover til Ski; disse to farsoter synes ikke at stå i forbindelse med hinanden, idet de herjede distrikter er adskilte fra hverandre ved et bælte, hvori intet tilfælde indtraf. Den på Lørenskog-havnegangen optrædende farsot var den mest udbredte.

Man hidsætter en fortegnelse over de indtrufne tilfælde i kronologisk orden:

Dato.	Sted.	Herred.	Kjør		Heste		Får		Andre dyr.	
			angr.	døde	angr.	døde	angr.	døde		
16/6		Vestby	1	1	—	—	—	—	—	—
17/6	Østlien	Skedsmo	1	1	—	—	—	—	—	—
20/6	Rastad	do.	—	—	—	—	1	1	—	—
21/6	Østlien	do.	2	2	1	—	—	—	—	—
22/6	Lysaas	Ø. Aker	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Østlien	Skedsmo	6	5	—	—	—	—	—	—
—	Frydenberg	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
25/6	Øvre Rastad	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Nedre —	do.	1	1	—	—	—	—	2	2 ¹⁾
—	Haugrud	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Vallerud	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
24/6	Hauger	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Høibråten	Ø. Aker	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Frydenberg	Skedsmo	1	1	—	—	—	—	—	—
25/6	Langbakken	Vestby	1	1	—	—	—	—	—	—
26/6	Bamberg	Skedsmo	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Sørli	Ø. Aker	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Linnestad	Vestby	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Klommestensbråten	Aas	1	1	—	—	—	—	—	—
27/6	Visperud	Skedsmo	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Kløften	Ø. Aker	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Nyland	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Rastad	Skedsmo	1	1	—	—	—	—	—	—
28/6	Bråten	Ø. Aker	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Galby	Vestby	1	1	—	—	—	—	—	—
30/6	Sørli & Skullerud	Skedsmo	1	1	1	1	—	—	—	—
—	Sjytten	do.	6	5	—	—	—	—	—	—
—	Skullerud	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Linnerud	do.	1	1	1	1	—	—	—	—
—	Krogslrud	Frogner	—	—	—	—	—	—	—	—
13/6	Østre Frognersæter	V. Aker	1	1	—	—	—	—	—	—
1/7	Linnerud	Skedsmo	3	—	—	—	—	—	—	—
—	Vålerud	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Stensrud	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Haneborg	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Fletsten	do.	2	2	—	—	—	—	—	—
—	Steine	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
2/7	Melby	do.	2	1	—	—	—	—	—	—
—	Nordre Hammer	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Thorshaug	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Hovelsrud	do.	2	1	—	—	—	—	—	—
—	Melby	do.	2	1	—	—	—	—	—	—
—	Sjøttenbråten	do.	3	3	—	—	—	—	—	—
—	Nærum	do.	2	2	—	—	—	—	—	—
—	Bjørndalen	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Næs	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Bjørndalsbrekken	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Tærrudbråten	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Sjøtten	do.	—	—	1	1 ²⁾	—	—	—	—
—	Nordre Rastad	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Pållerud	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Støvner	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Brunsrud	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Bøhler	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
3/7	Holum	Nittedalen	3	3	—	—	—	—	—	—
—	Ødegården	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
Overføres			68	55	11	10	1	1	2	2

1) Kat. 2) Dræbtes.

Dato.	Sted.	Herred.	Kjør		Heste		Får		Andre dyr.	
			angr.	døde	angr.	døde	angr.	døde		
		Overført	68	55	11	10	1	1	2	2
³ / ₇	Hektoen	Fet	1	1	—	—	—	—	—	—
—	By	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Hvam	Skedsmo	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Terrebråten	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Thorshaug	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Thorshaugbråten	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Øvre Rør	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Søndre Kirkerud	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Sørli	do.	2	1	—	—	—	—	—	—
—	Hauger, søndre	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Rud	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Våler	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Grynerud	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Feiring	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Hammer	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Kirkerudmarken	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Valstad	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
⁴ / ₇	Hellerud	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Flessten	do.	3	3	—	—	—	—	—	—
—	Fredheim	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Guldhaug, Melby	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Bleien, Sjøtten	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Skårerudgårde	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Rotsrud	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Sandbækken	Ø. Aker	1	1	—	—	—	—	—	—
⁵ / ₇	Sleine	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Gran	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Bakås	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Manglerud	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Melby	Skedsmo	1	—	1	1	—	—	—	—
—	Gravlund	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Kind	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Jar	Fet	1	1	—	—	—	—	—	—
⁶ / ₇	Østre Steine	Ø. Aker	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Ødegårde	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Fossum	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Skøien	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Sørli	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Ramstad	Fet	1	1	—	—	—	—	—	—
⁷ / ₇	Ekerud	Skedsmo	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Østby	do.	2	2	—	—	—	—	—	—
—	Nordre Våler	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Værnehus	Vestby	—	—	1	1 ¹⁾	—	—	—	—
⁸ / ₇	Sleine	Ø. Aker	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Steine, øvre	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Ekerud	Skedsmo	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Karterud	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Våler, søndre	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Kirkemobakken	do.	1	—	—	—	—	—	—	—
—	Nes	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
⁹ / ₇	Stenbråten	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Melby	do.	—	—	2	—	—	—	—	—
—	Sjetten	Fet	1	—	—	—	—	—	—	—
¹⁰ / ₇	Tangen	Vestre Aker	1	1	—	—	—	—	—	—
Overføres			118	94	21	18	1	1	2	2

1) Dræbtes.

Dato.	Sted.	Herred.	Kjør		Hest		Får		Andre dyr.	
			angr.	døde	angr.	døde	angr.	døde		
		Overført	210	182	46	43	2	2	5	5
²⁴ / ₇	Almendingen . .	Krogstad	1	1	—	—	—	—	—	—
²⁵ / ₇	Ljabro	Ø. Aker	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Trosterud	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Mosebæk	Skedsmo	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Renden	Enebak	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Borgen	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Storetun	Krogstad	1	1	—	—	—	—	—	—
²⁶ / ₇	Vestby	Enebak	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Holstad	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Vibe	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
—	Rustad ved Langen	do.	—	—	1	1	—	—	—	—
²⁷ / ₇	Bogstad	Ø. Aker	1	1	—	—	—	—	—	—
—	Bysæteren	Enebak	1	1	—	—	—	—	—	—
²⁸ / ₇	Bråten	Skedsmo	—	—	—	—	—	—	1	1 ¹⁾
—	Huken	Krogstad	1	1	—	—	—	—	—	—
²⁹ / ₇	Bækkelaget . . .	Ø. Aker	—	—	—	—	1	1	—	—
—	Børter skoghavne-									
	gang	Enebak	2	2	—	—	—	—	—	—
—	Bjerke	do.	1	1	—	—	—	—	—	—
³¹ / ₇	Almendingen . .	Krogstad	1	1	—	—	—	—	—	—
⁴ / ₈	Bianæs	Fet	1	1	—	—	—	—	—	—
			223	195	52	49	3	3	6	6

¹⁾ Hund.

Det vil sees, at den egentlige store farsot i Akershus amt tog sin begyndelse med et tilfælde, der indtraf på gården Østlien, der ligger nordligst i Skedsmo på grænsen af østre Aker. Tilfældet kjendtes ikke som miltbrand, da dyrlæge ikke tilkaldtes. Dyret flåedes, og huden ophængtes for siden at sælges. På nabogården blev kort efter syg en hest, der antoges at lide af kolik. Senere bredte sygdommen sig successiv sydover gennem Skedsmo, der var det stærkest herjede distrikt, Enebak og Ski af Krogstad herred, idet der tillige optrådte tilfælde i østre Aker samt enkeltvis tilfælde i vestre Aker, Nitedal, Fet, Nannestad, Gjerdrum, Spydeberg og Nesodden. De fleste tilfælde indtraf den 2den juli (23) og 3die juli (22), hvorefter farsoten mindskede i heftighed, for i begyndelsen af august ganske at ophøre; der indtrådte da kjøligere veir med nedbør. Det var påtageligt, at de trufne foranstaltninger hindrede smittens udbredelse; særlig nyttig var indestængning af besætningerne. Foruden de anmeldte 284 tilfælde (med 253 dødsfald) fandtes der i de inficerede distrikter 30 elg-kadavere; disse dyr er antagelig døde af miltbrand, ihvorvel dette i intet af de tilfælde, hvor undersøgelse foretoges, kunde konstateres ved mikroskopisk undersøgelse eller ved podning til forsøgsdyr; det er dog at bemærke, at samtlige elgkadavere først fandtes i meget forrådneth og opløst tilstand*).

Af mennesker vides 5 at være smittede. En husmand, der havde været behjælpelig med flåning af den ovenfor nævnte kolik-hest, fik efter et par dages forløb en betændelse i nærheden af venstre øie; i løbet af to dage udbredte sygdommen sig nedover kindet og halsen med sterkt ødem, og manden døde efter et par døgn sygdom af miltbrand. To andre fik karbunkler på armene, men kom sig. En mand i Enebak (pladsen Tuggerud) døde efter at have flået et selvdødt dyr; han havde karbunkel på armen. Dyrlæge Skjolden i Spydeberg inficeredes ligeledes på håndryggen, hvor der dannedes en karakteristisk karbunkel; efter nogen tids sygdom helbrededes han.

Sommeren 1896 var usædvanlig tør og varm og rig paa insekter og på havnegangene var der lidet vand. De første tilfælde af miltbrand skyldes formentlig som sædvanlig fodring med smittebærende foder, sandsynligvis udenlandsk kraftfoder; de senere tilfælde skyldes dels direkte smitte fra dyr til dyr; dels — og det hyppigst — insekter, hvilket fremgik af de ikke sjeldne tilfælde af miltbrandens optræden på dyrenes hud.

Med hensyn til miltbrandens forekomst i landet forøvrigt kan merkes, at der i begyndelsen af juli udbrød en liden farsot i Valdalen i Røldalen, hvor ialt 16 køer angrebes. Årsagen til dette udbrud skyldes vistnok en driftehändler fra Søndhordland, som havde leiet havnegang i Valdalen til ca. 200 køer; straks efter driftens ankomst døde nemlig en ko pludselig og blev nedgravet ved en bæk og dækket med en halv alen jord. Der er al sandsynlighed for, at drikkevandet er blevet besmittet herfra (Fleischer). De fleste døde dyr brændtes.

Foruden de almindeligvis anførte smitekilder for sporadiske tilfælde af

*) Der kunde således i intet tilfælde blive tale om nogen obduktion af samme.

miltbrand menes sygdommen ikke sjelden at opstå derved, at dyr græsser over steder, hvor der selv for flere år tilbage er nedgravet miltbrandsdøde dyr. Således anfører bl. a. *H. P. Jensen* (Stordøen) at en hest døde af miltbrand et par dage efterat den havde græsset på en myr, hvori der for flere år siden var nedgravet et miltbrandskadaver.

2. Ondartet katarrhalfeber.

Af denne sygdom er anmeldt endel flere tilfælde end de foregående år, ialt 287 tilfælde; fra Bergens by og Romsdals amt er intet tilfælde anmeldt. De fleste tilfælde opgives fra Kristians og søndre Bergenshus, hver med 39 tilfælde; dernæst kommer Nordland, søndre Trondhjems og Stavanger med henholdsvis 36, 32 og 31 tilfælde. Som vanlig er sygdommen for det meste kun forekommet med spredte tilfælde.

Amtsdyrlæge *Nøkleby*, Bodø, anfører, at ondartet katarrhalfeber ubetinget er den vigtigste smitsomme kvægsygdom deroppe. Han anfører, at der på en gård (Augstad i Skjerstad) forekom 7 tilfælde med 5 dødsfald. På gården Drage i Saltdalen, hvor sygdommen for 6--7 år siden optrådte med stor voldsomhed og ca. 30 dødsfald, viste sygdommen sig nu med ét tilfælde.

På en gård blev en okse syg af testikelbetændelse, som snart tabte sig, men almenbefindendet vedblev at være dårlig, og efter få dage havde dyret typisk katarrhalfeber og måtte slagtes. Et dyr, som stod ved siden af den syge, blev også angrebet, men i mild grad (Gjørud).

3. Raslesyge (miltbrandsemfysem).

Af raslesyge er som vanlig anmeldt endel spredte tilfælde, således fra Kristians amt 1, Jarlsberg og Larvik 1, Lister og Mandal 2, nordre Bergenhus 6 og søndre Trondhjem 2, tilsammen 12 tilfælde.

Fra enkelte steder på vestlandet siges sygdommen at have været stationær i flere år; således anfører *H. P. Jensen* (Stordøen), at på gården Gjellefald i Tysnæs har der i de sidste 20 år stadig død pludselig endel ungfæ; voksne dyr angribes sjelden af sygdommen, som Jensen har haft leilighed til at se nogle tilfælde af og erklærer for raslesyge.

Amtsdyrlæge *Mossige* (Sogndal) anfører, at sygdommen er temmelig almindelig i de ydre dele af hans distrikt.

4. Bråsot.

Bråsot er i år anmeldt med ialt 125 tilfælde, hvoraf de fleste er optrådt i søndre Bergenhus og Stavanger amter med henholdsvis 80 og 19 tilfælde. Forøvrigt anføres, at sygdommen på flere steder er i aftagende; således anfører *Jessen* (Stavanger): «Denne sygdom er i de senere år aftaget betydelig, men den anmeldes fremdeles sjelden i forhold til sin udbredelse og forekomst.»

H. P. Jensen (Stordøen) anfører, at intet tilfælde af bråсот har vist sig der i distriktet det forløbne år, skjøndt den i almindelighed pleier optræde med endel tilfælde.

Statsdyrlæge *Nielsen*, Bergen, anfører følgende i sin indberetning:

Siden jeg sidst afgav indberetning om mine arbeider med bråсотen, har jeg særlig lagt vegt på at udfinde en sikker og pålidelig vaccinationsmethode.

Som jeg tidligere har fremhævet, arbeidede jeg i flere år med bråсотen uden at komme i besiddelse af så virulent materiale, at det sikkert kunde overføre en dødelig bråсот på får og derved danne udgangspunktet for fremstillingen af vaccine i tilstrækkelige mængder. Efterat jeg kom i besiddelse af fuldt virulent bråсот, og efterat det nu er påvist, at bråсотbacillen kan dyrkes med bibeholdelse af sin fulde virulens i substrater, hvortil er sat blodserum, er sagen betydelig simplificeret, og man er nu ikke længere henvist til at hente vaccinstoffet fra de dyr, der dør af naturlig bråсот. Der er nu to veie at slå ind på. Enten kan man tilberede vaccinen ved massekulturer af bråсотbacillen i kjødsuppe-blodserum (*Jensens* methode), eller man kan dyrke bacillerne i dyret ved at indpode dem i lårets muskulatur. Når da muskelmassen, efter dyrets død, indtørres og omhyggelig finmales og blandes, vil man få et tilstrækkelig ensartet vaccinstof.

Det har været af stor betydning at få et tilstrækkeligt fint reagens, hvorved man kan danne sig et begreb om vaccinens styrke, og særlig har det været af betydning hertil at kunne bruge de almindelige forsøgsdyr, marsvin og mus. Efter mine forsøg må man gå ud fra, at en vaccine, der uden fare skal kunne anvendes til får i en dosis af 1 cc., ikke må have større virulens end nødvendig for, i en dosis af $\frac{1}{2}$ cc., at dræbe mus i løbet af et døgn, medens den hos marsvin kun må fremkalde en lokal infiltration, der senere fordeles eller går over i abscessdannelse. Vaccine, der dræber mus i kortere tid og marsvin efter 2—3 døgns forløb, kan, under visse forhold, anvendes til får i en dosis af $\frac{1}{2}$ cc.; men en mindre omhyggelig udførelse af vaccinationen vil let kunne medføre fare, ligesom forskellige ydre påvirkninger — f. eks. at fårene udsættes for sterk kulde umiddelbart efter vaccinationen — efter min erfaring kan forsterke virkningen og derfor må gjøre anvendelsen af en så sterk vaccine betænkelig.

Med dette reagens på vaccinens styrke har jeg udført endel forsøg med afsvækning af fuldt virulente kulturer ved dyrkning i reagensglas med agar-gelatine. Som jeg tidligere har fremhævet, finder der i dette næringssubstrat en afsvækning sted, indtil kulturerne omsider ganske mister sin virulens, selv for mindre dyr. Kunde det lykkes på denne måde at fremstille agar-gelatinesøiler, gjennemvoksede med bråсот-kulturer, afsvækkede til en vis grad, vilde man jo, ved at skjære disse søiler i skiver og indtørre dem, kunne fremstille vaccinationstabletter, der på en bekvem måde lod sig anvende i praksis. Forsøgene viste imidlertid, at denne methode neppe vilde kunne tilfredsstille de krav, man må stille til en praktisk og grei vaccinefremstilling, og navnlig var det en ulempe, at afsvækningen ikke var ensartet igjennem hele substratsøilen. De øverste lag blev stærkere afsvækket, sandsynlig fordi luften her først fik adgang.

Bedre resultater gav det, når man benyttede sporeholdige dele af døde dyr og heraf, ved indtørring, pulverisering og afsvækning, fremstillede en vaccine af passende styrke. Den eneste indvending, som man kan gjøre imod denne methode, er, at det kan være vanskeligt at få en ensartet vaccine, idet bråсотmikroberne ikke er jævnt fordelt i hele vaccinmassen. Jeg har derfor altid sørget for at få en større vaccine-mængde omhyggelig blandet ved at lade den gå flere gange igjennem en mølle, således konstrueret, at den, før findelingen finder sted, ved arme, der udgår i forskjellige ret-

ninger, tilveiebringer en omhyggelig og grundig blanding af massen. Når man da samtidig sørger for, at den muskel, man agter at benytte til vaccine, inficeres ved injection på forskellige steder, således at de pathologiske forandringer rædgår fra flere foci, vil man, efter min formening, få en tilstrækkelig ensartet vaccine. Af hensyn til vaccinen holdbarhed bør muskelen ikke udtages straks efter dyrets død, eller den bør i så tilfælde ikke indtørres for hurtigt ved for sterk varme. Thi man vil da få en altfor sparsom sporedannelse og en upålidelig, mindre holdbar vaccine.

Et bråstotmateriale, tilberedt på denne måde i 1896, blev benyttet til vaccination iår. Fåret, hvorfra den hidrørte, var død $1\frac{1}{2}$ døgn efter indpodning med virulent nyresubstans, og man måtte derfor forudsætte, at det indtørrede og pulveriserede, pathologisk forandrede muskelvæv fra dette får måtte være i besiddelse af en betydelig virulens. Dette viste sig imidlertid ikke at være tilfældet. Virulensen var i den grad formindsket, at den først dræbte marsvin efter 2—3 døgn forløb i doser, hvor virulent materiale virkede dræbende efter 1 døgn forløb.

Af den fint pulveriserede muskelsubstans udrøres i en morter 0,1 gr. med 10 cc. kogt vand. $\frac{1}{2}$ cc. heraf dræbte mus i mindre end 1 døgn, marsvin i løbet af 2—3 døgn. Indsprøjet i samme dosis subkutant på to får, fremkaldtes kun lidt ømhed på indpodningsstedet og stivhed i det indpodede ben samt 1—2 døgn appetitløshed. Hos marsvinene og musene fandtes ved obduktionen talrige bråstotbaciller i ødemvædsken, som ved udsæd gav karakteristiske bråstotkulturer.

For at få afgjort i hvor store portioner denne vaccine uden fare kunde anvendes til får, blev den 30te august indpodet 5 får, hvoraf

3 fik 1 cc. hver. Et af disse får hovnede temmelig sterkt op i foden, som var meget øm og førtes stivt. Ingen ædelyst; temperaturen steg til $40,5$, men sank i løbet af 1 uge til det normale. Huden på det ophovnede parti nekrotiseredes og bortstødtes. De to andre får reagerede mindre sterkt.

1 får fik 2 cc. Der dannede sig en flad hævelse omkring indpodningsstedet, som senere fordeltes. Temperaturmaksimum $40,2$, der i løbet af 3 dage sank til det normale.

1 får fik 3 cc. Der kom kun ringe hævelse og senere bortstødning af et 1 øre stort nekrotiseret hudparti. Maximumtemperatur $40,5$, der i løbet af 3 dage sank til det normale.

Den 10de september indsprøjetes endnu 4 får med den samme vaccine og samme koncentration.

1 får fik 1 cc. Da den, som udførte vaccinationen, en stund forgjæves søgte at få sprøitespiden ind under huden, sank den i pulverform i væsken suspenderede vaccine tilbunds i sprøiten, der holdtes lodret med sprøitestemplet opad. Da vaccinen omsider blev indsprøjet, fik dette får derfor en langt større del af vaccinen end bestemt. Temperaturen var om aftenen $39,3$. Den næste morgen var fåret kollideret, med sterk hævelse i foden og subnormal temperatur ($38,5$). Det døde ved middagstider. Der fandtes ved obduktionen betydelig gelatinøs-hæmorrhagiske, luftblandede infiltrationer i det subkutane bindevæv og i muskulaturen på den indpodede fod, og infiltrationerne strakte sig langt frem under bugen.

2 får fik 1 cc. Kun svag reaktion.

1 får fik 2 cc., 1 cc. på hver fod. 3die dagen efter indsprøitningen var temperaturen $40,8$, den 17de september sunket til $39,7$. Der udviklede sig på den ene fod en betydelig øm og varm hævelse, der skarificeredes den 15de september, hvorefter der anlagdes lysolvandomslag. Den 17de september var hævelsen forsvundet, men huden mortificeredes i så stor udstrækning ned over foden, at fåret af den grund blev dræbt.

Det fremgik altså af disse forsøg med sporeholdig muskelsubstans, der dræbte mus i mindre end 1 døgn og marsvin i løbet af 3 døgn, at den sandsynlig, i en dosis

af $\frac{1}{2}$ cc. kunde anvendes som vaccine, når vaccinationen udførtes så omhyggelig, at hvert dyr fik den omhyggelig tilmålte dosis. Men det fremgik tillige af forsøgene, at en mindre behændig udførelse af vaccinationen let kunde medføre farlige følger. Efter den måde, hvorpå man hidtil har kritiseret mine vaccinationsforsøg, måtte jeg gå ud fra, at selv det mindste uheld som følge af vaccinationen vilde blive lagt mig til last, og at man vilde tage mindre hensyn til at 100 får blev beskyttet imod sygdommen end at 1 får døde som følge af vaccinationen. Jeg vovede derfor ikke at anvende denne vaccine, der jo absolut vilde have været den mest beskyttende, ude i distrikterne, men fandt det rigtigst at afsvække den.

Dette blev udført ved at udsætte den fint pulveriserede muskelsubstanss udbredt i tynde lag i flade glasskåler, for indvirkningen af strømmende vanddamp i 10 minutter.

Jeg fik herved en vaccine af en sådan virulensgrad, at den, i samme fortynding og i samme dosis som tidligere anført, dræbte mus efter mere end 1 døgn forløb og hos marsvin kun fremkaldte en begrænset hævelse, der senere fordeltes. Denne vaccine blev indsprøjet på to får i en dosis af 1 cc., men fremkaldte ingen synlig lokal reaktion. Det ene får reagerede med en temperatur af $40,2$ anden dagen efter indsprøitningen, hos det andet får var maximumtemperaturen kun $39,5$.

Da afsvækningen her syntes at være drevet videre end strengt taget nødvendigt, blev en anden portion af samme muskelsubstans kun afsvækket 5 minutter i strømmende vanddamp, og tilberedt som vaccine i en fortynding af $0,2$ gram til 10 cc. vand. $\frac{1}{2}$ cc. af denne dræbte mus efter 1 døgn og fremkaldte hos marsvin en begrænset hævelse paa indpodningsstedet, der gik over i abcesdannelse eller nekrose, men sjelden fordeltes.

Med denne vaccine indsprøjetes den 27de septbr. 4 får, der hver fik 1 cc. De reagerede alle med temperaturer paa hver 40° , stivhed paa den indpodede fod og 1—2 dages appetitløshed. Samme resultat gav vaccination af to andre får med samme vaccine og samme dosis.

Da en af lektor *Jensen* tilberedt vaccine, der ved forsøg med et større antal får havde vist sig at give sikker immunitet, og hvoraf en del velvillig var mig tilsendt, viste samme styrke som den ved 5 minutters afsvækning i strømmende vanddamp fremstillede, fandt jeg at burde blive stående ved denne virulensgrad som den mest passende.

Efter opfordring er der udsendt til forskellige bråsotdistrikter vaccine til ca. 1100 får. Heraf bestod vaccinen til 160 får af den uafsvækkede, fint pulveriserede muskelsubstans, og til 760 får af muskelsubstans, afsvækket i 10 eller 5 minutter og i doser af $0,1$ — $0,2$ gram, beregnet til 20 får. Desuden er til sammenligning udsendt til 200 får af lektor *Jensens* vaccine. Foruden vaccinen sendtes ogsaa de til vaccinationen nødvendige instrumenter, sprøiter og morter samt en brugsanvisning (side 21). Desuden har jeg udsendt lister til udfyldning efter vaccinationen. Af disse er endnu kun medfølgende returnerede.

I byens nærmeste omegn er kun 20 får vaccineret, uagtet der havde været god anledning til at faa vaccinationen udført. Grunden hertil maa nærmest søges i de ukyndige skriverier i Bergensaviserne, hvorved man har søgt at vække mistro til vaccinationens nytte.

Da der i aar har vist sig en større interesse for at prøve vaccinationen tør man håbe, at der næste aar vil være muligt at få udført et endnu større antal vaccinationer end i år. Som jeg tidligere har fremhævet er selve vaccinationen så simpel at udføre, at der dertil ikke kræves nogen større øvelse, og det har jo ogsaa vist sig i år, at flere gårdbrugere med lethed har udført den selv. Hvad det nu gjælder om er at der kan leveres vaccine i tilstrækkelig mængde og af en passende styrke. Da man nu til enhver tid er i besiddelse af fuldt virulent materiale, vil det ikke være vanskeligt at skaffe

vaccine i tilstrækkelig mængde, enten ved dyrkning eller indpodning. Angående den styrke, vaccinen bør have, for på den ene side at udelukke uheld, men på den anden side dog at give den størst mulige immunitet, må der endnu indsamles praktiske erfaringer. Exempelvis kan nævnes, at det synes som om de får, der vaccineres i den milde aarstid, taaler en sterkere vaccine end de, der vaccineres efter at kuldeén er indtrådt, ligesom også de ædlere får ikke tåler så sterk vaccine som de almindelige landfår.

Det er også min hensigt til næste år at forsøge med en 2den grads vaccine for derved med mindre fare at skaffe en forhøiet immunitet, uagtet det forøgede arbejde ved den gjentagne vaccination vel vil være en hindring for den praktiske gennemførelse af en sådan vaccinationsmethode.

Sluttelig skal jeg kun berøre nogle forsøg med bråsotens toxiner, anstillede i den hensigt at benytte disse for derved at gjøre organismen mere modstandsdygtig imod en kraftigere vaccine.

Løben af et får, død af bråsot, blev opskåret, rensat og hensat, overgydt med vand, hvortil var sat lidt glycerin, i issskab i 1 døgn. Vædsken blev derefter, under formindsket tryk, filtreret igjennem lerfilter. Den klare og sterile vædske, jeg på denne måde erholdt, og som ved kogning udskilte et ganske betydeligt bundfald af æggehvite, blev indsprøjet subkutant på marsvin. Selv i doser på mere end 1 cc. fremkaldtes, når undtages en snart forbigående nervøs uro hos dyret, ingen synlig reaktion, og immuniteten syntes ikke forhøiet i nogen merkbar grad. Selv om man ved inddampning kunde forhøie virkningen, vilde fremgangsmåden dog blive så kompliceret, at det neppe vilde være praktisk gennemførligt at fremstille vædsken i så betydelig mængde, som vilde tiltrænges.

Foruden med bråsoten har jeg havt anledning til at arbejde med den såkaldte cerebrospinal-meningitis — «bråstasyge» — der særlig angriber får, men også kan forekomme meget udbredt hos kvæget, samt den ondartede katarrhalfeber. De herhen hørende undersøgelser er dog endnu ikke så vidt fremskredne, at jeg kan afgive indberetning derom.

Der er jevnlig, såvel fra dyrlæger som fra landmænd, tilsendt mig præparater til undersøgelse, hvor der har foreligget mistanke om smitsomme sygdomme. Ligeledes har jeg også mundtlig meddelt gratis veiledning i forskjellige retninger, ikke alene vedrørende smitsomme sygdomme, men også i andre retninger, hvor mine bakteriologiske kundskaber har kunnet finde anvendelse, således ved mere ondartede melkefeil, der synes at forekomme temmelig hyppig udover distrikterne og i anledning af hvilke jeg hyppigst er bleven rådspurgt.

Efter departementets ordre har jeg foretaget en reise til Rødal i anledning af flere der indtrufne miltbrandtilfælde blandt kreaturerne på fjeldbeiterne. Jeg har om denne reise tidligere indsendt indberetning, til hvilken jeg må henvise. Som jeg deri har omtalt fandt jeg i denne afkrog min bog om miltbrand og bråsot i hænderne på en forstandig mand, og der er ingen tvivl om, at den forståelse, som han herigjennem har hentet af miltbrandsygdommen og dens forebyggende behandling, og som han har meddelt andre, i en væsentlig grad har bidraget til, at sygdommen ikke anrettede større ødelæggelser på disse frodige, af en mængde kreaturer besøgte beiter.

På Stend landbrugsskole har jeg i november og december 1—2 gange ugentlig afholdt foredrag om vore smitsomme husdyrsygdomme».

Brugsanvisning for bråstovaccine.

Den hele, i glasset indeholdte vaccinemængde kommes i morteren og pågydes, fra den til delstreg 5 fyldte sprøite, 1 til 2 delstreger kogt og afkølet vand, hvorefter blandingen udrides så fint som muligt under et jævnt tryk. Først da tilsættes resten af vandet i sprøiten samt endnu 5 delstreger. Vaccinen er da udrørt med 10 kubikcentimeter vand, og denne portion rækker til for 20 får, idet hvert får indsprøites $\frac{1}{2}$ kubikcentimeter ($\frac{1}{2}$ delstreg).

Den omhyggelig blandede vaccine opsuges i sprøiten til delstreg 5 og stemplet trækkes da helt ud, hvorved noget luft indsuges. Når sprøiten snues op og ned vil denne luftblære passere igjennem vædsken og derved bevirke en ligelig fordeling af vaccinen, der ellers let vil samle sig på det laveste sted i sprøiten.

Fåret lægges på ryggen og en mand fastholder bagbenene, et med hver hånd, sprøiten snues op og ned nogle gange, spidsen påsættes og indføres på skrå under huden på indersiden af låret. Ved tryk på stemplet indsprøites $\frac{1}{2}$ delstreg, hvorved man må kunne se at huden hæves iveiret.

Merk.

Udriv vaccinen så fint som muligt i morteren med lidet vand. Snu sprøiten flere gange op og ned før hver indsprøitning og se efter at vaccinen er jævnt fordelt.

Før kun sprøiten under huden, ikke dybere.

August 1897.

Ivar Nielsen.

Tabel I.

Resultatet af bråstovaccinationerne i 1895, 96 og 97.

Dato.	Eierens Navn.	Antal vaccinerede får.	Deraf lam.	Efter vaccinationen.			Hvormange bråstotilfælde			Vaccinens merke*.	Anmerkninger.
				Ingen synlige tegn hos	Halthed hos	Hævelse på indpodningsstedet hos	1895	1896	1897		
12/11 97	Peter K. Simonnæs (Sande) . .	7	7	Nei	Nei	Hos samtlige.	Kan ikke op-gives.	Kan ikke op-gives.	2	B.	Bereiste stedet foranlediget anmodning fra Sande landboforening.
—	Peder J. Simonnæs	3	3	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	Ingen.	B.	Do.
—	Rasmus K. Simonnæs.	4	4	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	1	B.	Do.
—	P. M. Simonnæs.	2	2	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	1	B.	Do.
—	Andreas P. Simonnæs	1	1	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	Ingen.	B.	Do.
—	Engel Brække (Sande)	6	6	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	B.	Do.
Ingen døde efter vaccinationen.											
7/11	Olai Ristesund (Sande)	3	3	Do.	Lidt. H.	Kan ikke op-gives.	Kan ikke op-gives.	—	4	B.	Do.
—	Knut Ristesund	2	2	Do.	Do.	Do.	Do.	—	—	B.	Do.
—	Karl K. Ristesund	4	4	Do.	Do.	Do.	Do.	—	—	B.	Do.
—	Rasmus Ristesund	7	7	Do.	Do.	Do.	Do.	—	1	B.	Do.
—	Karl Sveinsson Ristesund. . .	6	6	Do.	Do.	Do.	Do.	—	—	B.	Do.
—	Thomas Ristesund	4	4	Do.	Do.	Do.	Do.	—	1	B.	Do.
—	Andreas Ristesund.	5	4	Do.	Do.	Do.	Do.	—	—	B.	Do.
—	Vernik Ristesund	2	2	Do.	Do.	Do.	Do.	—	2	B.	Do.
—	Peter Skarmyr (Sande)	3	3	Do.	Do.	Do.	Do.	—	3	B.	Do.

*) A = afsvækkede bråstovkulturer.

B = svækket muskelsubstans.

C = uafsvækket do.

Resultatet af bråsetvaccinationerne i 1895, 96 og 97.

Dato.	Eierens navn.	Antal vaccinerede får.	Deraf lam.	Efter vaccinationen.			Hvormange bråsetilfælde			Vaccinens mærke.	Anmerkninger.
				Ingen synlige tegn hos	Halthed hos	Hævelse på indpodningsstedet hos	1895	1896	1897		
7/11 97	Gudleik Kalsnæs (Sande) . .	3	3	Nei.	Noget.	Kan ikke nu op-gives.	Har ikke erholdt oplysning herom.	—	4	B.	Efter anmodning af Sande landboforening.
—	Einar Kalsnæs	2	2	Do.	Do.	Do.	Do.	—	1	B.	Do.
—	Jakob Bringsinghaug (Sande)	6	3	Do.	Do.	Do.	Do.	—	1	B.	Do.
—	Andreas Bringsinghaug . . .	7	7	Do.	Do.	Do.	Do.	—	—	B.	Do.
—	Per Bringsinghaug	3	3	Do.	Do.	Do.	Do.	—	2	B.	Do.
—	Peter Bringsinghaug	7	6	Do.	Do.	Do.	Do.	5	2	B.	Do.
⁴ / ₉	Olaf Johnsen Liseth (Sande)	4	3	Do.	Nei.	Ja.	6	5	5	A.	
¹⁸ / ₁₀	Jørgen N. Thorseth Do.	5	2	Do.	Do.	Do.	2	1	2	A.	
—	Elling O. Thorseth Do.	5	2	Do.	Do.	Do.	1	2	1	A.	
—	Ananias E. Thorseth Do.	10	5	Et dyr sterkt angrebet.	Et dyr kunde ikke staa.	Do.	4	5	5	A. 1 C.	Det sterkt angrebne dyr var et væderlam, vaccineret større dosis C. Begik sig dog mod al forventning. Nu frisk.
⁵ / ₁₁	Karl O. Breivikjære Do.	6	5			Do.	2	3	—	A.	
¹² / ₁₁	Olai Hatlebrække Do.	6	6	Do.	Do.	Do.	Mang-ler op-lys-ninger	Mang-ler op-lys-ninger	3	B.	Reiste efter anmodning af Sande landboforening ved formand hr. Paul Sandvik, Larsnæs.
—	Kornelius Hatlebrække Do.	5	5	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	2	B.	
—	Rasmus Myren Do.	5	5	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	1	B.	
—	S. Lade, Myren Do.	3	3	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	2	B.	
Ingen døde efter vaccinationen.											

Resultatet af bråstovvaccinationerne i 1895, 96 og 97.

Dato.	Eierens navn.	Antal vaccinerede får.	Deraf lam.	Efter vaccinationen.			Hvormange bråstottilfælde			Vaccinens merke.	Anmerkninger.
				Ingen synlige tegn hos	Halthed hos	Hævelse på indpodningsstedet hos	1895	1896	1897		
12/11	Ernst Myren (Sande)	6	6	Nei.	Nei.	Ja.	Mangler oplysninger.	Mangler oplysninger.	Ingen.	B.	Reiste efter anmodning af Sande landboforening ved formand hr. Paul Sandvik, Larsnæs.
—	Karl Støilen Do.	5	5	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	2	B.	Do.
—	Hans Støilen Do.	6	6	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	Ingen.	B.	Do.
—	Lars E. Kvamme Do.	3	3	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	4	B.	For Sande landboforening.
—	Knut G. Kvamsbakke Do.	3	3	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	1	B.	Do.
—	Nikolai Kvamsbakke Do.	3	3	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	—	B.	Do.
—	Peter Kvamsbak Do.	3	3	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	—	B.	Do.
—	Daniel Kvamsbak Do.	4	4	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	—	B.	Do.
—	Ole Olsen Kvamsbakke Do.	6	6	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	1	B.	Do.
—	Anton Kvamsbakke Do.	3	2	Do.	Do.	Do.	Do.	Do.	2	B.	Do.
Ingen døde efter vaccinationen.											
8/12	Thomas O. Bjerga (Stjernerø)	20	10	Do.	Do.	8	10	8	10	B.	
12/11	Niels Ritland (Dyvik, Fister)	28	9	ikke havt anledning til nøiere iagttagelse.	Gjennemgående hos alle.	Alle.	3	5	1		
19/11	Kleng Brevig (paa gaarden Brevig i Hjelmelands Herred)	24	7				6	10	3		
13/11	Jonas Brevig (paa Gaarden Brevig i Hjelmelands herred)	7	3				—	1	—		
3/12	S. Thorsen (paa gaarden Viga i Hjelmelands herred).	17	17		Alle.	Mesteparten.	2	2	—	B 5,20	= 5 minutter afsvækket.

Resultatet af bråsvtaccinationerne i 1895, 96 og 97.

Dato.	Eierens navn.	Antal vaccinerede får.	Deraf lam.	Efter vaccinationen.			Hvormange bråsv-tilfælde.			Vaccinens merke.	Anmerkninger.
				Ingen synlige tegn hos	Halthed hos	Hævelse på indpodningsstedet hos	1895	1896	1897		
15/12 97	Jens Kleppa, Hjelmeland . . .	35	17	—	alle.		5	6	2	B. 5,20.	Fårene går på en ø for sig selv og tilsees af og til af en mand, som bor der i nærheden. Da jeg ikke selv kunde være tilstede dagen efter vaccinationen, har jeg kun fået mangelfulde oplysninger. Lammet døde ca. 2 måneder efter vaccinationen, men fandtes først længere tid derefter, så det er uvist, om det er dødt af bråsv.
—	Jakob Kleppa	26	8	—	næsten alle.		—	1	1	B. 5,20.	
8/9	Ingeniør Lind, Lindø	25	9	—	ingen.	nogle.	5	12	1	—	
20/12	Marthinus Lervaag, Sulen . .	10	10	—	—	—	5	7	3	—	I de senere år er voksne får sjelden døde af bråsv.
18/2 98	Jens Iversen Espelid, Hammer	11	7	lidt slaphed.	alle.	—	4	6	4	—	Da denne bråsv raser forferdelig iblandt fårene, var det ønskeligt, at dyrlægen vaccinerer, da det viser sig at være et probat middel mod sygdommen
—	Iver Monsen, Mellingen . . .	11	9	—	alle.	En død.	1	1	1	—	Efter anmodning af Sande landboforening.
28/10 97	Anders Muren	6	6	—	Nei.	Noget.	—	—	1	A.	
—	Jakob Muren	1	1	—	Do.	Do.	—	—	1	A.	
—	Ole Bringsvor	6	6	—	Do.	Do.	—	—	2	A.	
—	Karl Bringsvor	6	6	—	Do.	Do.	—	—	1	A.	
—	Karl Vorren	2	2	—	Do.	Do.	—	—	—	A.	
—	Rasmus Vorren	3	3	—	Do.	Do.	—	—	—	A.	

Resultatet af bråstovvaccinationerne i 1895, 96 og 97.

Dato.	Eierens navn.	Antal vaccinerede får.	Deraf lam.	Efter vaccinationen.			Hvormange bråstottilfælde.				Efter vaccinationen	Vaccinens merke.	Anmerkninger.
				Ingen synlige tegn hos	Halthed hos	Hævelse på indpodningsstedet hos	1895	1896	1897				
⁸ / ₁₀ 97	Sivert Vorren	5	5	—	Nei.	Noget.	—	—	1	—	A.	Efter anmodning af Sande landboforening.	
—	Ole Raagot, Gjørde	6	6	—	Do.	Do.	—	2	1	—	A.		
—	O. Olsen, Gjørde	6	6	—	Do.	Do.	—	—	2	—	A.		
—	Iver Gjørde	6	6	—	Do.	Do.	—	—	1	—	A.		
—	Hans Uren, Gjørde	8	8	—	Do.	Do.	—	—	2	—	A.		
—	Johs. Gjørde	5	5	—	Do.	Do.	—	—	1	—	A.		
—	Marthinus Sandanger	9	6	—	Do.	Do.	—	—	—	—	A.		
—	Lærer Hatlebrække, Sandanger	1	1	—	Do	Do.	—	1	—	—	A.		
—	Peter Muren	8	8	—	Do.	Do.	—	2	3	—	A.		
—	Anton Muren	2	2	—	Do.	Do.	—	—	1	1	A.		
—	Johan Lillebø, Sande	1	1	—	Do.	Do.	—	—	—	—	A.		
—	Per Lillebø	3	3	—	Do.	Do.	—	1	—	—	A.		
—	Peter Hide	6	6	—	Do.	Do.	—	—	1	—	A.		
—	Andreas Hide	4	4	—	Do.	Do.	—	—	3	—	A.		
—	Isak Gotten	10	10	—	Do.	Do.	—	—	1	—	A.		
—	Isak Stokseth	6	6	—	Do.	Do.	—	—	1	—	A.		
—	Jakob Stokseth	6	6	—	Do.	Do.	—	—	2	—	A.		
—	Halstein Gjerde	3	3	—	Do.	Do.	—	—	1	—	A.		
—	R. Gjerde	3	3	—	Do.	Do.	—	—	2	—	A.		
²⁷ / ₁₀	Daniel H. Hauge	2	2	—	Do.	Do.	—	3	2	—	B.		
—	Lars H. Hauge	2	2	—	Do.	Do.	—	1	3	—	B.		
—	Jakob Hauge	4	4	—	Do.	Do.	—	5	4	1	B.		
—	Olai Hauge	6	6	—	Do.	Do.	—	1	2	—	B.		
—	Berthe Hauge	3	3	—	Do.	Do.	—	1	—	—	B.		
—	Knut Grønvoll	3	3	—	Do.	Do.	—	1	—	—	B.		
—	Paul Vik, Sande	5	5	—	Do.	Do.	—	—	1	—	B.		
—	Per Vik, Sande	3	3	—	Do.	Do.	—	—	—	—	B.		
—	Anton Hauge	2	2	—	Do.	Do.	—	—	7	—	B.		
—	Severin Røyssæt, Sande	9	9	—	Do.	Do.	—	5	—	—	A.		
—	Petter Ørene, Sande	8	8	—	Do.	Do.	—	4	2	—	Do.		
—	Rasmus Hagen, Sande	3	3	—	Do.	Do.	—	6	2	—	Do.		

Resultatet af bråsvt vaccinationerne i 1895, 96 og 97.

Dato.	Eierens navn.	Antal vaccinerede får.	Deraf lam.	Efter vaccinationen.			Hvormange bråsvottilfælde				Vaccinens mærke.	Anmerkninger.
				Ingen synlige tegn hos	Halthed hos	Hævelse på indpodningsstedet hos	1895	1896	1897	Efter vaccinationen		
27/10	Petter Hagen	3	3	—	Do.	Do.	—	3	1	—	A.	(Denne enefjorgimmer, som døde var en, som ikke blev vaccineret høsten 1896. Sygdommen herjer fremdeles hos naboerne, men Vilnæs har i de senere år kun mistet det ene opførte får; han har vaccineret siden 1893.
—	Petter Saure, Sande	3	3	—	Do.	Do.	—	2	—	—	Do.	
—	Jakob Saure	2	2	—	Do.	Do.	—	—	1	—	Do.	
—	Johs. Saure	5	5	—	Do.	Do.	—	4	2	—	Do.	
—	Peter O. Hauge, Sande	8	8	—	Do.	Do.	—	1	1	—	Do.	
—	Søren Hauge	6	6	—	Do.	Do.	—	—	—	—	Do.	
10/10	Ole K. Vilnæs, Askevold, Søndfjord	20	14	8	12	12	—	—	1	—		
		611	475									

5. Rødsyge og knuderosen.

hos svinet er anmeldt med endel færre tilfælde end foregående år, ialt 941 tilfælde fra samtlige amter (Finmarken undtaget). De fleste tilfælde optrådte i Nordre Trondhjems og Akershus amter med henholdsvis 196 og 126 tilfælde, forøvrig henvises til tabel XXI.

Angående et smitsomt hududslet hos pattegrise, der muligvis står i forbindelse med rødsyge, henvises til en afhandling herom i «Norsk Veterinærtidsskrift» for 1898.

6. Smitsom klovsyge

viste sig på karantænestationen Voulen hos to fra England indførte får; begge tilfælde var af en meget let beskaffenhed.

7. Ondartet ødem.

Af ondartet ødem er anmeldt endel tilfælde såvel hos kvæget som hos hesten.

8. Diffus flegmone.

H. P. Jensen meddeler et tilfælde af diffus flegmone hos en hest; dyret havde tilføiet sig et mindre sår på indvendige side af venstre forpibe; to dage senere fremkom pludselig en sterk hævelse i hele benet og næste dag indtog hævelsen hele venstre halydel af bringen. Hesten kunde da næsten ikke støtte på foden, og huden blev på enkelte steder tør og pergamentagtig og der dannede sig åbninger på flere steder, hvorfra flød en tynd serøs vædske blandet med pusklatter. I bringen dannedes flere dybtliggende abscesser, hvoraf den største indeholdt ca. 1 liter pus. I kjævekulen dannedes en abscess så stor som en knyttet hånd. Efter ca. 2 måneders behandling kunde dyret tages i brug.

9. Tuberkulosen.

Angående denne sygdom og de offentlige tuberkulinundersøgelser i 1896 henvises til beretningen herom i forrige årsberetning (for 1895). Som supplement til denne redegjørelse skal kun tilføies, hvad enkelte dyrlæger anfører herom i sine senere indkomne beretninger.

Akershus amt. Døhlen (Eidsvold) undersøgte ca. 30 besætninger, hvoraf kun to viste sig smittede; Løken, Enebakk undersøgte 664 dyr, hvoraf 19 tuberkuløse. Bøhn, Næs, 714 dyr, hvoraf 24 angrebne. Sween, Aas, anfører at tuberkulosen er lidet udbredt blandt distriktets kvægbestand. Bøhn anfører, at sygdommen oftest fandtes hos ayrshireblandinger og fra Sverige indførte dyr.

Smålenenes amt. Holmsen, Sarpsborg, anfører, at tuberkulose er der meget af blandt egnens kvægbestand. H. påtraf 2 sikre og 1 mistænkelig tilfælde af jurtuberkulose. Tuberkulinundersøgelserne har endnu ikke fået rigtig indpas i egnen om Sarpsborg; H. anfører, at de reagerende dyr har ofte vist sig at være indkjøbte svenskekjør. I andre egne af amtet er tuberkulinundersøgelserne blevet meget almindelige, således anfører Skjolden, at f. ex. i Askim er omtrent samtlige besætninger undersøgte. S. undersøgte i årets løb 1216 dyr, hvoraf kun 24 var tuberkuløse eller mistænkelige. S. anfører, at de stedegne, gamle kvægstammer viser sig mest modstandskraftige ligeoverfor tuberkulosen. I distrikterne om Moss er fundet endel tuberkuløse besætninger. Mysen, Spydeberg, undersøgte 128 besætninger med ialt 1485 dyr, hvoraf 44 reagerede, af disse sidste var de 28 i en besætning bestående af 39 dyr af forskellige racer, i de øvrige 127 besætninger reagerede 1 dyr i hver af 16 besætninger, i 111 besætninger reagerede ingen dyr.

Hedemarkens amt: Amtsdrylæge Borg, Solør, anfører, at tuberkulinundersøgelserne lader til at blive almindelige der; i årets løb undersøgte B. 30 besætninger med ialt 533 dyr, hvoraf kun 25 viste sig tuberkuløse; af disse fandtes igjen de 15 i en besætning på 18 dyr. Det ser således ud, anfører B., at tuberkulosen ikke er meget udbredt ialfald i den midterste del af Solør. B. anfører videre, at ayrshirekvæget har ført tuberkulosen med sig til Solør.

Fra Tønsset meddeler Bjørnstrup at have undersøgt 7 besætninger med ialt 114 dyr, hvoraf 19 viste sig tuberkuløse; af disse fandtes dog de 16 i en besætning på 21 dyr.

Fra Elverum meddeler Trøgstad, at han har undersøgt 1017 dyr, hvoraf 32 reagerede. Finsen (sammesteds) undersøgte 429, hvoraf 70 reagerede.

Kristians amt. Fra Søndre Land meddeler Ramstad, at tuberkulosen ikke har stor udbredelse der i distriktet, af 135 undersøgte dyr reagerede de 2. — Fra Fåberg og Gausdal meddeler Flesvik, at af 809 prøvede dyr reagerede 59. På en gård i Fåberg reagerede i 1895 17 af besætningens dyr; høsten 1896 undersøgtes besætningen påny og der reagerede nu 6 dyr, som det foregående år ikke havde været angrebne; disse havde i mellemtiden været til sæters og F. antager, at de muligens kan være smittede på havnegangen, da ingen af de friske dyr, som ikke havde været til sæters, men hjemme, viste sig at være smittede. — Fra herrederne Våge, Lom og Skiaker anfører Tiller, at tuberkulosen er påtruffet flere steder, især i Våge, samt på enkelte småbrug i Lom.

I Kristians amt undersøgtes i 1895 og 96 2163 dyr i 82 besætninger, 61,9 pct. af besætningerne og 17,8 pct. af dyrene viste sig smittede af tuberkulose.

Nedenes amt. I dette amt er i 1895 og 96 kun undersøgt 6 besætninger, som alle viste sig fri for tæring.

Lister og Mandal. Amdsdyrlæge Skar anfører, at tæring viser en ikke liden udbredelse inden amtet; af 328 dyr i 47 besætninger (undersøgt i 1895, 96) viste de 52, 3: 15,8 pct., tuberkulose, ca halvparten af besætningerne var angrebne. S. anfører videre, at efter tuberkulinundersøgelserne at dømme, findes tuberkulosen rent undtagelsesvis i besætninger, hvor krydsning med fremmede racer ikke har fundet sted.

I *Stavanger amt* undersøgtes kun 74 dyr (i 5 besætninger), hvoraf 1 dyr reagerede.

Søndre Bergenhus amt. Fleischer har undersøgt enkelte dyr i Voss, men ingen reagerede. F. tror fremdeles, at tuberkulosen ingen udbredelse har der i distriktet. Heller ikke H. P. Jensen, Stordøen, har i årets løb påtruffet noget tilfælde. I 1895 og 96 undersøgtes 181 dyr, hvoraf 17 reagerede i 4 af 10 besætninger.

Nordre Bergenhus amt. Amdsdyrlægen i Førde meddeler, at han i 1896 på offentlig bekostning tuberkulinundersøgte ca. 900 dyr; af disse undersøgelser fremgår det, at tuberkulosen blandt vestlandskvæget — ialfald inden mit distrikt (Leknes) — er i langt større grad tilstede end man hidtil havde troet. Den gjængse opfatning, at fjordkvæget kun i ubetydelig grad er angrebet af sygdommen, tror jeg bør udtales med al reservation. I 2 tilfælde fandtes samtlige besætningens dyr angrebne. Tuberkulinundersøgelserne er blevet meget populære der i distriktet. (Leknes).

Nordre Trondhjems amt. Amdsdyrlægen i Opdal anfører, at sygdommen har ikke nogen stor udbredelse der i distriktet; af 554 undersøgte dyr viste 17 sig angrebne eller mistænkelige. I Fosens amtdsdyrlægedistrikt undersøgtes 155 dyr med 2 angrebne. Dylæge Lund, Trondhjem, undersøgte 380 dyr, hvoraf 48 reagerede; de 34 reagerende fandtes i en besætning på 66 dyr; de dyr som fandtes tuberkuløse var ayrshiredyr eller blandinger deraf. I 1895 og 96 undersøgtes ialt 2275, hvoraf 9,4 pct. reagerede, 32,5 pct. af besætningerne viste sig smittede.

Nordre Trondhjems amt. Fra Værdalen meddeler amtdsdyrlæge Hjelde, at tuberkulosen vistnok ikke er så sjelden der i bygden, som man før har antaget og synes her at være af gammel dato. På en gård reagerede 2 ca. $\frac{3}{4}$ og $1\frac{1}{2}$ år gl. okser, som 14 dage gamle var indkjøbt fra en ayrshirebesætning; af besætningens øvrige dyr reagerede kun en nyindkjøbt ko.

Nordlands amt. Amdsdyrlægen i Saltens fogderi anfører at sygdommen er vistnok sjelden i mange af distriktets herreder, men Skjærstad danner dog en undtagelse, hvor der i flere tilfælde er påvist tuberkulose. Der berettes også om tilfælde, hvor dyr er slagtede i meget afmagret og afkræftet tilstand

på grund af tuberkulose. Amtsdylægen i Mosjøen undersøgte i årets løb 116 dyr i 7 besætninger, hvoraf kun 1 dyr reagerede.

Statsdylægen i Tromsø stift skriver, at der er ikke tvivl om, at der er adskillig tuberkulose blandt kvæget i Maalselvedalen og tilgrænsende herreder.

De offentlige tuberkulinundersøgelser i 1897.

Da de i 1897 foretagne tuberkulinundersøgelser allerede er således bearbejdede, at de kan offentliggøres, skal man, i lighed med hvad der fandt sted i beretningen for 1895, hvor resultatet af undersøgelserne for 1896 er meddelt, hidsætte tabellerne for undersøgelserne i 1897.

Til den i Bergen i 1898 stedfindende landbrugsudstilling har man udarbejdet endel farvelagte karter og tabeller, der viser udbredelsen af tuberkulose og antallet af de foretagne undersøgelser dels amtsvis for årene 1895—1897, dels herredsvis for 1897. Tiden har dog ikke tilladt at reproducere disse for nærværende beretning.

Til fortsættelse af disse undersøgelser bevilgedes for budgetterminen 1897—98 kr. 18 000,00 foruden skyds- og diætgodtgørelse. Undersøgelserne er fortsat på samme måde som de tidligere år.

Disse undersøgelser har vundet stor tilslutning blandt kvægeierne, og andragende om sådanne er i stadig tiltagende. (Se Sth. prp. no. 1 (1898) hovedpost VI kap. 3).

I skrivelse af 30te april 1897 anmodede veterinærdirektøren direktøren for det civile medicinalvæsen om at henlede landets praktiserende lægers opmærksomhed på denne sag. Medicinaldirektøren lod da udfærdige et cirkulære (af 11te mai 1897) til samtlige landets sundhedskommissioner, med anmodning om at udbrede kjendskab til disse undersøgelser store betydning.

Af årsberetningerne til medicinalstyrelsen sees også enkelte læger at have arbejdet for denne sags fremme.

Tabel II.

Resultat

af de offentlige kvæg-tuberkulinundersøgelser, foretagne i året 1897.

Résultat des recherches faites aux frais publics chez le bétail par la tuberculine pendant l'année 1897.

A m t (Département).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux tuberculinsés).	Deraf (dont)		Procent tuberkulose. (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte besæt- ninger (Nombre des étables examinées).	Deraf tuberkulose (dont tuberculeuxes).	pCt. tuberkulose (pCt).
		mistænkte og tuberkulose (suspects & tuber- culeux).					
Akershus	2 838	244	8.59	221	55	24.9	
Smålenenes	651	58	8.75	48	14	29.2	
Hedemarkens	5 194	365	5.10	598	131	21.9	
Kristians	5 438	800	14.71	342	174	50.9	
Buskeruds	859	73	8.49	78	23	29.5	
Jarlsberg & Larvik	224	25	11.60	13	10	76.9	
Bratsberg	445	10	2.24	40	8	20	
Nedenes	133	7	5.26	20	1	5	
Lister og Mandal	642	62	9.81	92	23	25	
Stavanger	168	4	2.38	11	2	18.2	
Søndre Bergenhus	173	5	2.89	13	3	23.1	
Bergen	2	—	—	1	—	—	
Nordre Bergenhus	1 891	102	5.38	150	44	29.3	
Romsdals	671	3	0.45	68	2	2.9	
Søndre Trondhjem	3 298	161	4.88	258	48	18.6	
Nordre Trondhjem	1 408	97	6.88	111	26	23.4	
Nordland	291	6	2.04	24	4	16.7	
Tromsø	421	34	8.07	47	9	19.1	
Finmarken	8	»	—	1	»	—	
	24 755	2 056	8.32	2,136	577	27.00	

Tabel III.

Tuberkulinundersøgelser i året 1897.
(Recherches par la tuberculine pendant l'année 1897).
Tuberkulosens forekomst hos forskjellige racer.
(L'existence de la tuberculose chez les différentes races).

A m t. (Departement).	Norsk landrace (Race ordinaire norvégienne).			Telemarksrace. (Race de Telemark).			Ayrshirerace. (Race d'Ayrshire).			Blandingsrace. (Races mêlées).			Forskjellige og ikke an- givne racer. (D'autres races et races non signalées).		
	Antal undersøgte dyr. (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse. (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr. (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse. (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse. (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr. (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse. (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse. (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr. (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse. (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse. (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr. (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pt. C tuberculeux).
Akershus . .	1342	114	8.5	148	7	4.7	164	5	3.1	1158	114	9.8	28	2	7.1
Smålenene . .	381	7	1.8	12	2	16.7	34	23	67.6	220	23	10.5	4	3	75.0
Hedemarken . .	3970	250	6.3	502	29	5.8	57	5	8.8	647	81	12.5	18	—	—
Kristians . .	3916	442	11.3	198	25	12.6	13	1	7.7	1259	328	26.1	52	4	7.7
Buskeruds . .	274	19	6.9	204	5	2.5	12	2	16.7	284	41	14.4	85	6	7.1
Jarlsberg og Larvik . .	85	8	9.4	6	—	—	4	—	—	128	16	12.5	1	1	100
Bratsberg . .	—	—	—	445	10	2.2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedenes . .	18	—	—	16	—	—	—	—	—	95	7	7.4	4	—	—
Lister og Mandal . .	229	17	7.4	26	2	7.7	11	6	54.5	369	36	9.8	7	1	14.8
Stavanger . .	73	3	4.1	22	—	—	1	1	100	72	—	—	—	—	—
S. Bergenhus	61	2	3.3	15	1	6.7	1	1	100	96	1	1.0	—	—	—
Bergen . .	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N. Bergenhus	1829	96	5.2	5	—	—	—	—	—	57	6	10.5	—	—	—
Romsdal . .	65	—	—	—	—	—	—	—	—	386	3	0.8	220	—	—
S. Trondhjem	2311	55	2.4	37	—	—	21	5	23.8	926	101	10.9	3	—	—
N. Do.	378	4	1.1	8	—	—	16	2	12.5	979	91	9.3	27	—	—
Nordlands . .	199	2	1.0	—	—	—	3	—	—	89	4	4.5	—	—	—
Tromsø . .	72	1	1.4	—	—	—	—	—	—	349	33	9.5	—	—	—
Finmarkens .	3	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
	15206	1020	6.7	1646	81	4.9	337	51	15.1	7119	885	12.4	449	17	3.8

Tabel IV.

Tuberkulinundersøgelser i året 1897.
(*Recherches par la tuberculine pendant l'année 1897*).

Tuberkulosens forekomst i de forskellige aldre hos kvæg.
(*Existence de la tuberculose par âge*).

Amt. (<i>Département</i>).	Under 6 mdr. (<i>Bétail agé jusqu'à six mois</i>).			6 mdr.—1 år. (<i>Agé de six mois jusqu'à 1 année</i>).			1—5 år. (<i>Agé de 1—5 années</i>).			Over 5 år. (<i>Agé de plus de 5 années</i>).			Uopgivet alder. (<i>Age inconnue</i>).		
	Antal undersøgte dyr. (<i>Nombre des animaux examinés</i>).	Deraf tuberkuløse. (<i>dont tuberculeux</i>).	pCt. tuberkuløse. (<i>pCt. tuberculeux</i>).	Antal undersøgte dyr. (<i>Nombre des animaux examinés</i>).	Deraf tuberkuløse. (<i>dont tuberculeux</i>).	pCt. tuberkuløse. (<i>pCt. tuberculeux</i>).	Antal undersøgte dyr. (<i>Nombre des animaux examinés</i>).	Deraf tuberkuløse. (<i>dont tuberculeux</i>).	pCt. tuberkuløse. (<i>pCt. tuberculeux</i>).	Antal undersøgte dyr. (<i>Nombre des animaux examinés</i>).	Deraf tuberkuløse. (<i>dont tuberculeux</i>).	pCt. tuberkuløse. (<i>pCt. tuberculeux</i>).	Antal undersøgte dyr. (<i>Nombre des animaux examinés</i>).	Deraf tuberkuløse. (<i>dont tuberculeux</i>).	pCt. tuberkuløse. (<i>pCt. tuberculeux</i>).
Akershus . .	144	4	2.8	244	8	3.3	1138	98	8.6	1093	125	11.4	219	9	4.1
Smålenene . .	54	—	—	34	—	—	290	32	11.0	273	26	9.5	—	—	—
Hedemarkens . .	241	5	2.1	312	10	3.2	2202	156	7.1	2378	194	8.2	61	—	—
Kristians . .	245	6	2.4	399	16	4.0	3026	366	12.1	1685	382	22.7	83	30	36.1
Buskeruds . .	43	2	4.7	40	1	2.5	416	34	8.2	303	36	11.9	57	2	3.5
Jarlsberg & Larvik . .	12	2	16.7	11	1	9.1	95	10	10.5	107	12	11.2	—	—	—
Bratsberg . .	35	—	—	37	—	—	185	4	2.1	188	6	3.2	—	—	—
Nedenes . .	3	—	—	10	—	—	56	3	5.4	64	4	6.3	—	—	—
Lister og Mandal . .	34	—	—	41	4	9.8	308	31	10.1	259	27	10.4	—	—	—
Stavanger . .	10	1	10.0	7	1	14.3	42	2	4.8	109	—	—	—	—	—
S. Bergenhus . .	4	—	—	2	—	—	53	2	3.8	114	3	2.6	—	—	—
Bergen . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
N. Bergenhus . .	65	2	3.1	101	2	1.9	812	35	4.3	826	60	7.3	87	3	3.4
Romsdalens . .	50	1	2.0	19	1	5.3	236	—	—	350	1	0.3	16	—	—
S. Trondhjem . .	238	1	0.4	267	7	2.6	1224	51	4.2	1564	102	6.5	5	—	—
N. do. . .	95	—	—	94	1	1.1	604	36	5.9	591	60	10.2	24	—	—
Nordlands . .	8	—	—	16	—	—	74	—	—	116	3	2.6	77	3	3.9
Tromsø . .	—	—	—	13	—	—	224	15	6.7	184	19	10.3	—	—	—
Finmarkens . .	—	—	—	1	—	—	2	—	—	5	—	—	—	—	—
	1281	24*)	1.9	1648	52	3.2	10987	875	7.1	10211	1060	10.4	629	47	7.5

*) Endel af de som tuberkuløse opførte kalve er kun mistænkelige.

10. K v æ r k e

er anmeldt med ialt 1101 tilfælde. Når undtages Nordlands og Finmarkens amter, er sygdommen anmeldt fra samtlige amter; de fleste tilfælde optrådte i Smaalenenes amt med 201 tilfælde, dernæst kommer Hedemarkens, Søndre Trondhjems, Akershus og Kristians amter. Særlig må merkes sygdommens tilbagegang i Søndre Trondhjems amt fra forrige år.

Kvam (Rissen) beretter om metastaser i baglivskjertlerne samt om kværkepleurit; en 3års hingst fik metastaser i testiklerne med en voldsom suppurativ betændelse både i hinderne og testiklerne; hesten kastereredes åbent med ligatur, hvorefter den kom sig. *Hjelde* (Værdalen) beretter om en metastatisk pleuro-pneumoni.

11. M u n d s y g e

optrådte i to hestebesætninger i Værdalen; af besætningernes 10 heste angrebes de 8. En to år gammel hingst var temmelig dårlig og havde foruden en masse sår paa tunge og lader også sår udvendig paa læberne, opad næseryggen samt inde i næsen. Hesten angrebes senere af stivkrampe (*Hjelde*).

12. K l o v b r a n d b y l d

optrådte med 32 tilfælde i en besætning i Enebak; hos endel andre dyr på fjøset optrådte samtidig hudbrand,*) hvorved huden i temmelig stor udstrækning døde bort og flekkede af henover lænden og krydset; hos atter andre iagttoges store, faste hævelser paa forskellige kropsdele i forbindelse med feber. Når friske dyr indsattes paa de syge dyrs båse, blev de næsten altid angrebne. Sygdomsforløbet var som vanlig; egten udskiltes i løbet af ca. 8 dage og kun sjelden gik lidelsen dybere og fremkaldte nekrose i seneapparatet. (*Løken*).

I juli måned optrådte blandt kreaturerne på en sæterhavnegang i Søndre Land en sygdom i klovene. Samtlige dyr paa sæteren, 21 stkr., blev angrebne på samme tid og på samme måde. Ovenfor og imellem klovene opstod hævelse og sår fra en enøres til en krones størrelse; sårene var urene og af brandig karakter. Alle 4 ben fandtes i mere eller mindre grad angrebne. Ved at holde dyrene hjemme på en tør sætervold og ved behandling med kreolinvand og vaselinsalve kom dyrene sig som regel efter ca. 8 dages forløb. (*Ramstad*).

13. K o p p e r

og dermed i forbindelse stående jurbetændelse forekom nokså hyppig i månederne juli og august i Orkedalen og Meldalen og forårsagede ikke ringe økonomisk tab ved sit langvarige forløb. (*Gjørud*).

*) Smlgn. s. 37.

14. Tyføs sygdom hos heste.

Fra midten af juni til udgangen af september indtraf i Orkedalen en række tilfælde af tyføs lidelse hos heste. Sygdommen angreb alle heste uden hensyn til køn eller alder; den havde i begyndelsen ikke karakter af smitsot, men så pludselig optrådte en masse tilfælde udover hele distriktet, så sygdommen fik ganske stor udbredelse. Sygdommen ledsagedes altid af diarrhoe, der undertiden var blodig, samt feber, appetitmangel og hævelse i lemmerne forbundet med stiv gang. Undertiden optrådte hjernebetændelse eller kolleragtig tilstand. Af 21 heste, som kom under dyrlægens behandling, døde kun en, men sygdommen drog ikke sjelden længe ud, særlig holdt stivheden og hævelsen sig i lemmerne. (*Gjørud*). Fra Støren meddeler *Sandstad*, at i juli måned angrebes endel heste af en akut diarrhoe, ledsaget af feber; sygdommen efterlod stor slaphed. Også fra Nordre Trondhjems amt berettes om et influenza-lignende udbrud hos hestene i Nærø og Kolvereid. Sygdommen kom pludselig og viste følgende billede: dyrene blev meget syge med feber til 40,8, pulsen til 108, øiets slimhinde gullig, formindsket ædelyst og konstant diarrhoe, der undertiden blev saa sterk, at afføringen blev vandagtig. Tørsten var forøget. Ved behandling kom dyrene sig snart, men ellers tog forløbet 2—3 uger; alle kom sig. (*Clausen*).

15. Smitsom lungebetændelse

forårsaget ved lungeorm hos geder. Amdsdyrlæge *Tillier*, Vaage, beretter herom, at blandt gederne har der aabenbart i længere tid optrådt en sådan lungebetændelse paa de fleste gårde deroppe og den optræder især voldsomt henimod vårparten. Dyrlægen er således flere gange bleven tilkaldt med underretning om, at ondartet smitsom sygdom var udbrudt på gården, hvilket har vist sig at være denne sygdom. Paa enkelte gårde har det lykkedes ved udgravning og desinfektion af gedefjøsset og afsondring af de syge dyr at begrænse sygdommen. Dyrlæge *Jordal*, Bergen, anfører, at han om våren pleier få under behandling får, angrebne af en hurtig forløbende pneumoni, som ofte ender dødelig.

16. Rheumatisme

hos kalve. *Flesvik*, Lillehammer, anfører, at det var særlig kalve, der var født tidlig på vinteren og som blev sluppet sent ud paa sommeren, som angrebes; enkelte årsgamle dyr angrebes også. 2—3 dage efter at dyrene var sluppet paa havn viste sygdommen sig og viste sig paa den måde, at kalvene blev liggende ude af stand til at reise sig; løftede man dem op, skalv de voldsomt over hele kroppen og var ikke at formaa til at sætte benene under kroppen. Hos enkelte fandtes ansamling i seneskederne ovenfor klovleddet, og lemmernes muskler følte noget løse og slappe. Omtrent halvdelen angrebes af diarrhoe og sygdommen endte da ofte dødelig; ellers indtrådte helbredelse i løbet af en 14 dages tid ved behandling med salicylpræparater. Ved obduk-

tionen viste der sig sterk udsvedning i musklerne, lignende kødet af «fordrevne» dyr; tillige fandtes en sterk enterit. *Vold*, Selbu, beretter om en noget lignende sygdom hos voksne dyr.

17. Om en ondartet smitsom hudsygdom hos k j ø r

beretter *Leknes*, Førde.*) I Sulen og Hyllestad herreder (kystdistrikter) forekom der blandt kjørene en meget ondartet og smitsom hudsygdom, der tidligere ikke har været kjendt på disse steder, men antages for indført og har nu i visse bygder været stationær de par sidste år. På enkelte gårde angrebes hele besætningen. Ialt har han behandlet ca. 200 dyr. «Da jeg tilflyttede distriktet, gjorde hr. statsdyrlæge Nielsen mig opmærksom paa, at der her hos kvæget har forekommet en eiendommelig sygdom, der skulde begynde med udslet på benene og herfra brede sig til andre steder af kroppen. Det er rimeligvis samme sygdom, statsdyrlægen omtalte, og som jeg har havt anledning til at iagttage. Forsåvidt som jeg hidtil har kunnet forstå, begynder sygdommen ikke paa benene, men regelen ved de af mig iagttagne tilfælde har været, at udslettet i sin begyndelse viser sig som et pustuløst eczem, der udgår og udbreder sig fra partiet omkring øinene og panden, fortsætter udover hoved og hals og kan indtage betydelige dele af kroppen, hvor det dog tilkjendegiver sig mere som vesiculøst og kan tage sin udgang i bortedøen af betydelige hudpartier. I et enkelt tilfælde, hvor dyret døde en tid efter at jeg havde tilset det, gik lidelsen temmelig dybt med nekrotisk henfald af muskulaturen. Som en næsten konstant komplikation forekommer brandige kopper. Udslettet indtager fra tid til anden betydelig udstrækning, således kan hele hovedet se ud som en stor sårskorpe med dybe revner, ud igjennem hvilke kan presses et tyndt, tildels blodblandet pus, i andre tilfælde fra blærerne en muggen, serøs vædske. Huden er fortykket 2—3 gange det normale. Udslettet kan i det hele taget findes over kroppen, langs ryg, nedad siderne, paa benene etc. Dyrene tager af i huld, binder op melken, taber ædelysten og ser lidende ud.

Da sygdommen fortrinsvis forekommer i de ydre kystdistrikter, hvor der fodres med strandplanter, f. eks. tang o. l., samt fiskeriaffald, kunde der være grund til at antage, at lidelsen stod i et eller andet forhold til disse fodringsmidler; spredte tilfælde forekommer dog ogsaa i de indre bygder, hvor fodring med fiskeriaffald såvidt vides ikke finder sted. Kreolinbehandling, afsondring fra friske dyr etc., har givet et meget gunstigt resultat.

Denne sygdom har i flere tilfælde angrebet mennesket, særlig børn.»

18. Som «B o r n a s k e s y g d o m»

(cerebrospinal-meningitis) anfører *Nøkleby*, Bodø, en sygdom hos hesten, som ikke forekommer så sjelden deroppe. Symptomerne anføres at være: temperatur og puls som regel normal, undertiden lidt forhøiet; øiets bindehinde rød, undertiden svullen; bevægelsen er usikker og slingrende. Ædelysten er ofte i

*) Smign s. 35.

lang tid god, men aftager senere, samtidig høres livlige tarmlyd i baglivet, halsens og krydsets muskler bliver nu stive som ved stivkrampe, men munden kan åbnes som vanlig, tungen blød og bøielig og åndedrættet roligt. Hesten er meget ængstelig; tages hovedet lidt raskt op, taber dyret ofte ligevekten og falder om og kan vanskelig reise sig gjen, hvorfor det er meget besværlig at give den medicin. Der kan komme ødemer paa benene og hoved; i et tilfælde var alle fire lemmer så voldsomt tykke, at de vanskelig kunde bøies. Forløbet er snigende og sygdommen varer i uger, ja måneder, og ender vistnok ofte med døden. Statsdyrlægen for det Nordenfjeldske beretter om en lignende hestesygdom i Tromsø amt.

19. Flein eller økkel(?)sygdom

optrådte som epizooti hos kvigerne paa gaardene Bjelgam, Suland, Sulandsskar og Sommervik i Ofoten i april måned. 14 dyr angrebes og enkelte havde under bugen flere hundrede fra et hønseægs størrelse til nævestore svulster; svulstmassen strakte sig fra noget foran navlen til yverets bagerste rand; samtidig fandtes ertestore knuder paa lårenes indside og forrand, rundt kjønsåbningen samt på læber og ører.

20. Ringorm

fik ikke liden udbredelse i Guldalen, hvor den før var sjelden. Amtsdyrlæge *Sandstad* anfører herom, at ringorm under hans tidligere virksomhed i Guldalen var sjelden, men den har i løbet af de sidste to år fået en stor udbredelse. Den begyndte at vise sig i Soknedalen og bredte sig udover flere bygder, til Budalen, Singsaas, Støren og Horg m. fl. Smitteoverførelsen foregår for en stor del i fjeldet, hvor dyrene fra forskellige kanter kommer sammen på sæterhavnegangene. Den viser sig således ikke sjelden hos dyrene netop, naar de kommer hjem fra sætrene, og undertiden er da alle dyr angrebne.

21. Kalvediarrhoë

optræder af og til; således berettes om en del ondartede tilfælde i omegnen af Holmestrand. (*Elnes*).

22. Iktesygen

anrettede ikke liden ødelæggelse blandt fårene paa Ørlandet, idet næsten hvert får ved slagtingen viste sig betydelig afmagret med vand under huden og i bughulen og leveren opfyldt af ikter.

23. Kalvekastning

indberettes nu at være i tilbagegang i flere distrikter, således fra Eidsvold, Førde, Selbu m. fl., medens den på andre steder er i tiltagende, således i

Bødø landsogn, Værdalen, Nordfjord o. s. v.; paa det sidste sted skal den være meget udbredt; værst synes den at herje fortiden i Indviken og Stryn (*Bruland*). *Hjelde*, Værdalen, iagttog endel tilfælde på sæteren, hvorfra sygdommen bredte sig ned i bygden, hvor sygdommen nu optræder i stor skala. *Kragerud*, Tønsberg, iagttog smitteoverførelse fra en kasteko, der sattes ind paa hestestalden, til en drægtig hoppe, som kastede.

24. K o l i k.

Skar, Kristianssand, meddeler, at der i hans distrikt ikke sjelden forekommer en sygdom, som kaldes «Finnen» eller «Finn» og som fremkaldes ved en græsart, der er kjendt under navnet «Finn», som hesten spiser i sig. *Skar* har seet sygdommen, der ligner meget vindkolik. *Skar* besøgte en gang det sted, hvor en hest havde stået tjoret paa marken, indtil den blev angreben af sygdommen, og fandt da, at græsset paa nævnte sted næsten udelukkende bestod af finn eller fintått (*Nardus stricta*), ligesom den fra hesten afgaaede gjødsel bestod af rester af nævnte plante.

25. F o r s k j e l l i g e s y g d o m m e.

Bristning af stortarmen og samtidig bristning af bugvæggen (i 20 cm.s længde) i midtlinien ovenfor kjønslemmet iagttoges hos en koliksyg hest. (*Skar*). Akse dreining af tyndtarmen hos en ko, der havde ædt efterbyrden, iagttoges af *Noraker*, der oplyser, at dyret havde været sygt en månedstid med brækninger, kolik, dårlig ædelyst o. s. v. Behandling med afføringsmidler var resultatløs, hvorfor dyret slagtedes. Ved obduktionen fandtes $1\frac{1}{2}$ alen af det forreste af tyndtarmen dreiet om sin akse.

Endetarmsforstoppelse iagttoges hos en gris, der havde spist endel sagflis. (*Elmes*).

Septisk børbetændelse kompliceret med blodpis iagttoges hos en ko, som havde stået med efterbyrden. Ved obduktionen fandtes, foruden betændelse i børenes slimhinde, pus i børen og ansamling af en rødbrun, smudsigfarvet vædske i bryst og bughulen, samt i hjerteposen. Urinen var af kaffebrun farve.

Af Forgiftninger kan nævnes forgiftning hos 3 får med blade af planten *Aconitum*. 2 får var pludselig døde og et tredje sygt, så man frygtede for miltbrand. Dyrene havde spist af nogle *aconitumbuske* udenfor husvæggen. Det syge får kom sig hurtigt efter anvendelse af små portioner opium i frisk melk. (*Bang*). B har flere gange seet forgiftning hos heste efter nydelsen af samme plante. Forgiftninger med *padderok* omtales af *Tellefsen* Tromsø. Hesten viste svaghed i bagparten, skrævende gang, sjanglen, men god appetit.

Arsenikforgiftning opstod efter kreaturvask, hvor eieren havde vasket med arsenikopløsning, som han efter sigende havde fået på en svensk herregård; 2 køer døde. 11 tilfælde af kviksølvforgiftning opstod i en besætning, hvor eieren havde anvendt en salve, som var lavet ved sammenkogning af kviksølv og skedevand. (*Mysen*). En hoteleier strøede zinkhvidt paa hakkelsen istedenfor mel; koen åd med begjærighed og blev syg; den stod i flere dage uden at æde og slagtedes tilslut.

Kastrationer udføres mere og mere almindelig efter torsionsmetoden med eller uden bedøvning.

**C. Bevilgninger til veterinærvæsenet for budgetterminen
1896—97.**

	Bevilget:	Medgaaet:
1. Amtsdyrlægenes aflønning	kr. 40 000,00	kr. 36 782,84
2. a) Til det veterinær-pathologiske la- boratorium	» 6 400,00	» 6 400,00
og ekstraordinært:		
b) Til indredning af varmerum og anskaffelse af præparatglas . . .	» 2 000,00	» 1 998,50
3. Til kursus for dyrlæger	» 2 200,00	» 2 200,00
4. » tuberkulinundersøgelse af kvæg- besætninger :		
a) Efterbevilgning for bud- getterminen 1895—96 kr. 2 000,00		
b) For terminen 1896—97 » 15 000,00	» 17 000,00	» 16 859,00
5. Til Statsdyrlægen i Bergen kr. 2 000,00 do. i Tromsø stift » 1 500,00	» 3 500,00	» 3 500,00
6. Til reise stipendier	» 3 000,00	» 3 000,00
7. » skyds- og kostudgifter	» 17 000,00	» 31 852,51
8. » forskellige og tilfældige udgifter	» 1 000,00	» 3 514,76
9. » «Tidsskrift for veterinærer» . . .	» 400,00	» 400,00
10. » karantænestationen «Ytre Voulén» ved Stavanger	» 400,00	» 400,00
11. Som efterskudsbevilgning til samme . .	» 749,87	» 349,87
12. Til trykning af veterinærberetning . .	» 1 200,00	» 1 225,54
	kr. 94 449,87	kr. 108 483,02

Tabel V.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(Relevé des divers cas de maladie des animaux)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	58	-	57	429	13	409	11	-	11
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	12	-	10	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	6	-	4	20	9	9	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acu- tissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	125	38	86
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	287	75	112	13	1	5
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	200	1	10	-	-	-	-	-	-
Smitsom klovsyge hos fåret (<i>Par- onychia contagiosa ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>) Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipe- las</i>)	245	2	-	30	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	80	-	-	31	1	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>) Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	14 1101	1 8	3 27	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	894	343	6	2	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomyco- sis</i>)	6	-	-	70	22	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	233	3	-	4	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	49	6	31	8	3	5	4	2	2
Difteri (<i>Diphtheria</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	294	6	-	-	-	-
Overføres	1992	21	132	2080	472	552	157	41	104

Norge i 1896, artsvis ordnede.
domestiques, par espèces, en Norvège, en 1896).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abatús et mortís)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abatús et mortís)
	dræbte (abatús)	døde (mortís)		dræbte (abatús)	døde (mortís)		dræbte (abatús)	døde (mortís)		dræbte (abatús)	døde (mortís)				
-	-	-	15	1	14	3	1	1	1	-	1	-	-	¹⁾ 2	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	567	70	136	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	382	17	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	3	3	-	-	-	-	-	-	²⁾ 1	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	567	56	127	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	4	2	1	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	32	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1017	94	177	574	58	126	2	-	2	36	32	2	2

¹⁾ Hertil kommer ca. 30 elge, som blev fundet døde i skovene på Lørenskogen og tilgrænsende distrikter og som sandsynligvis er døde af miltbrand. ²⁾ Kalkun.

Tabel V. (Forts.) (Continuation.)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført	1992	21	132	2080	472	552	157	41	104
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Kor-ryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	2145	1	6	162	3	2	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia & Pleuritis</i>) . . .	169	4	19	153	27	9	12	3	2
Fordøielsessygdomme (Indigestion, mave og tarmkatarrh, diarrhé (<i>Gastritis, Diarrhoe</i>))	2015	7	33	3460	114	64	46	1	2
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	694	23	53	425	26	23	3	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	29	-	1	228	19	26	1	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	22	-	1	383	25	17	14	5	2
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	12	1	2	128	12	38	13	1	8
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	46	-	-	4	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	179	1	1	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (Ikter), (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	6	1	-	212	65	54
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydroideus</i>)	-	-	-	-	-	-	19	14	4
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	28	2	8	24	8	7	3	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	37	5	1	1	-	-	2	2	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria Hæmoglobinaemia</i>)	141	11	21	508	20	60	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	1	1	-	436	22	2	9	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	484	-	-	816	-	1	8	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	16	-	-	667	11	2	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	10	-	-	33	-	-	-	-	-
Skab ³⁾ (<i>Scabies</i>)	8	-	-	31	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	917	-	-	16491	-	-	242	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	23	1	4	615	40	10	25	3	1
Overføres	8969	79	282	26652	800	813	767	135	177

¹⁾ Kviksølv, fosfor, arsenik, kalk, kogsalt, stryknin, rottegift, saltlage, propylamin, karbol, møjje, rå linolje, raps, bedærvede skyller, hugormbid, *penicilium glaucum*, zinkhvidt, blyhvidt, *aconitum*, mugsop. ²⁾ Spolorm, bendelorm. ³⁾ Haleskab, *Dermanyssus avium*, på hest.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1017	94	177	674	58	129	2	-	2	36	32	2	2
4	-	-	27	1	1	50	-	1	5	-	1	-	-	-	-
1	-	-	49	14	8	9	-	2	-	-	-	-	-	-	-
18	-	-	178	10	9	158	6	23	9	5	-	2	-	-	-
1	-	-	56	5	2	8	1	-	-	-	-	-	-	1 ¹⁾	-
-	-	-	46	1	13	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	2	2	26	4	13	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	1	66	1	-	7	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	60	17	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	339	32	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	-	-	54	-	6	230	4	-	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	20	-	-	9	2	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
330	-	-	402	-	-	46	-	-	23	-	-	200	-	-	-
7	2	-	129	30	4	13	-	3	-	-	-	-	-	-	-
381	2	5	2402	215	250	1211	74	172	61	7	3	238	32	3	2

1) Elg.

Tabel V. (Forts.) (*Continuation*).

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	8969	79	282	26652	800	813	767	135	177
Misfostre (<i>Monstra</i>)	8	1	-	31	5	6	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	2	-	1	216	19	3	3	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	168	12	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	9	-	-	1519	15	11	7	-	1
Kastning (<i>Abortus</i>)	12	-	1	552	16	4	2	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	749	253	65	3	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puer- peralis Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	208	27	41	1	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	35	-	-	1217	31	5	17	1	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	172	6	1	20	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	42	1	1	1	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	1729	-	2	116	-	-	333	1	1
Udbødninger (<i>Ovariectomiae</i>) . .	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	7	2	1	10	5	1	-	-	-
Frosk (<i>Dermatitis</i>)	-	-	-	6	-	1	-	-	-
Cerebrospinal-meningitis (<i>Menin- gitis cerebro spinalis</i>)	5	1	-	6	-	2	-	-	-
Fleiner	4	-	-	19	-	-	-	-	-
Papillomatose (<i>Papillomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	18	-	-
Godartet beskelesyge (<i>Exan- thema genitalium contagiosa- benigna</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	5052	50	17	2051	118	5	22	3	-
Ialt (<i>total</i>)	14495	140	306	33546	1301	957	1173	140	179

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
381	2	5	2402	215	250	1211	74	172	61	7	3	238	32	3	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	16	8	2	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	25	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	-	-	1245	1	-	58	-	-	59	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	17	2	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
91	1	12	220	23	-	308	2	1	19	-	-	6	-	2 ¹⁾	-
497	3	23	3950	252	252	1602	78	180	139	7	3	247	32	5	2

¹⁾ Elg, æsel.

Tabel VI.

Anmeldte husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques dans la*

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	4	-	4	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	9	6	3	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	6	-	3	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	108	-	6	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	47	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	16	-	-	5	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	97	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	23	14	2	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomyco-</i> <i>sis</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromyoma. Asco-</i> <i>coccus</i>)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	12	-	8	-	-	-	-	-	-
Difteri (<i>Diphtheria</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko-</i> <i>ryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	184	-	-	1	-	-	-	-	-
Lunge- og Brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	20	-	-	2	-	-	-	-	-
Overføres	519	-	17	58	20	12	-	-	-

ville de *Kristiania*, signalés en 1896.

[illegible]

Tabel VI. (Forts.) (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	519	-	17	58	20	12	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (Gastritis, Diarrhoë)	233	-	1	25	2	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	173	10	16	14	-	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (Diarrhoëa acuta et Dysenteria)	3	-	-	4	-	-	-	-	-
Trommesyge (Tympanitis) . . .	12	-	-	8	1	-	-	-	-
Forgiftninger (Intoxicaciones) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lutterstald (Diabetes insipidus)	26	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (Helminthiasis) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (Hydrocephalus chronicus)	17	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinæmia)	23	-	1	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (Osteomalacia)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	41	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	8	-	-	1	-	-	-	-	-
Skab (Scabies)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinae)	¹⁾ 14	-	-	28	-	-	-	-	-
Uregelmæssige Fødsler (Partus irregulares)	1	-	-	12	-	-	1	-	-
Børvrængning (Inversio uteri) .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	16	1	2	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (Febris puerperalis. Septichæmia puerp.)	-	-	-	5	-	1	-	-	-
Overføres	1076	12	35	218	24	16	1	-	-

¹⁾ Dermanyssus avium.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	4	-	-	224	15	32	3	-	1	35	32	-	-
-	-	-	-	-	-	70	-	19	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	10	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	114	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	8	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	454	22	55	3	-	1	35	32	-	-

Tabel VI. (Forts.) (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1076	12	35	218	24	16	1	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	-	-	-	18	-	-	1	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	38	3	-	2	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	34	-	-	3	-	-	-	-	-
Udbødninger (<i>Ovariometriæ</i>) . .	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk pericarditis (<i>Peri-</i> <i>card. traumatica</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	735	1	1	10	-	1	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1893	16	36	256	27	17	2	-	-

1) Æsel.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	10	-	-	454	22	55	3	-	1	35	32	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	30	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	14	1	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	183	1	1	6	-	-	-	-	1)	1
-	-	-	40	-	-	664	24	62	10	-	1	55	32	1	-

Tabel VII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand ¹⁾ (<i>Antrax</i>)	35	-	34	205	3	196	1	-	1
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	4	3	1	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	20	9	3	-	-	-
Lungesygge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	24	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsygge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	62	-	-	4	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	4	1	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	110	2	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	177	43	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomyco-</i> <i>cosis</i>)	2	-	-	2	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco-</i> <i>coccus</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesygge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkampe (<i>Tetanus</i>)	3	1	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et</i> <i>Övina</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	323	-	-	11	-	-	-	-	-
Lunge og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	26	-	3	14	-	-	-	-	-
Overføres	621	4	41	454	59	200	1	-	1

¹⁾ 2 mennesker smittet. ²⁾ Elgsdyr foruden flere ikke anmeldte.

i Akershus amt 1896.

dans le département d'Akershus en 1896).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	1	.	1	1	.	1	1	.	1	.	.	² 2	2
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	73	17	26	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	53	2	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	42	5	16	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	1	1	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	143	20	29	46	5	17	1	.	1	-	-	2	2

Tabel VII. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>moris</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>moris</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>moris</i>)
Overført (<i>transport</i>)	621	4	41	454	59	200	1	-	1
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>))	194	-	4	520	18	7	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	127	5	6	101	-	10	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et Dysenteria</i>)	2	-	-	45	3	6	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	91	1	9	3	-	1
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	20	3	4	-	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	22	1	7
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	4	1	-	4	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol-ler) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	6	1	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	22	6	7	18	1	-	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	85	-	-	31	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	49	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	83	-	-	3 463	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	7	-	2	128	12	-	3	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	5	2	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	1	46	4	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	35	4	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	125	2	1	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	1	37	1	-	-	-	-
Overføres	1160	17	63	5187	111	238	31	1	9

¹⁾ Kviksølv, stryknin, kogsalt, mugsop. ²⁾ Spolorm, bendelorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	143	20	29	46	5	17	1	-	1	-	-	2	2
-	-	-	59	5	7	44	6	4	7	5	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	277	31	44	104	11	22	8	5	1	-	-	2	2

Tabel VII. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1160	17	63	5187	111	238	31	1	9
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	66	22	9	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (Febris puer- peralis. Septichæmia puerp.)	-	-	-	31	2	8	-	-	-
Yverbetændelse (Mastitis)	3	-	-	166	1	2	2	-	-
Forfangenhed (Hordeatio. Kri- thiasis)	8	-	1	3	-	-	-	-	-
Klaphingstopperationer (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	6	-	1	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . . .	200	-	-	8	-	-	16	-	-
Andre sygdomme (Vitæ alia)	379	2	1	168	5	-	-	-	-
Ialt (total)	1756	19	66	5629	141	257	49	1	9

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	277	31	44	104	11	22	8	5	1	-	-	2	2
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	160	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	39	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	483	32	44	104	21	22	8	5	-	-	-	2	2

Tabel VIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatés</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	4	-	4	20	-	20	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	7	1	3	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	7	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	27	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	8	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	201	1	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	27	10	1	2	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	8	5	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco-</i> <i>coccus</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	1	2	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	49	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Kor- ryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	181	-	1	32	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	20	1	2	29	2	4	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	192	3	1	309	10	3	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Ob-</i> <i>structio</i>)	73	4	5	34	1	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Di-</i> <i>arrhoea acuta et dysenteria</i>) .	1	-	-	15	1	1	-	-	-
Overføres	737	10	19	534	31	32	3	-	-

i Smålenenes Amt 1896.

dans le département d'Smålenene en 1896).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	21	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	25	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	33	2	6	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	15	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	77	.	12	46	2	6	.	.	.	.	.	.	.

Tabel VIII. (Forts.) (Continuation).

Smålenene.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	737	10	19	534	31	32	3	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	2	-	-	32	1	-	1	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	33	4	10	6	1	5
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (Ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	21	8	1
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydrocephalus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	6	-	5	3	2	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> , <i>Hæmoglobinaemia</i>)	20	1	2	78	-	3	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	61	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	78	-	-	30	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	20	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	49	-	-	1203	-	-	5	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	1	88	2	-	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	1	-	3	-	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	1	-	-	41	3	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	20	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	1	-	-	101	-	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	58	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	67	11	4	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis</i> , <i>Septichæmia puerp.</i>) . .	-	-	-	21	3	6	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	1	-	-	107	1	-	-	-	-
Overføres	921	12	27	2506	59	57	39	9	7

¹⁾ Kviksølv, arsenik, stryknuin, blyhvidt, mønie, rå linolje, raps. ²⁾ Rundorme, bændelorme.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	77	.	12	46	2	6	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	8	1	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	41	7	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	12	.	.	1	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	17	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	20	3	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	166	11	25	67	2	7	1	-	-	-	-	-	-

Tabel VIII. (Forts.) (Continuation).

Smålenene.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signales)	deraf		anmeldte (signales)	deraf		anmeldte (signales)	deraf	
		dræbte (abatues)	døde (morts)		dræbte (abatues)	døde (morts)		dræbte (abatues)	døde (morts)
Overført (transport)	921	12	27	2506	59	57	39	9	7
Forfangenhed (Hordeatio. Kri- thiasis)	23	-	-	3	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . . .	205	-	-	4	-	-	3	-	-
Udbødninger (Ovariectomies) . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Andre sygdomme (Vitia alia) .	605	6	-	182	8	-	-	-	-
Ialt (total)	1756	19	27	2696	68	57	42	9	7

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	166	11	25	67	2	7	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	72	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	3	-	28	-	-	1	-	-	1	-	-	-
-	-	-	268	14	25	97	2	7	2	-	-	1	-	-	-

Tabel IX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	15	-	15	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	11	4	4	-	-	-
Lungesygge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsygge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knunderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	3	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	25	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	15	9	1	-	-	-
Strålespsygdømt (<i>Actinomyco-</i> <i>sis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco-</i> <i>coccus</i>)	30	-	-	4	-	-	-	-	-
Hvalpesygge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko-</i> <i>ryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	184	3	-	15	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	5	1	-	3	1	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhø). (<i>Gastritis. Diar-</i> <i>rhøe</i>)	176	-	3	229	11	8	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob-</i> <i>structio</i>)	21	-	1	25	-	5	-	-	-
Overføres	476	4	5	325	25	33	-	-	-

i Buskeruds amt 1896.

dans le département d'Buskerud en 1896).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abatius et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abatius et morts)
	dræbte (abatius)	døde (morts)		dræbte (abatius)	døde (morts)		dræbte (abatius)	døde (morts)		dræbte (abatius)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	52	5	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	55	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	32	.	22	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	1	.	3	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	15	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	126	10	5	41	-	23	-	-	-	-	-	-	-

Tabel IX. (Forts.) (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	476	4	5	325	25	33	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	-	-	-	11	-	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	23	-	1	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	4	1	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	4	-	1	2	1	-	2	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> . <i>Hæmoglobinaemia</i>)	19	3	3	15	-	-	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	18	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	44	-	-	25	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	2	-	-	20	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	26	-	-	86	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	64	-	3	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	8	2	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	87	-	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	-	32	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	59	16	2	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	8	2	2	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	-	-	-	84	1	-	-	-	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kriethiasis</i>)	4	-	-	3	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	103	-	-	10	-	-	9	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	533	6	-	163	3	1	2	-	-
Ialt (total)	1221	13	9	1055	52	45	13	-	-

¹⁾ Propylamin, karbol, arsenik, kviksølv, salt, bedærvede skyller. ²⁾ Ascar. megalocoe-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	126	10	5	41	-	23	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	-	-	15	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	107	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	1	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	-	-	815	17	7	75	-	24	-	-	-	-	-	-	-

phala, strong. paradoxus.

Tabel X.

Anmeldte husdyrsygdomme i
(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	15	-	15	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem) («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	10	-	-	3	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	62	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	11	9	2	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	3	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	26	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	108	-	-	17	2	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	1	-	-	3	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	122	1	6	321	3	-	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)									
Overføres	320	2	9	401	14	21	1	-	-

Jarlsberg og Larviks Amt i 1896.

dans le département d'Jarlsberg og Larvik en 1896).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	2	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	45	3	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	11	.	2	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	11	1	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	74	4	4	13	.	2	.	.	.	.	.	.	.

Tabel X. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (transport)	320	2	9	401	14	21	1	-	-
Akut diarrhø og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	9	1	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>) . . .	-	-	-	7	-	2	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	3	-	1	4	1	2	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	1	-	-	66	3	4	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	7	-	-	3	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	48	-	-	20	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	6	-	-	90	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	58	5	-	1	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	13	1	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	16	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	125	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	-	20	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	57	21	1	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	131	1	-	-	-	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kriethiasis</i>)	4	-	-	1	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	64	-	-	-	-	-	17	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	2	-	1	2	1	1	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>)	317	2	-	210	16	1	-	-	-
Ialt (total)	773	4	11	1 259	65	32	23	-	-

¹⁾ Rottegift, kviksølv, slangebid, penicilium glaucum. ²⁾ Spolorm.

og Larvik.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	74	4	4	13	.	2	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	.	3	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	12	2	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	6	.	11	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	15	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	112	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	20	3	.	19	.	.	2	.	.	.	.	.	.
-	-	-	251	21	10	49	-	5	2	-	-	-	-	-	-

Tabel XI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	4	1	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	2	-	1	1	-	1	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	19	12	4	-	-	-
Lungesygge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	35	1	1	-	-	-	-	-	-
Rødsygge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	19	-	-	12	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	12	-	-	3	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	180	1	8	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	191	14	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomyco-</i> <i>sis</i>)	3	-	-	22	5	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco-</i> <i>coccus</i>)	30	2	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesygge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	1	5	-	-	-	-	-	-
Difteri (<i>Diphtheria</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko-</i> <i>ryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	393	1	2	22	-	2	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia & Pleuritis</i>)	28	1	3	37	10	2	11	3	2
Overføres	710	7	22	243	42	11	13	3	3

i Hedemarkens amt i 1896.

dans le département de Hedemarken 1896).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	3	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	45	18	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	42	1	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	15	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	3	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	22	1	5	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	.	9	.	1	8	.	1	4	.	1	.	.	.	.
.	.	.	15	3	3	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	.	138	26	22	33	2	6	4	.	1	.	.	.	.

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>moris</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>moris</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>moris</i>)
Overført	710	7	22	243	42	11	13	3	3
Fordøielssygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé (<i>Gastritis, Diarrhoe</i>))	359	2	4	443	18	7	6	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	10	-	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	2	-	-	52	4	4	6	4	1
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	2	-	-	23	-	9	-	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	38	1	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (Ikter), (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	3	1	-	10	2	1
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria Hæmoglobinaemia</i>)	18	-	4	15	1	4	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	45	1	-	6	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	50	-	-	127	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	1	-	-	163	8	2	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	10	-	-	31	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	213	-	-	5752	-	-	102	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	4	-	-	65	3	3	5	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	4	2	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	20	2	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	37	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	1	-	-	217	4	-	4	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	120	3	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	59	22	6	2	-	-
Overføres	1420	11	30	7429	111	48	154	10	5

¹⁾ Kviksølv, arsenik, kogsalt, stryknin, bomuldsfrømel, saltlage, fosfor. ²⁾ Rundorm, bendelorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
4	-	-	138	26	22	33	2	6	4	-	1	-	-	-	-
-	-	-	19	2	-	3	-	-	2	-	-	2	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	15	-	-	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	4	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
156	-	-	340	-	-	1	-	-	22	-	-	100	-	-	-
5	2	-	22	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
170	2	-	555	43	23	72	3	8	34	-	1	105	-	-	-

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1420	11	30	7429	111	48	154	10	5
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis, Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	7	3	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	16	-	-	196	18	-	7	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	12	-	-	4	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	123	-	2	21	-	-	47	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	929	16	1	659	34	-	7	-	-
Ialt (<i>total</i>)	2505	29	33	8316	166	48	215	10	5

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
170	2	-	555	43	23	72	3	8	34	-	1	105	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	10	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	328	1	-	9	-	-	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	1	-	13	1	-	17	-	-	10	-	-	5	-	-	-
205	3	-	910	45	23	100	3	8	50	-	1	110	-	-	-

Tabel XII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	39	8	15	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	9	-	-	1	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	3	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	108	-	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	207	120	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomy- cosis</i>)	-	-	-	9	4	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	123	-	2	6	-	-	-	-	-
Lunge- og Brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	27	1	5	7	4	-	-	-	-
Overføres	309	1	13	276	136	19	-	-	-

i Kristians amt 1896.

dans le département de Kristians en 1896).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	46	8	14	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	26	.	10	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	60	12	16	26	.	10	.	.	.	.	.	.	.

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Kristians amt.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	309	1	18	276	136	19	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis, Diarrhoe</i>)	130	1	-	187	6	6	6	-	2
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	61	-	5	61	7	4	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et Dysenteria</i>)	1	-	-	44	5	11	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	24	4	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	7	-	1	-	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	26	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (Ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	3	-	-	40	12	15
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydrocephalus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	1	-	3	-	2	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	4	-	-	36	4	4	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	25	4	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	26	-	-	62	-	-	6	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	2	-	-	69	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	133	-	-	2589	-	-	-	-	-
Uregelmæssige Fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	59	4	2	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	18	2	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	12	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	91	-	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	3	-	-	66	-	-	-	-	-
Overføres	702	2	23	3636	173	50	54	12	17

¹⁾ Salt, Arsenik, Stryknin. ²⁾ *Ascaris megaloccephala*, bendelorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	60	12	16	26	-	10	-	-	-	-	-	-	-
18	-	-	17	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	39	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
134	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
167	-	5	168	35	17	44	-	15	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Kristians amt.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	702	2	23	3626	173	50	54	12	17
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	16	5	-	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puer-</i> <i>peralis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	34	1	7	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	8	-	-	93	2	1	-	-	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	7	-	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	5	-	-	1	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	353	-	-	65	-	-	36	-	-
Svulster (<i>Tumores</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungeorm (<i>Pneumonia verminosa</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>)	272	3	3	74	10	1	8	2	-
Ialt (<i>total</i>)	1352	5	26	3910	191	59	98	14	17

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
167	.	5	168	35	17	44	.	15	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	101	.	.	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
54	.	12	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6	.	.	6	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
232	.	17	277	35	17	51	.	15	.	.	.	.	.	.	.

Tabel XIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	7	-	7	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis</i> , <i>Erysipelas</i>)	10	1	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	36	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	3	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromyoma</i> , <i>Asco-coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola</i> , <i>Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza</i> , <i>Pharyngitis et Bronchitis</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	9	-	1	6	1	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhø (<i>Gastritis</i> , <i>Diarrhoe</i>))	83	-	2	71	4	1	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	8	-	-	4	-	1	-	-	-
Overføres	163	1	5	101	9	13	-	-	-

dans le département de Bratsberg en 1896).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)			Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)		
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)		
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)						
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	17	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	17	-	5	3	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	24	-	11	18	5	3	-	-	-	-	-	-	-		

Tabel XIII. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	163	1	5	101	9	13	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et Dysenteria</i>)	4	-	-	17	-	2	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	1	1	-	-	-	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	13	-	1	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ-</i> <i>moglobinaemia</i>)	5	-	1	13	-	1	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteo-</i> <i>malacia</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	15	-	-	26	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	16	-	-	248	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	-	-	-	16	1	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio</i> <i>placentæ</i>)	-	-	-	38	1	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	36	-	-	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puer-</i> <i>peralis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	8	2	4	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	1	-	-	60	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	6	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	226	1	8	596	16	20	-	-	-

¹⁾ Kviksølv, kalk.

[illegible]

Tabel XIII. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	226	1	8	596	16	20	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	61	3	3	23	3	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	301	4	11	619	19	20	-	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	46	7	11	28	5	3	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	34	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	6	1	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	83	8	11	34	6	3	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XIV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	9	-	9	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	5	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Kor-ryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	8	-	-	6	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Fordøjelsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	17	-	-	54	2	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Forgiftninger ³⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	2	-	1	-	-	-
Indvoldsorme ⁴⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	57	-	2	82	5	11	-	-	-

¹⁾ Kalkun. ²⁾ Rævegift. ³⁾ Hugormbid. ⁴⁾ Bendelorm.

i N e d e n e s A m t i 1896.

dans le département de Nedenes en 1896).

[illegible]

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Nedenes.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	57	-	2	82	5	11	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ-</i> <i>moglobinaemia</i>)	-	-	-	15	-	8	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge)(<i>Osteo-</i> <i>malacia</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	-	-	-	28	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Borvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio</i> <i>placentæ</i>)	-	-	-	24	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	27	10	-	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerpe-</i> <i>ralis. Septichæmia puerp.</i>) . .	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	9	2	-	1	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Kastrationes</i>) . . .	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	87	-	2	220	15	20	-	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	39	-	3	7	-	2	-	-	-	1	1	-	-
-	-	-	16	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	-	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	88	8	12	13	1	2	3	-	-	1	1	-	-

Tabel XV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	29	-	29	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem) («Rauschbrand»). (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema ma- ligum</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acu- tissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	5	-	4	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	2	-	-	3	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	37	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	2	-	1	4	1	1	-	-	-
Overføres	35	-	3	85	1	36	2	-	2

i Lister og Mandals amt i 1896.

dans le département de *Lister og Mandal* en 1896).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	2	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	12	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Lister og

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	35	-	3	85	1	36	2	-	2
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè). (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	42	-	4	56	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ¹⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	-	42	-	14	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	3	-	-	24	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	20	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	43	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	31	-	12	-	-	-
Overføres	103	-	7	338	2	62	2	-	2

¹⁾ Bændelorm, Spolorm.

Mandal.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	16	1	8	28	1	5	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	52	3	12	61	1	5	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Lister og

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	103	-	7	338	2	62	2	.	2
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puer-</i> <i>peralis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	5	-	1	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	39	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>)	53	1	-	26	1	-	1	-	-
Ialt (<i>total</i>)	188	1	7	408	3	63	3	-	2

Mandal.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	52	3	12	61	1	5	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	12	.	.	7	.	.	2	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	69	3	12	72	1	5	2	.	.	.	.	.	.

Tabel XVI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	5	-	5	24	2	21	1	-	1
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	19	1	18
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	31	3	22	6	-	2
Smitsom klovsyge hos fåret (<i>Paronychia contagiosa ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	1	2	2	-	2	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	29	-	-	20	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia & Pleuritis</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Fordøielsessygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	53	-	-	99	-	2	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	26	-	1	14	-	-	-	-	-
Overføres	114	1	10	192	6	48	28	1	21

i Stavanger amt i 1896.

dans le département de Stavanger en 1896).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)			Andre dyr (Animaux divers)		
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abattus et morts)	
	dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)						
.	.	.	.	.	.	2	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	10	1	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	28	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	1	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	14	1	9	35	8	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	114	1	10	192	6	48	28	1	21
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	4	-	-	6	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (Ikter), (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	9	-	9
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	15	-	-	6	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	19	-	-	203	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	21	2	1	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	2	-	-	53	1	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	34	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	79	41	4	-	-	-
Børbetændelse og septicæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis, Septicæmia puerp.</i>)	-	-	-	8	-	5	1	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	-	-	-	40	1	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	171	1	10	681	53	60	41	2	30

¹⁾ Mugsop. ²⁾ Spolorm (asarider, piskorm). Bændelorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	14	1	9	35	8	.	3	.	.	.	.	.	.
.	.	.	22	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	11	.	.	3	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	100	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	39	1	17	57	8	.	7	.	.	100	.	.	.

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	171	1	10	681	53	60	41	2	30
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Godartet beskellersyge (Eccanthema genitalium)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungeemfysem (emphysema pulmonum)	2	-	-	7	-	-	-	-	-
Bråtesyge	-	-	-	4	-	2	-	-	-
Andre sygdomme (Vitia alia) .	91	-	3	47	10	1	-	-	-
Ialt (total)	269	1	13	741	65	63	41	2	30

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	39	1	17	57	8	.	7	.	.	100	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	42	1	17	60	8	-	7	-	-	100	-	-	-

Tabel XVII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	4	-	4	67	4	63	5	-	5
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	80	36	44
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	39	11	16	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	-	-	-	16	1	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	21	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	7	6	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	-	4	-	-	-	2	1	1
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	45	3	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	33	-	1	1	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	-	1	17	5	4	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	32	-	2	266	21	9	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	106	2	7	26	6	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	2	-	1	37	5	3	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	2	-	1	39	7	4	-	-	-
Overføres	217	3	21	560	69	99	87	37	50

i Søndre Bergenhus amt 1896.

dans le département de Søndre Bergenhus en 1896).

[illegible]

Tabel XVII. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anneldte (signalés)	deraf		anneldte (signalés)	deraf		anneldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	217	3	21	560	69	99	87	37	60
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	45	17	13
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	10	8	2
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	-	57	6	10	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	21	5	2	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	14	-	-	19	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	71	3	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	70	-	-	792	-	-	50	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	1	-	21	1	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	10	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . .	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	86	6	6	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	101	9	3	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	61	26	12	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	18	6	3	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	-	-	-	75	7	-	-	-	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	41	-	-	-	-	-	11	1	1
Diffus flegmone	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	380	4	21	1880	139	138	203	63	66

Bergenhus.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	30	3	13	14	.	5	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	6	.	.	9	2	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	16	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	55	3	13	28	-	5	9	2	-	-	-	-	-

Tabel XVIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	5	-	5	7	-	7	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	26	-	-	83	-	1	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	65	2	2	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	4	-	-	8	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	18	9	-	-	-	-
Overføres	124	2	8	125	11	8	5	-	4

*) Endel af disse tilfælde opgives dog at være behandlet udenfor Bergen.

i Bergens by*) i 1896.
(dans la ville de Bergen en 1896).

[illegible]

Tabel XVIII. (Forts.) (Continuation).

Bergens by.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	124	2	8	125	11	8	5	-	4
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	1	-	-	20	1	-	3	1	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	18	1	-	-	-	-	-	-	-
Saar og knusninger (<i>Vulnera et</i> <i>contusiones</i>).	71	-	-	-	-	-	-	-	-
Betændelse i bøiesenerne (<i>Ten-</i> <i>denitis</i>)	29	3	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	243	6	8	145	12	8	8	1	4

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	2	.	1	34	.	6	2	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	1	34	.	6	2	.	.	.	.	.	.

Tabel XIX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signals)	deraf		anmeldte (signals)	deraf		anmeldte (signals)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morti)		dræbte (abatús)	døde (morti)		dræbte (abatús)	døde (morti)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	10	-	10	2	-	2
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	6	-	6	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acu- tissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	9	-	9	-	-	-
Rødsyge («Rotlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	9	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	46	46	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Difteri (<i>Diphtheria</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	27	-	-	9	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	1	-	1	3	-	-	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>))	87	-	2	158	1	1	7	-	-
Overføres	130	1	6	247	47	27	13	-	6

i Nordre Bergenhus amt 1896.
dans le département de Nordre Bergenhus en 1896).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatús et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatús et morts</i>)
	dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	1	5	1	2	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	15	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	24	.	6	6	1	2	.	.	.	.	.	.	.

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	130	1	6	247	47	27	13	-	6
Kolik, forstoppelse (Colica. Obstructio)	14	-	1	14	1	2	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (Diarrhœa acuta et Dysenteria)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Trommesyge (Tympanitis)	-	-	-	10	1	-	2	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxicaciones)	2	1	1	11	-	9	-	-	-
Lutterstald (Diabetes insipidus)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (Helminthiasis)	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (Ikter) (Distomatosis)	-	-	-	-	-	-	4	4	-
Dreiesyge (Hydrocephalus hydratideus)	-	-	-	-	-	-	3	2	1
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (Hydrocephalus chronicus)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	-	-	-	46	-	3	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (Osteomalacia)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (Eczema)	4	-	-	200	-	1	1	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Lus (Pediculinæ)	142	-	-	2170	-	-	76	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	-	-	-	24	-	-	-	-	-
Kastning (Abortus)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Overføres	329	3	8	2811	50	42	99	6	7

¹⁾ Stryknin, kvikselv, bomuldsfrøkagemel, ormbid. ²⁾ Bændelorm, spolorm.

Bergenhuis.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	24	1	6	6	1	2	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	5	1	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	19	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	46	1	6	14	2	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	329	3	8	2811	50	42	99	6	7
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	7	2	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	32	1	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	59	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-meningitis (<i>Menin- gitis cerebrospinalis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	95	5	1	106	9	-	-	-	-
Ialt (total)	485	8	9	2962	62	42	99	6	7

Bergenhus.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	46	1	6	14	2	2	-	-	-	-	-	-	-
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	10	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8	-	6	56	1	6	16	2	2	-	-	-	-	-	-	.

Tabel XX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Brådet (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	40	24	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	6	-	-	18	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	4	-	1	2	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	6	1	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	1	-	-	13	1	1	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	3	-	-	3	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	13	-	-	-	-	-
Overføres	31	1	1	104	29	2	4	-	4

¹⁾ Blyhvidt.

Tabel XX. (Forts.) (Continuation).

Romsdals

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	31	1	1	104	29	2	4	-	4
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	12	-	-	200	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio, Kri- thiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Kastrationes</i>) . . .	26	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>) . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) . .	29	-	-	7	2	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	102	1	1	339	32	3	4	-	4

amt.

[illegible]

Tabel XXI.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	2	-	2	1	-	1
Raslesyge (miltbrandsemfysem) («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	32	11	5	2	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	10	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	129	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	65	13	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	8	3	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stikrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	1	-	1	1	1	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	43	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	149	-	-	23	-	-	-	-	-
Lunge og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	9	-	1	6	2	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis, Diar- rhoe</i>)	88	-	2	315	11	7	4	1	-
Overføres	403	-	7	499	40	15	8	2	1

Søndre Trondhjems amt 1896.

dans le département de Søndre Trondhjem en 1896).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	2	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	57	4	11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	41	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
.	-	-	-	-	-	61	14	10	-	-	-	-	-	-	-
.	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	9	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	122	7	12	79	14	11	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXI. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	403	-	7	499	40	15	8	2	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica Obstructio</i>)	69	-	7	36	2	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	8	-	-	25	4	-	1	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	23	3	1	1	1	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>) . . .	-	-	-	3	-	-	7	-	3
Lutsterald (<i>Diabetes insipidus</i>) . . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>) . . .	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter) (<i>Distomatosis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	37	7	3
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Kol- ler) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>) . . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria Hæmoglobinaemia</i>)	13	-	1	40	1	6	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	59	4	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	31	-	-	244	-	-	1	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>) . . .	3	-	-	236	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	64	-	-	1248	-	-	3	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	83	6	-	3	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	7	-	3	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . . .	-	-	-	26	2	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	21	2	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	137	-	-	2	-	1
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	27	2	-	1	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	76	37	9	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis, Septichæmia puerp.</i>) . . .	-	-	-	18	1	1	-	-	-
Overføres	611	-	15	2808	104	35	65	11	8

¹⁾ Arsenik, kviksølv, stryknin, aconitin. ²⁾ Ascarider, bændelorm.

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	-	122	7	12	79	14	11	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	12	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	90	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	5	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	11	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	264	16	13	113	15	11	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXI. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	611	-	15	2808	104	35	65	11	8
Yverbetændelse (Mastitis)	2	-	-	¹⁾ 75	2	.	1	-	.
Forfængenhed (Hordeatio. Kri- thiasis)	4	-	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	176	-	-	3	-	-	66	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Papillomatose (Papillomatosis)	-	-	-	-	-	-	18	-	-
Andre sygdomme (Vitæ alia)	430	1	1	188	6	-	2	1	-
Ialt (total)	1226	1	16	3075	112	35	152	12	8

¹⁾ En tuberkuløs.

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
11	-	-	264	16	13	113	15	11	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	258	-	-	4	-	-	39	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	72	3	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	-	-	596	19	13	127	15	11	39	-	-	-	-	-	-

Tabel XXII.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	4	-	3	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	25	9	10	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	10	-	-	3	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	85	3	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	28	27	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomyco-</i> <i>sis</i>)	-	-	-	8	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco-</i> <i>coccus</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	-	1	2	2	-	1	-	1
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	62	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko-</i> <i>ryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	209	-	-	15	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	9	-	-	19	1	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	180	-	2	298	4	5	6	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob-</i> <i>structio</i>)	44	-	6	66	7	-	1	-	1
Akut diarrhé og blodgang (<i>Di-</i> <i>arrhoëa acuta et dysenteria</i>)	6	-	-	3	-	-	-	-	-
Overføres	558	4	12	533	51	18	8	-	2

1) Elg.

Nordre Trondhjems amt i 1896.

dans le département de Nordre Trondhjem en 1896).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	97	6	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	99	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	¹⁾ 1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	243	17	25	7	1	1	1	-	-	-	-	1	-

Tabel XXII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	558	4	12	533	51	18	8	-	2
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	31	1	1	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	10	-	1	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Flyndersyge (ikter) (<i>Distomatosis</i>)	-	-	-	-	-	-	24	14	5
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	3	3	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Hydrocephalus chronicus</i>)	-	-	-	1	-	-	2	2	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	4	-	2	37	3	2	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	119	3	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	31	-	-	17	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Skab ³⁾ (<i>Scabies</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	5	-	-	207	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	58	3	-	8	1	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	1	-	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	15	-	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	2	-	-	100	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	11	1	1	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	43	19	2	1	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septicæmia puerp.</i>)	-	-	-	14	4	2	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	2	-	-	120	3	2	-	-	-
Overføres	606	4	15	1319	88	31	46	20	8

¹⁾ Kviksølv, drank. ²⁾ Bændelorm, spolorm. ³⁾ Haleskab.

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	243	17	25	7	1	1	1	.	.	.	.	1	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	44	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	.	.	9	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	18	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	314	22	25	24	1	1	1	-	-	-	.	1	-

Tabel XXII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	606	4	15	1319	88	31	46	20	8
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	147	-	-	2	-	-	126	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	259	1	-	91	4	-	7	-	4
Ialt (<i>total</i>)	1023	5	15	1412	92	31	179	20	12

1) Elg.

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	314	22	25	24	1	1	1	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	450	-	-	4	-	-	4	-	-	-	-	1	-
-	-	-	10	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	780	22	25	36	1	1	5	-	-	-	-	2	-

Tabel XXIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	6	1	4
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	36	6	10	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	36	-	-	2	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>))	32	-	-	73	3	-	5	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	6	-	-	5	2	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	1	1	-	5	1	-	-	-	-
Overføres	82	1	-	129	18	12	11	1	4

¹⁾ Zinkhvidt, kviksølv, stryknin. ²⁾ Bændelorm.

i N o r d l a n d s a m t i 1896.

dans le département de Nordland en 1896).

[illegible]

Tabel XXIII. (Forts.) (Continuation).

Nordland.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overfort (transport)	82	1	-	129	18	12	11	1	4
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	6	-	-	5	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	3	-	-	6	-	-	5	-	-
Uregelmæssige Fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	11	10	-	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerp- peralis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	1	-	-	11	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal meningitis (<i>Me- ningitis cerebrospinalis</i>) . . .	5	1	1	-	-	-	-	-	-
Fleiner	4	-	-	19	-	-	-	-	-
Ialt (total)	141	3	1	198	29	12	17	1	4

[illegible]

Tabel XXIV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)		dræbte (abatés)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	2	-	2	1	-	1
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	5	-	5
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	2	1	1	4	1	2
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	10	3	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	21	-	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	8	-	-	2	-	-	1	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè). (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	39	-	-	52	-	-	15	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	29	-	-	23	-	-	2	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	5	-	-	1	-	-
Overføres	134	-	1	102	4	3	29	1	8

Tromsø amt i 1896.

dans le département de Tromsø en 1896).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	20	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	11	3	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	5	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	32	2	1	11	3	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXIV. (Forts.) (Continuation).

Tromsø.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	134	-	1	102	4	3	29	1	8
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	4	-	-	1	1	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria</i> . <i>Hæmoglobinaemia</i>)	7	1	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	55	-	-	225	-	-	1	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	1	17	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	4	2	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentae</i>)	-	-	-	16	1	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	10	3	1	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	7	1	1	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	-	-	-	29	1	-	3	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	110	-	-	-	-	-	2	-	-
Frøsk (<i>Dermatitis pedis</i>)	-	-	-	6	-	1	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	156	-	3	90	4	-	2	-	-
Ialt (<i>total</i>)	474	1	5	518	18	6	38	1	8

¹⁾ Eqvisitum. ²⁾ Spolorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	32	2	1	11	3	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	7	-	-	2	-	-	-	-	-	-
8	-	-	60	5	1	21	3	1	3	-	-	-	-	-	-

Tabel XXV.

Enkelte sygdommes fordeling i de forskjellige amter.

(Relevé des diverses maladies par départements).

Amter (Départements)	Milbrand (<i>Charbon</i>).	Raslesyge (<i>Charbon symptomatique</i>)	Ondartet katarrhalfeber (<i>Fièvre catarrhale maligne</i>)	Lungesyge hos hesten (<i>Pleuronomie contagieuse du cheval</i>).	Rødsyge og knuderosen (<i>Rouget du porc</i>)	Kværke (<i>Gourme</i>)	Bråset (<i>Maladie subite du mouton</i>)
Kristiania	6	-	6	108	4	97	-
Akershus	246	-	20	24	126	110	-
Smålenene	24	-	7	7	46	201	-
Hedemarken	8	-	19	35	87	180	1
Kristians	2	1	39	-	50	108	-
Buskerud	15	-	11	21	107	25	-
Jarlsberg & Larvik	17	1	3	2	52	62	-
Bratsberg	8	-	1	1	17	36	-
Nedenes	9	-	2	-	39	1	-
Lister og Mandal	31	2	5	2	14	3	2
Stavanger	33	-	31	-	12	5	19
Søndre Bergenhus	79	-	39	-	25	21	80
Bergen	12	-	-	-	1	6	4
Nordre Bergenhus	13	6	9	-	8	9	4
Romsdal	1	-	-	-	3	7	4
Søndre Trondhjem	5	2	32	-	98	129	-
Nordre Trondhjem	5	-	25	-	196	85	-
Nordland	1	-	36	-	40	-	6
Tromsø	4	-	2	-	24	16	5
Ialt	519	12	287	200	949	1101	125

(Tableau des maladies des animaux domestiques signalées en 1896, par mois).

*) t = anmeldte tilfælde (*cas signalés*). b = smittede besætninger (*étales infectées*).

Tabel XXVI.

Antal autoriserede dyrlæger i Norge den 1ste januar 1897.

(Nombre de vétérinaires diplômés au 1er janvier 1897).

Amt. (Départements).	Autoriserede dyrlæger (Vétérinaires diplômés).	Deraf (dont)		
		amtsdyrlæger (délégues).	privat praktiserende (exerçants non délégués).	ikke praktiserende (non exerçants).
Kristiania	16	1	14	1
Akershus	11	9	1	1
Smålenene	11	5	5	1
Buskerud	8	5	3	-
Jarlsberg og Larvik	6	4	2	-
Hedemarken	13	8	3	2
Kristians	11	8	3	-
Bratsberg	4	1	3	-
Nedenes	2	1	1	-
Lister og Mandal	3	1	2	-
Stavanger	6	4	2	-
Søndre Bergenhus	3	3	-	-
Bergen	2	-	2	-
Nordre Bergenhus	5	3	1	1
Romsdal	2	1	1	-
Søndre Trondhjem	8	7	1	-
Nordre Trondhjem	10	8	1	1
Nordland	3	2	-	1
Tromsø	3	1	2	-
Uopgivet bopæl (domicile non nommé)	3	-	-	-
Riget (le royaume)	130	72	47	8

Udførsel og indførsel af husdyr.

I. Udførsel.

Ifølge Norges officielle statistik, III, No. 204, (Norges handel i året 1896 pag. 106) er der fra Norge udført

af heste: til Sverige pr. jernbane	521 stk.
— landværts forøvrigt.	298 -
— søværts —	15 -
til Danmark —	324 -
- Tyskland —	15 -
- Storbritannien og Irland	20 -

ialt 1 193 stk.

af hornkvæg: til Sverige pr. jernbane	11 stk.
- Danmark	1 -
- Storbritannien og Irland	34 -

ialt 46 stk.

af får: til Sverige pr. jernbane	52 stk.
— søværts	1 -
- Danmark	4 -
- Belgien	1 418 -
- Storbritannien og Irland	11 884 -

ialt 13 359 stk.

Ifølge den engelske veterinærberetning for 1896 (Annual reports on proceedings under the animals acts etc., pag. 27) er der i dette år indført til Storbritannien fra Norge 34 stk. hornkvæg (mod 120 i 1895) og 11 874 får (mod 20 650 i 1895); under overfarten angives desuden 3 får døde (mod 47 i 1895). Indførselen opføres at have fundet sted til Hull med 4 stk. kvæg og 1 621 får, til Leith 4 052 får, til Newcastle upon Tyne et par tyre, 30 stk. kvæg og 6 201 får.

Efter de til veterinærdirektøren fra dyrlægerne indsendte opgaver, der sees at være meget mangelfulde, angives der udført fra Aalesund til Hull 2 heste, fra Trondhjem til Newcastle 1 hest og 2 elghunde, fra Moss til Fredrikshavn i Jylland 13 heste, fra Stavanger til Newcastle 1 825 får, til Hull 4 stk. kvæg og 1 522 får, til Leith 3 heste og 4 053 får, til Antwerpen 2 865 får samt til Lysekil 2 geder, fra Bergen til Newcastle 2 heste og 3 414 får, til Hull 1 hest.

Den norske og svenske konsul i Leith indberetter under 21de novbr. 1896 til indredepartementet, at importen til Leith fordelte sig således:

12te septbr. pr. engelsk dampskib «Queen» . . .	1 145 får
7de novbr. - — — «St. Magnus» . . .	1 400 -
14de novbr. - — — — — . . .	1 507 -

ialt 4 052 får

mod 14 582 i 1895 og 7 907 i 1894.

Grunden til den store nedgang i udførselen angiver konsulen at søge i de lave priser, idet der i 1896 kun opnaaedes 20—22 shilling pr. stk. mod indtil 27 sh. 6 d i 1895. Indførsel af hornkvæg og får fra Norge til Storbritannien har hidtil været tilladt med undtagelse af tiden mellem 31te mars 1892 indtil 30te oktober 1893, da der udstedtes forbud; dette forbud indskrænkedes fra sidstnævnte datum til kun at gjælde ligeoverfor Finmarken. Imidlertid vedtoges i 1896 i Storbritannien «the diseases animals act 1896», der trådte i kraft den 1ste januar 1897. Ifølge denne lov er indførsel af «animals», hvorved forstås kvæg, får, geder og andre drøvtyggere samt svin, forbudt, undtagen det sker til umiddelbar nedslagting i de dertil bestemte havne. De nærmere bestemmelser er givne ved «the foreign animals (quarantine) order of 1896» af 8 december (order nr. 5513).

Fra 1ste januar 1897 er altså indtil videre indførsel til Storbritannien og Irland af levende kvæg, får, geder og svin fra Norge forbudt.

De fra norsk side i denne henseende gjorde forestillinger formåede ikke at udvirke nogen ændring i disse bestemmelser.

2. Indførsel.

Efter «Norges officielle statistik» er der i 1896 indført til Norge

af h e s t e : fra Sverige pr. jernbane	225 stk.
— søværts	230 -
- Danmark	106 -
- Island	7 -
- russiske havne ved Nordishavet	2 -
- Tyskland	5 -
- Nederlandene	16 -
- Belgien	17 -
- Storbritannien og Irland	45 -
- Frankrige	3 -
ialt	656 stk.

af k v æ g : fra Sverige pr. jernbane.	16 146 -
— landværts forøvrigt	1 491 -
— søværts	2 101 -
- russiske havne ved Nordishavet	88 -
ialt	19 826 stk.

af får: fra Sverige pr. jernbane	710 stk.
— søværts	3 164 .
- russiske havne ved Nordishavet	316 .
- Storbritannien og Irland	3 -

ialt 4 193 stk.

af svin: fra Sverige pr. jernbane	1 192 -
- Storbritannien og Irland	2 -

ialt 1 194 stk.

Idet henvises til den gjældende plakat for indførsel skal kun bemærkes, at indførselen af kvæg og får fra Sverige næsten udelukkende har fundet sted direkte til Kristiania eller Fredrikshald, og af svin udelukkende til svine-slagteriet i nærheden af Kristiania til nedslagting; de fra Storbritannien indførte får og svin har været karantænerede på karantænestationen «Voulen» ved Stavanger.

Ifølge opgave fra politidyr lægen i Kristiania har der til denne by i 1896 været indført direkte fra Sverige 10 444 storfæ og 101 kalve samt 1 810 får.

Den 4de juni blev der på importfjøsset påtruffet et sygdomstilfælde, der havde mistænkelig lighed med mund- og klovesyge. Dyret, en ca. 1½ års gammel okse, var indført sammen med en mængde andre dyr fra Fagerås, blev straks slagtet og fjøsset afspærret i 10 dage. Ved afspærringens begyndelse var på fjøsset opstaldet 131 stk. storfæ, 7 kalve og 42 får og af disse var der 71 kalvekjør, resten slagtedy. Slagtedyrene blev efterhvert transporteret til slagterier og nedslagtete.

II.

Om kjødkontrollen.

Den 1ste januar 1896 trådte i kraft plakaten af 5te november 1895, der fastsætter ensartede regler for kontrollens udførelse for hele riget, hvorved bl. a. blev fastsat ensartede stempler for det hele land, paa samme tid som stempelafgiften ved kontrolstationerne ophævedes; det blev endvidere (§ 3) bestemt, at organer af sådanne dyr, der agtes forhandlede inden kommunerne, skal undersøges og stemples, og at der ved kontrolstationerne skal føres protokoller efter nærmere angivet mønster. Ved plakat af 2den november 1896 bestemtes den forandring i plakat af 5te november 1895, at bestemmelsen om, at undersøgelsen og stemplingen af organerne skulde ske i vedkommende slagteri, medens det tilhørende slagtt var tilstede, bortfalder. Den 16de marts 1897 udsendtes et cirkulære om indsendelse af årsberetninger vedrørende kjødkontrollen; i henhold til dette cirkulære blev indberetninger for året 1896 indsendt og paa grundlag af disse er efterstående oversigt udarbejdet.

Aalesund.

Kjødkontrollen ledes af dyrlæge *Sæckjær*, som anfører følgende i sin indberetning:

«Kjødkontrolstationen har i 1896 været åben fra Kl. 8—11 formiddag. Efter den tid er der foretaget stempling af kjød på slagterierne mod at rekvirenten har erlagt den af kommunen fastsatte afgift. Kontrolstationen, hvis beliggenhed er noksaa central, består af kontorlokale og kontor, og desuden findes et ophængningsrum, hvori det fra landet indførte kjød kan ophænges så længe, til stemplingen finder sted, og hvori kjødet atter indbringes til salg foregaar. Nævnte rum er imidlertid af meget primitiv beskaffenhed og svarer slet ikke til de fordringer, man bør stille i den retning. Kontrollen besørges af kontroløren alene, for en årlig løn af kr. 1 200,00. Kun få tilfælde af sygdom er observeret i det forløbne år. Der er påvist tuberkulose i 2 kjødkroppe hidrørende fra dyr, som ved tuberkulinundersøgelse var fundne at lide af sygdom-

Tabel I. (Aalesund.)

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skroter
Januar	1	92	80	4	17 ¹ / ₂	25 ¹ / ₂	220
Februar	—	113 ³ / ₄	163	5 ¹ / ₂	14	9	304 ³ / ₄
Marts	—	97 ¹ / ₂	125	14	18 ¹ / ₄	6	260 ³ / ₄
April	—	134	58	35 ³ / ₄	28 ¹ / ₂	21 ¹ / ₂	277 ³ / ₄
Mai	—	121 ³ / ₄	28	45	14 ³ / ₄	16	225 ¹ / ₂
Juni	—	93 ³ / ₄	34	32	7 ¹ / ₄	29 ¹ / ₂	196 ¹ / ₂
Juli	—	96 ³ / ₄	35	38 ¹ / ₂	5	126 ¹ / ₄	301 ¹ / ₂
August	1	150 ¹ / ₄	21	9	5	502 ¹ / ₄	688 ¹ / ₂
September	—	100	39	4	12 ¹ / ₂	414 ¹ / ₂	570
Oktober	7	169 ³ / ₄	37	3	21 ¹ / ₄	1905 ¹ / ₂	2143 ¹ / ₂
November	3	85 ³ / ₄	52 ¹ / ₄	2	86 ¹ / ₄	164 ¹ / ₂	393 ³ / ₄
December	2	132 ¹ / ₄	59 ¹ / ₄	14 ¹ / ₄	60 ³ / ₄	70 ¹ / ₂	339 ¹ / ₄
Tilsammen	14	1387	731 ¹ / ₂	207 ¹ / ₄	291	3291	5921 ³ / ₄

Tabel II.

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjædkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjædkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	—	1	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Februar	—	1 ³ / ₄	50	—	—	—	—	—	1	—	—	—	12
Marts	—	6	81	—	—	1	—	—	1	—	—	—	10
April	—	4 ¹ / ₂	40	—	1	—	—	1	1	—	¹ / ₄	—	95
Mai	—	7 ¹ / ₄	18	—	2 ¹ / ₂	—	—	1	1	—	—	—	76, ⁵ / ₁₀
Juni	—	7 ¹ / ₄	19	—	1	—	—	—	—	—	1	—	102
Juli	—	7 ¹ / ₄	24	2	1	1	—	¹ / ₂	—	—	—	—	43
August	—	3 ³ / ₄	14	—	1	—	—	1 ¹ / ₄	—	—	—	—	99
September	—	6 ¹ / ₂	28	—	1	5	—	1 ¹ / ₄	—	—	—	—	90
Oktober	—	8 ³ / ₄	30	—	—	8	—	—	1	—	—	1	24
November	—	2 ¹ / ₂	30	—	2 ¹ / ₂	—	—	¹ / ₄	—	—	—	—	18
December	—	3 ³ / ₄	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	—	60 ¹ / ₄	390	2	10	15	—	5 ¹ / ₄	5	—	1 ¹ / ₄	1	569 ¹ / ₂

Tabel III.

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarmlidelse	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Fødselstrang	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Traumatisk perikardit	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Sygdomme i bughinden	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarmkatarrh	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kontusioner	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
Fraktur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Selvdød	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—
Abcesser	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Bedærvet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—
Gulsot	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Forstoppelse	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalvningsfeber	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yverlidelse	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hæmoglobinuri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	—	—	9	1	—	—	—	—	1	—	—	—	4	5	5	—	1	1	1	—

men. Det fra landet indførte kjød lader meget tilbage at ønske hvad behandlingsmaaden angaar. Efter transport dels paa baad og dels paa dampskib fremkommer kjødet ofte i en mindre appetitlig tilstand. Saadant kjød har man i flere tilfælde måttet returnere eller nedsalte. Af spædkalve tilføres der byen en rigelig mængde, og de finder som regel en hurtig afsætning. De er ofte af meget ung alder og meget magre. Mængden af det byen tilførte kjød har været omtrent det samme som foregående år, når undtages et lidt mindre antal får.»

Den gennemsnitlige slagtevægt angives at være for hest 180 kg., okse 100, svin 90, får 20, gjødkalv 30 og spædkalv 10; beregnet herefter er der i årets løb kontrolleret 246 763 kg. kjød; naar herfra trækkes det kasserede og det fra byen atter udførte kjød, ca. 2 000 kg., fås 244 763 kg., der fordelt paa byens 9 518 individer, udgjør et forbrug pro persona af ca. 25 kg.

Arendal.

Den gennemsnitlige slagtevegt ansættes for okse 145 kg., hest 180, svin 70, kalv 20, får 15 og ged 12 kg. Lægges til grund den i 1891 tilstedeværende folkemængde, nemlig 4 578 individer, skulde kjødforbruget pr. individ andrage til 85,4 kg. pr. individ (ialt 368 540 kg.), hvilket tal dog er meget for høit, da den omkring byen boende folkemængdes forbrug heri for størstedelen er medregnet.

Tabel IV (Arendal.)

Tilført stationen:

Måned.	Heste	Okser	Spæd- og gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter.
Januar	1	108	182	38	15	344
Februar	2	135 $\frac{1}{2}$	217	66 $\frac{1}{4}$	11	431 $\frac{3}{4}$
Marts	—	156	199 $\frac{1}{2}$	98 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{1}{2}$	462 $\frac{1}{2}$
April	—	120 $\frac{1}{2}$	226 $\frac{1}{2}$	59	5	411
Mai	1	119 $\frac{1}{2}$	218	36	44	418 $\frac{1}{2}$
Juni	—	88 $\frac{1}{2}$	163	11 $\frac{1}{2}$	144	407
Juli	—	110 $\frac{1}{2}$	219	14	409 $\frac{1}{2}$	753
August	1	131	122 $\frac{1}{2}$	12	720	986 $\frac{1}{2}$
September	2	134 $\frac{1}{2}$	68	27 $\frac{1}{2}$	776	1008
Oktober	5	165 $\frac{1}{2}$	111	59	866	1206 $\frac{1}{2}$
November	5 $\frac{1}{2}$	127	135	101	457	825 $\frac{1}{2}$
December	2 $\frac{1}{2}$	182	174 $\frac{1}{2}$	110	114	583
Tilsammen	20	1578 $\frac{1}{2}$	2036	632 $\frac{3}{4}$	3570	7857 $\frac{1}{4}$

Tabel V.

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret.					
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spæd. og gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	16
Februar	—	3	6	—	1 ³ / ₄	—	—	—	—	—	—	—
Marts	—	1	5	—	—	—	—	1	1	—	—	153
April	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mai	—	2 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juni	—	1 ¹ / ₂	1	—	—	—	—	—	1	—	—	16
Juli	—	3 ³ / ₄	1	—	—	—	—	¹ / ₂	—	—	—	80
August	—	—	—	—	³ / ₄	3	—	—	—	¹ / ₄	—	16
September	—	¹ / ₂	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Oktober	1 ¹ / ₂	4	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
November	1	3	2	—	¹ / ₂	3	—	—	3	—	—	45
December	¹ / ₂	1	1	—	2	—	—	1	1	1	—	139
Tilsammen	3	24 ¹ / ₄	20	—	6	9	—	2 ¹ / ₂	7	1 ¹ / ₄	—	466

Tabel VI.

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	4 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	3 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bladmaveforstoppelse	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernebetændelse (akut)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Icterus	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gamle og magre	3	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsølet (uappetitlig)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Pyæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Bedærvet (sure)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Ubestemt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Gjennemlægninger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilbageholdt urin.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Umodne og magre	-	-	-	-	20	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Råne	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	3	-	24	-	20	-	6	-	9	-	-	-	2 ^{1/2}	-	7	-	-	-	-	-

Bergen.

Det ved kontrolstationen undersøgte kjødkvantum har ikke i mængde afveget betydeligt fra foregående år, idet der i år kun er undersøgt ca. 1 000 skrotter mindre. Denne mindretilførsel falder kun på får og gjødkalve og bukke, medens der af okser, svin og spædkalve er tilført stationen et større antal end forrige år. Den aftagne tilførsel af gjødkalve (366 mindre), der i forhold til det hele antal er ret betydeligt, står måske i forbindelse med oprettelsen af meierier, hvorved der skaffes en mere lønnende anvendelse for melken, hvad den forøgede tilførsel af spædkalve kan tyde paa. Nedgangen i fåretilførselen beror dels på en ikke ubetydelig eksport til England, dels derpå, at en del får, der er tilført byen i fersk tilstand, er nedsaltet for eksport uden at være kontrollerede.

Tabel VII viser det kontrollerede kjødkvantum i de forskjellige måneder. Som det vil sees, er tilførselen nok saa ujevn, dog mest for fårekjødets vedkommende. Ikke mindre end 44 pct. falder på én måned (oktober). Denne store tilførsel bliver mere og mere tabbringende for landmanden, da nedsaltning af fårekjød til vinterbrug langtfra benyttes saa meget nu som tidligere, og skal markedet i en enkelt måned tillige overfyldes med de betydelige kjødmængder, som nu eksporteres, vil nedgangen i prisen blive end mere følelig. Den i oktober måned betalte pris for fårekjød er ca. 80 pct. af middelpriisen, og ca. 61 pct. af årets maximumspris. En jevnere tilførsel vil være ikke alene i landmandens, men også i forbrugernes interesse.

Tabel VIII viser den omtrentlige vegt af det i året undersøgte kjødkvantum, for de forskjellige måneder og for året. Der er her en mærkelig overensstemmelse med den forrige år forbrugte kjødmængde, idet tilførselen i 1896 kun har været 27 167 kg. større (2 459 017 kg.).

Tabel IX viser torvpriserne i kjødkontrollens engrosforhandlingslokale. Udregnet efter disse tabeller har det byen i 1896 tilførte kjødkvantum havt følgende værdier:

Oxe	efter en gennemsnitspris af	kr. 0,57 pr. kg.	kr.	813 504
Svin	—	- « 0,57 —	«	216 524
Gjødkalv	—	- « 0,82 —	«	38 708
Får	—	- « 0,60 —	«	283 089
Buk	—	- « 0,40 —	«	6 432
Hest	—	- « 0,30 —	«	6 808
Spædkalv	—	- « 3,00 pr. stk.	«	28 245
				kr. 1 393 310

Tab. X viser, hvad der af den undersøgte kjødmængde er konfiskeret, stemplet 2den klasse og nægtet stempling. Forholdet til den hele undersøgte kjødmængde stiller sig i procenter således:

	Hest.	Okse.	Spædkalv.	Gjødkalv.	Svin.	Får.	Ged.
Konfiskeret	1,10	0,17	4,6	0,2	0,0	0,007	0,19
Stemplet, 2den kl.	0,0	0,0	3,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Nægtet stempling	1,27	0,46	0,82	0,0	0,26	0,09	0,47

Når undtages spædkalvene, der selvsagt maa levere den største kontingent til det konfiskerede kjødkvantum, er konfiskationsprocenten meget liden. Det kan for en del skyldes den omstændighed, at vi her er så godt som fri tuberkulosen, men for en væsentlig del ligger det i den måde, hvorpå kontrollen her er ordnet, idet man har gjort et udstrakt brug af kontrolleret nedsaltning i tilfælde, hvor kjød, som ellers måtte konfiskeres, på denne måde måtte kunde gøres anvendelig til menneskeføde. At rubriken «Nægtet stempling», hvorunder sådant kjød er opført, viser højere tal, kan derfor ikke forundre, da den er forøget med de kjødmængder, som under andre forhold måtte konfiskeres. 2den classes stempling er anvendt meget lidet, undtagen for spædkalvenes vedkommende, da disse ikke sælges i mindre partier, end at det påtrykte 2den classes stempel vil sees af konsumenterne. Dette er imidlertid ikke tilfælde med større kreaturer, hvor 2den classes stempling, uden kontrolleret forhandling, kun bidrager til at slaa ned engrosprisen, uden at skaffe konsumenterne nogen betryggelse imod sådant kjøds forhandling i ophugget tilstand, som 1ste classes kjød, eller imod dets anvendelse til ophakning og pølsefabrikation.

Med byens kjødudsalg, slagterier og slagteværksteder har der i den udstrækning, som personalets nu stærkt optagne tid har muliggjort det, været ført jevnlig tilsyn. Sådanne undersøgelser er foretaget 333 gange. Overalt merkes betydelige fremskridt, selv om stellet på mange steder, og da særlig i Skudeviken, endnu lader meget tilbage at ønske, hvad renlighed angår.

Den gennemsnitlige slagtevegt ansættes for hest 170 kg., okse 100, svin 90, får 20, ged 15, gjødkalv 30 og spædkalv 10 kg. Det i byen antagne kjødforbrug andrager til 2 459 017 kg., der udgjør det ved stationen kontrollerede. Beregnet efter 63 500 indbyggere udgjør dette et kjødforbrug af ca. 38 kg. pr. individ.

Tabel VII. (Bergen.)

Tilført stationen.

Måned	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Bukke	Skrotter ialt
Januar	10	1234	698	115	327 ¹ / ₂	299	28	2711 ¹ / ₂
Februar	6	1287	1239	137	280 ¹ / ₄	199 ¹ / ₂	13	3161 ³ / ₄
Marts	6	1230	1363	234	373 ¹ / ₂	197	5	3408 ¹ / ₂
April	7	1174 ¹ / ₂	646	206	315 ¹ / ₄	136	—	2484 ³ / ₄
Mai	10	1225 ³ / ₄	437	215	370 ¹ / ₂	346	—	2604 ¹ / ₄
Juni	4	987 ¹ / ₄	412	135	251	509 ¹ / ₂	—	2298 ³ / ₄
Juli	3	964	474 ¹ / ₂	67	195 ¹ / ₄	136 ¹ / ₂	27	1867 ¹ / ₄
August	10	1215 ¹ / ₄	484 ¹ / ₂	64	190	2645	395	4967 ³ / ₄
September	12	1331	750 ¹ / ₂	16	206	4281	166	6762 ¹ / ₂
Oktober	17	1245	1130	43	409 ³ / ₄	10385 ¹ / ₂	110	13340 ¹ / ₄
November	33 ¹ / ₂	1013	974	107 ¹ / ₂	544 ³ / ₄	3304 ³ / ₄	230	6207 ¹ / ₂
December	15	1365 ¹ / ₄	843	234	757	1151	98	4463 ¹ / ₄
Tilsammen	133 ¹ / ₂	14272	9415 ¹ / ₂	1573 ¹ / ₂	4220 ³ / ₄	23590 ³ / ₄	1072	54278

Tabel VIII.

Det undersøgte kjødkvantum i kilogram.

Måned	Heste à 170 kg.	Okser à 100 kg.	Spædkalve à 10 kg.	Gjødkalve à 30 kg.	Svin à 90 kg.	Får à 20 kg.	Bukke à 15 kg.	For Måned
Januar	1700	123400	6980	3450	29475.0	5980	420	171405.0
Februar	1020	128700	12390	4110	25222.5	3990	195	175627.5
Marts	1020	123000	13630	7020	33615.0	3940	75	182300.0
April	1190	117450	6460	6180	28372.5	2720	—	162372.5
Mai	1700	122575	4370	6450	33345.0	6920	—	175360.0
Juni	680	98725	4120	4050	22590.0	10190	—	140355.0
Juli	510	96400	4745	2010	17572.5	2730	405	124372.5
August	1700	121525	4485	1920	17100.0	52900	5925	205555.0
September	2040	133100	7505	480	18540.0	85620	2490	249775.0
Oktober	2890	124500	11300	1290	36877.5	207710	1650	386217.5
November	5695	101300	9740	3225	49027.5	66095	3450	238532.5
December	2550	136525	8430	7020	68130.0	23020	1470	247145.0
For året	22695	1427200	94155	47205	379867.5	471815	16080	2459017.5

Tabel IX.

Torvpriserne i kjødkontrollens engrosforhandlingslokale i øre pr. kg.

M å n e d	Månedernes Middelpriiser.							
	Okser		Svin		Gjødkalv		Får	
	Minim.	Maxim.	Minim.	Maxim.	Minim.	Maxim.	Minim.	Maxim.
Januar	54	63	49	53	72	76	57	65
Februar	52	63	50	56	74	80	70	77
Marts	53	62	52	58	75	79	70	79
April	56	66	56	60	75	80	75	80
Mai	58	68	57	61	73	78	75	84
Juni	57	68	55	60	79	85	80	85
Juli	60	70	56	61	92	99	64	76
August	51	63	60	64	95	10	55	63
September	46	58	60	66	95	10	49	58
Oktober	43	55	54	58	69	92	44	52
November	49	55	50	55	74	77	49	55
December	51	60	56	62	71	76	60	72
Årets middelpriis	52.5	62.5	54.6	59.5	78.7	85.2	62.3	70.5

Tabel X.

Kjødets konfiskation og klassifikation.

Måned.	Stemplet 2den klasse.		Konfiskeret						Negtet stempling						
	Spæd- kalv	Får	Hest	Okse	Spæd- kalv	Gjød- kalk	Får	Vegt i kg.	Hest	Okse	Spæd- kalv	Gjød- kalv	Svin	Får	Ged
Januar	367.5	—	—	269.0	163.7	17.0	—	817.2	—	676.0	90.0	—	49.0	—	—
Februar	360.0	—	—	36.7	310.5	28.0	—	735.2	—	358.0	199.0	—	192.0	—	—
Marts	556.0	—	—	177.5	313.8	—	—	1047.3	—	383.0	71.0	—	31.0	40.0	—
April	185.0	—	—	91.0	87.7	—	—	363.7	—	154.0	64.0	—	—	—	—
Mai	201.5	—	70.0	189.2	41.5	—	0.6	508.2	—	732.5	43.5	26.0	181.0	—	—
Juni	112.0	—	—	77.0	64.5	—	—	253.5	—	546.0	86.5	—	53.0	69.5	—
Juli	180.0	—	—	211.5	114.5	—	1.8	507.8	—	492.0	91.5	—	41.5	47.2	—
August	96.8	—	180.0	186.2	121.7	—	1.5	586.2	—	374.0	20.0	—	51.0	37.0	—
September	130.5	—	—	362.5	216.5	—	—	709.5	180.0	409.0	14.0	—	—	93.5	62.0
Oktober	192.0	16.0	—	481.0	329.8	—	—	1018.8	—	821.0	46.0	—	—	73.5	—
November	323.0	18.5	—	271.0	348.8	—	22.0	982.8	—	106.0	33.5	—	193.5	41.0	—
December	122.0	11.0	—	193.5	148.5	—	—	475.0	106.0	62.0	10.0	—	178.0	17.5	13.5
Tilsammen	2826.3	45.5	250.0	2546.1	2261.0	45.0	31.3	8005.2	286.0	5114.5	769.0	26.0	970.0	419.3	75.5

Tabel XI.

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Hæmoglobinuri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
Karcinom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Fordrivning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-
Kontusion	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	23	-	-	-	-	1	2
Bedærvet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	22	-	-	-	1	-
Kollaberet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Septikæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	21	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Henlagt med bugindvoldene	-	-	-	-	195	-	-	-	-	-	-	-	-	-	139	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Kakektisk	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mislig behandling	-	-	-	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	-	-	-	250	-	-	-	3	-	1	1	18	44	200	-	-	-	2	2

Drammen.

Kjødkontrollen i Drammen har i 1896 været drevet på samme sted, som de to foregående år i leiet lokale i Strandgaden.

Stationen ligger ganske bekvemt til for trafikken og er godt udstyret. Der er kun ansat en kontrollør med løn kr. 2 000,00 årlig samt en håndtlanger, der lønnes med kr. 550,00 årlig. I den travleste høstslagtning har der de to sidste år været endnu en dyrlæge til hjælp.

Bærerhjælpen er ordnet på den måde, at byens slagterforening har antaget en mand i sin tjeneste mod en godtgørelse af 20 øre pr. styk af hest, storfæ og svin samt 5 øre pr. stk. for får og kalv; denne betaling for bæring må også erlægges af enhver anden, der ikke selv vil bære sit kød. Kjødkontrollen har intet med denne affære at bestille.

Den faste kontroltid er her fra kl. 7—11 formiddag året rundt.

Kjødtilførselen har i 1896 været 11 668 stkr. slagt mod 11 314¹/₂ i 1894.

Af sygdomme har tuberkulosen spillet den mest fremtrædende rolle, men i de sjældneste tilfælde har sygdommen betinget kassation, kun 2den kl. stempel, og i det rent overveiende antal tilfælde 1ste. kl. og kassation af de angrebne organer. Alle påtrufne tilfælde af kalvningsfeber, børvrængning og ufuldbyrdet fødsel er stemplet med 2den kl.

Den hyppigste årsag til kassation af brystorganerne hos svin og får har været blodaspiration og tilstedeværende lungeorme (*strongylus paradoxus* for svinets og *pseudalius capillaris* for fårets vedkommende).

Kjødprisen synes ikke at paavirkes af kjødkontrollen.

Den middels slagtevægt anføres således: hest 200 kg., storfæ 120 kg., kalv 17 kg., svin 70 kg. og får 16 kg., hvorefter det kontrollen passerende kjødkvantum beregnes til 734 774 kg., der antages forbrugt i byen; det individuelle forbrug kan derefter anslåes til 35,5 kg. *)

Fredrikshald.

Kontrollen holdes åben i sommertiden fra 6—11 fm. mandag og fredag og de øvrige dage fra 7—11. Om vinteren henholdsvis ligeledes fra 7—11 og 8—11.

Den gennemsnitlige slagtevægt beregnes for okser 130 kg., hest 190 kg., svin 70, får 16, gjødkalv 35, og spædkalv 15 kg., hvorefter der til kontrollen skulde være fremstillet 628 423 kg. kød og fæsk. Kjødforbruget pr. individ kan ansættes til 56 kg. De herhenhørende Tabeller, XV—XVII, findes på side 168—169.

*) Tabellerne for Drammen, tab. XII—XIV, findes på næste side.

Tabel XII. (Drammen.)

Tilført stationen.

Måned.	Hest	Okse	Kalv	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	16	212 $\frac{1}{2}$	280 $\frac{1}{2}$	85	21	615
Februar	9	260	280	78	17	644
Marts	6 $\frac{1}{2}$	298 $\frac{1}{2}$	332	91 $\frac{1}{2}$	21	749
April	4	314 $\frac{1}{2}$	398 $\frac{1}{2}$	142 $\frac{1}{2}$	31	890 $\frac{1}{2}$
Mai	8	290 $\frac{1}{2}$	360	53	32	743 $\frac{1}{2}$
Juni	7	229	320	17	51	624
Juli	7	247	298	24	150	726
August	7	347	233	32	260	879
September	10	339 $\frac{1}{2}$	236	36	548	1169
Oktober	33	474	371	77 $\frac{1}{2}$	894	1849
November	42	514 $\frac{1}{2}$	374	335 $\frac{1}{2}$	198	1164
December	16	533	281	724	61	1615
Tilsammen	165 $\frac{1}{2}$	4660	3764	1596	224	11668

Tabel XIII. (Drammen.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den kl.					Konfiskeret					Vægt i kg.
	Hest	Okse	Kalv	Svin	Får	Hest	Okse	Kalv	Svin Organer og dele.	Får	
Januar	—	10	2	—	—	—	—	—	—	—	19.1
Februar	—	9	1	1	—	—	—	—	—	—	60.4
Marts	—	18	1	—	—	—	1	2	—	—	345.5
April	—	10	4	2	—	—	2	2	—	—	358.4
Mai	—	5	2	1	—	—	2	2	—	—	455.2
Juni	1	8	4	—	—	—	1	3	—	1	339.7
Juli	—	4	8	1	2	—	1	3	—	—	218.3
August	—	16	4	2	13	—	3	3	—	—	378.8
September	—	12	5	1	16	—	3	1	—	—	134.9
Oktober	—	13	4	3	15	—	—	—	—	—	166.5
November	—	18	7	2	13	—	1	1	—	—	245.3
December	—	20	5	5	2	—	3	—	—	—	609.9
Tilsammen	1	143	44	18	61	—	17	17	—	—	3331.1

Tabel XIV. (Drammen.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	100	—	—	—	—	—	—
Kalvningsfeber	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	22	—	—	—	—	—	—
Hjertesækbetændelse	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Misfarvning, abnorm lugt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—	—	—
Afmagren, vandig beskaffenhed	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	—	—	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	122	17	—	—	—	—	—

Tabel XV. (Fredrikshald.)

Tilført stationen :

Måned.	Heste	Okser	Spæd- kalv.	Gjød- kalv	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	5 $\frac{1}{2}$	145 $\frac{3}{4}$	215	27	178 $\frac{1}{2}$	106	677 $\frac{3}{4}$
Februar	2 $\frac{1}{2}$	182	212	34	157 $\frac{1}{2}$	49	637
Marts	0 $\frac{3}{4}$	186 $\frac{1}{4}$	250	57	304 $\frac{1}{4}$	55	853 $\frac{1}{4}$
April	2 $\frac{1}{2}$	164 $\frac{1}{4}$	246	65	121 $\frac{3}{4}$	33	632 $\frac{1}{2}$
Mai	0	151 $\frac{3}{4}$	175	90	111	40	567 $\frac{3}{4}$
Juni	2	158 $\frac{3}{4}$	122	140	38 $\frac{1}{2}$	150	611
Juli	2	210 $\frac{1}{2}$	41	98	29 $\frac{1}{2}$	530	918 $\frac{1}{4}$
August	2	171 $\frac{1}{2}$	109	171	30 $\frac{1}{4}$	435	911 $\frac{3}{4}$
September	8	267 $\frac{3}{4}$	74	70	93 $\frac{3}{4}$	560	1074
Oktober	37	284 $\frac{1}{2}$	85	98	125 $\frac{1}{2}$	544	1179 $\frac{1}{4}$
November	33	235	194	17	390 $\frac{3}{4}$	414	1283 $\frac{3}{4}$
December	49	344	107	98	264 $\frac{1}{4}$	635	1479 $\frac{1}{4}$
Tilsammen	144 $\frac{1}{4}$	2502	1830	974	1845	3551	10819 $\frac{1}{4}$

Tabel XVI. (Fredrikshald.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	1½	5	alle	-	4	2	2	1	3	-	1	1	ca. 642 ^{*)}
Februar	5	6	»	-	5	3	2	3	1	-	-	-	768
Marts	0	3¼	»	-	1	1	1	2	6	-	-	-	528
April	1	3	»	-	4	1	1	1	3	-	1	1	452
Mai	0	2	»	-	1	4	-	1	5	-	-	-	228
Juni	1	4	»	2	3	1	-	-	4	-	1	1	168
Juli	2	0	»	-	1	9	-	1	1	-	-	1	162
August	7	0	»	-	1	17	-	-	1	-	-	-	30
September	24	10	»	-	8	14	1	-	1	-	1	-	462
Oktober	13¼	8	»	-	4	18	-	1½	-	-	3	1	384
November	11	4	»	1	2	1	-	1	-	-	-	1	150
December	8	2	»	-	2	2	-	1	-	-	-	-	144
Tilsammen	63¾	47¼	»	3	36	73	7	12½	25	-	7	6	4118

*) Vægt til kødkontrollen er ikke anskaffet; de opførte vægtmængder af konfiskeret kød er derfor kun fingerede.

Tabel XVII. (Fredrikshald.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Miltbrand	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Tuberkulose	.	.	2	2	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.
Eklampsi	4	.	6	.	4	.	6	.	2	.	1	.	.	.	6	.	3	.	1	.
Septicæmi	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Børbetændelse	.	.	3	2	.	.	4	3	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.
Tr. hjertebetændelse	.	.	3	1	.	.	.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.
Absces	5	.	1	2	.	.	2	1	2	1	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.
Yverbetændelse	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Ikterit	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	4	.	.	.	4	.
Vattersot	.	.	.	.	1	.	.	.	15	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Pyæmi	15	.	.	.	2	.	4	.	15	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Fracturer	14	.	4	.	.	.	2	2	.	3	1	2	.	.	.	.	.	.	.	.
Sultefodret	10	.	5	.	.	.	.	.	20	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Selvdød	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	.	.	.	.	.
Nødslagtet	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	4	1	.	.
Rødsyge	.	.	.	.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Kakeksier	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Mish. ved transport	11	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Raane	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Peritonit	5	3	3	.	.	.	.	.	6	.	2	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Tilsammen	64	7	34	15	7	-	28	6	60	10	4	2	12	4	18	-	7	1	5	-

Fredriksstad.

Kjødkontrollen udføres ved to stationer, en i vestre og en i østre bydel, hvilken sidste er en hjælpestation nærmest oprettet for at undgå transport over elven af det til bydelens eget behov nødvendige kjød.

Hovedkontrolstationen i vestre bydel, hvor handel og omsætning er størst, og hvor tillige byens vægt og hovedtorve findes, ligger lige ud for torvene og er en nybygning, hvori er indrettet et kontrolrum, kontor og et opbevaringsrum for kjød.

Der kontrolleres ikke bare for byens ca. 14 000 mennesker men meget nær for det dobbelte antal, naar det hensees til at de folkerige tilliggelser Græsvig, Selbak, Lisleby, Hassingen, Lahellemoen, Lamoen, Kragerøen o. fl. s. forsynes for den største del med Kjød herfra.

Såvidt jeg kan skjønne — anfører kommundyr lægen — og med statistiken for 1894 for øie tror jeg ikke at tage meget feil ved at sætte Fredriksstad som landets 5te by af de 23, hvor kontrol er indført.

Den indvendige belysning besørges ved alm. gasblus, der har vist sig generende ved røg og lugt, men heri tør man vente forandring, da byen nu har fået elektrisk lysanlæg. Kontoret er forsynet med mikroskop og dertilhørende nødvendige apparater.

Lokalet i østre bydel er indredet i en af bazarboderne ved torvet og har kun et rum.

Kontrollen udøves ved hovedstationen af kommundyr læge Ruud, der har indehavt stillingen siden kontrollens begyndelse, og en ikke veterinærkyndig assistent, der ligeledes har fungeret som sådan siden kontrollens indførelse.

Kontrollørens løn er kr. 1 200,00 og assistentens kr. 500,00 pr. år.

Østre bydels kontrollør er ikke veterinær, men en forhenværende anseet slagterborger af byen. Han er stillet under hovedkontrolløren og har kun at stemple det kjød, han finder absolut tjenlig til menneskeføde. I mindste tvivlstilfælde har han enten at tilkalde hovedkontrolløren eller også at henvise slagtet til hovedstationen. Hans aflønning er kr. 600,00 pr. år.

Foran de store høitider — især til jul — har det vist sig nødvendigt på grund af den stærkeré tilgang, at have assistance til skrivning ved hovedstationen.

I slagterierne foregår sågodt som ingen kontrollering; i det forløbne år var dette tilfælde kun 3 gange.

Byen forsynes for en meget væsentlig del med slagt fra Sverige over Fredrikshald, dels i slagtet stand, men mest levende kreaturer, der slagtes i de inden byen værende slagterier og for en større del i de på landet i bygrænsen beliggende slagterier.

Fra Danmark indføres intet kjød hertil.

Kjød exporteres ikke herfra eller finder anvendelse i hermetiske fabrikker beregnede til export.

Gjennemsnittsvegten for de forskjellige slagtekroppe her på stedet kan omtrentlig ansættes til:

Okse	200 kilo
Hest	280 —
Svin	120 —
Gjødkalv	40 —
Spædkalv	12 —
Får	15 —

De sygdomme, som kontrollen hyppigst støder på, sees at være først og fremst kalvefeber (*Eclampsia puerperalis*). Man er på disse kanter mest tilbøielig til at slagte på et tidligt stadium af sygdommen, hvorfor også mesteparten bliver kontrolleret og altid solgt under 2den klasses stempel.

Tuberkulose forekom hyppigere i kontrollens begyndelse, men er nu sjeldnere, da sådant slag — især af de faste slagtere — ikke fremføres, fordi de har erfaring for, at det enten helt eller delvis kasseres eller også altid nedsettes i klasse. Tuberkuløst slag hos de faste slagtere bliver derfor vistnok renset og nedsaltet på stedet, uden at forevises kontrollen. Slagterne er desuden bleven mere opmærksomme på denne lidelse hos det levende dyr, såat et skrutrygget, busket, tildels magert og utriveligt med knuder i huden befængt dyr ikke gjerne kjøbes. Også landmændene er opmærksomme på tuberkulose ved slagtet, og da de ikke altid drister sig til at forelægge det for kontrollen, har det flere gange hændt, at jeg er hentet ud på landet for at afgive skjøn over sådant slag.

Under en sådan tilkaldelse påtraf jeg hos en gårdeier i Glemminge et tilfælde af fodringstuberkulose hos et svin. I al korthed skal jeg om nævnte tilfælde, der forekom våren 96, meddele følgende: Nævnte eier havde en ko, der i længere tid havde skrantet; ved tilkaldelsen fandt jeg koen lidende af tuberkulose og tilrådede slagtning straks; men, da der på samme tid var kjøbt en liden gris, bestemte eieren sig — mig uvidende og uspørget — til at beholde koen en tid, for at give grisen melken. Koen blev omsider slagtet, og jeg fik en del tuberkuløse organer til undersøgelse.

Grisen blev slagtet i afvigte høst, efterat have skrantet, hostet og vist sig utrivlig hele sommeren, var mager og særdeles liden for sin alder. Jeg tilkaldtes og fandt grisekroppen med indvolde helt gjennemsat af tuberkler.

Andre væsentlige tilfælde, der betinger 2den klasse eller kassation er slagte af gamle, udlevede og magre tildels sultefødrede samt sygeligt afmagrede dyr. Dernæst slet behandling, til hvilken kategori dyr fra Sverige afgiver en væsentlig kontingent. En fremgangsmåde ved kalveslagtningen her i distriktet, som kontrollen sågodtsom har stoppet, er at lade kalven efter stikningen blive hængende, indtil halve døgnet med indvoldene, forinden disse udtages.

Med hensyn til af- eller tiltagen af kjedomsætningen efter kontrollens indførelse kan tjene følgende opgave:

Antal kroppe:	1894.	1895.	1896.
Storfæ	3 449	3 054 ¹ / ₂	4 018 ³ / ₄
Hest	128 ¹ / ₄	139 ¹ / ₄	225 ³ / ₄
Svin	1 034 ³ / ₄	1 337 ¹ / ₂	1 592
Får	1 692 ¹ / ₂	1 774 ¹ / ₂	2 163
Gjødkalv . . .	489	565 ¹ / ₂	539
Spædkalv . . .	2 737	3 067	3 465

Ialt kroppe	9 530	9 938 ¹ / ₄	12 004
-------------	-------	-----------------------------------	--------

Tilgangen sees altså at være steget i treåret med næsten 2 500 kroppe.

Bemærkelsesværdigt er det store tiltagende forbrug af hestekjød og spædkalv, hvilket vistnok for en del tør tilskrives tilliden til kontrollen og tillige peger hen på folks levevis her på stedet.

Om kontrollens nytte og nødvendighed høres nu kun en mening. Folks udtalelser går alle i den retning, at der nu er indtrådt store forandringer til det bedre med hensyn til behandlingen af kødet i almindelighed og specielt hvad kalvekjødet angår. Kontrollen finder det i publikums interesse såvelsom sin pligt at påtale enhver skjødesløs behandling af slagtet, såsom under aflivningen (bogstikning), afludning (luftfyldt) eller sjusket udtagning af indvoldene og vaskning samt opbevaring og transport.

Kasseret kjød bliver opbrændt i en af kommunen nyopført brændovn, hvis tilsyn og drift ligeledes er underlagt kontrolløren.

Der er vedtaget forslag til tilføjelse til byens sundhedsvedtægter, gående ud på, at 2den classes kjød ikke må benyttes i pøsemagerier, men kun sælges i særskilt udsalg eller fra et bestemt og tydeligt betegnet sted på byens torve; hvis denne bestemmelse approberes, vil Fredriksstad, såvidt vides, være landets første by, der har indført såkaldt «Freibank».

Tabellerne, XVIII—XX, findes på side 173—174.

Haugesund.

Af dyrlæge *Haugens* indberetning hidsættes:

«Kontrolstationen har sine lokaler i telefonselskabets hus på torvet og består af 2 rum, et større, hvor undersøgelsen foretages, og et mindre til kontor. Undersøgelsesrummet er tilstrækkelig stort for behovet og lyst; det har nemlig 3 store vinduer, vendende mod syd og vest. Gulvet er flisegulv med heldning til den i den ene side værende rendesten. I lokalet forefindes en disk med zinkbetræk, en til den ene væg befæstet bom, hvorpå 24 løse kroge til ophængning af kjød, en huggeblok, en økse, en sag, 3 knive samt en med låg forsynet stamp til midlertidig opbevaring af affald. Kontorlokalet er udstyret med en skrivepult, hvori foruden de to protokoller opbevares stemplerne og stempelsvænten, en vaskeservant med tilbehør, et lidet bord og 4 stole samt

Tabel XVIII. (Fredriksstad.)

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skroter
Januar	25 ² / ₄	227 ³ / ₄	195	21	125	60	654 ¹ / ₄
Februar	18	260 ¹ / ₄	265 ¹ / ₂	38 ¹ / ₂	132	71	785 ¹ / ₄
Marts	11 ² / ₄	280 ³ / ₄	310	48	74	57	781 ¹ / ₄
April	8 ² / ₄	249	525 ¹ / ₂	75 ¹ / ₂	117	42	1017 ² / ₄
Mai	5	267 ¹ / ₄	357	101	198 ¹ / ₄	32 ¹ / ₄	964
Juni	7	250 ¹ / ₄	260	82 ¹ / ₂	58 ³ / ₄	56	714 ² / ₄
Juli	9 ³ / ₄	305 ² / ₄	158	75	73 ² / ₄	256	877 ² / ₄
August	10	381 ² / ₄	116	34	76	350	967 ² / ₄
September	19 ² / ₄	393 ¹ / ₄	168 ¹ / ₂	15 ¹ / ₂	75 ³ / ₄	384	1056 ² / ₄
Oktober	36	498 ² / ₄	356 ¹ / ₂	11	95 ¹ / ₄	441 ¹ / ₂	1438 ² / ₄
November	43	439 ³ / ₄	295 ¹ / ₂	15	150	213	1156 ¹ / ₄
December	32	465	457 ¹ / ₂	19	416 ² / ₄	200 ¹ / ₂	1590 ¹ / ₄
Tilsammen	225 ³ / ₄	4018 ³ / ₄	3465	539	1592	2163 ¹ / ₂	12004

Tabel XIX. (Fredriksstad.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret.						Vegt i kg.
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	
Januar	4 ² / ₄	3	193	—	2	—	—	—	2	—	—	—	30
Februar	5 ¹ / ₄	6 ² / ₄	262 ¹ / ₂	—	—	1	—	—	3	—	³ / ₄	1 ¹ / ₂	157
Marts	—	9	302	1	4 ² / ₄	—	—	—	5	—	1	—	183
April	² / ₄	8	521 ¹ / ₂	1	6	—	—	² / ₄	3	—	—	—	117
Mai	1	2	355	—	—	—	—	¹ / ₄	2	—	—	—	66
Juni	—	8 ¹ / ₄	255	2	—	—	1	1	4	—	—	1	422
Juli	3	11 ¹ / ₄	155	—	—	1	—	1	2	—	1	—	282
August	4	9 ² / ₄	115	—	1	—	—	—	1	—	—	—	15
September	5 ¹ / ₄	11 ³ / ₄	167 ¹ / ₂	—	5	4	1 ¹ / ₄	—	1	—	—	—	265
Oktober	1	31	343 ¹ / ₂	—	—	2	—	—	1	—	—	1	15
November	2	40	285 ¹ / ₂	—	1	—	—	—	2	—	—	—	30
December	2	25 ³ / ₄	444 ¹ / ₂	—	1	2	—	¹ / ₄	2	—	—	—	66
Tilsammen	28 ² / ₄	166	3400	4	20 ² / ₄	10	2 ¹ / ₄	3	28	—	2 ³ / ₄	2 ¹ / ₂	1648

Tabel XX. (Fredriksstad.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Vatersot	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Magerhed.	8	—	116	5	1	—	1	—	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Slet Behandling	5	$\frac{2}{4}$	12	$2\frac{1}{4}$	1	—	9	—	4	—	1	$\frac{1}{4}$	1	$\frac{2}{4}$	19	$\frac{1}{2}$	1	—	—	—
Melkefeber	—	—	11	$1\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ben- og rygskade	3	1	4	$1\frac{1}{4}$	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	$\frac{3}{4}$	—	—	—
Hjertefeil	—	—	—	$1\frac{2}{4}$	—	—	1	—	—	—	—	—	—	$\frac{2}{4}$	—	—	—	—	—	—
Tuberkulose	—	—	5	$\frac{1}{4}$	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	$\frac{1}{2}$	1	—	—	—
Nyresyge	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Ufuldbaarne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—
Tinter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	$\frac{1}{2}$
Stemplet udenbys	8	1	1	$\frac{2}{4}$	—	—	1	$\frac{2}{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Børvrængning	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Forstoppelse	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fødselshindring	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hjernebetændelse	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Astma	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pyæmi	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Knuderosen	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rachitis	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	26	$2\frac{2}{4}$	154	12	4	—	20	$\frac{2}{4}$	10	—	2	$\frac{1}{4}$	2	1	27	1	2	$\frac{3}{4}$	2	$\frac{1}{2}$

Tabel XXI. (Haugesund.)

Tilført stationen:

Måned.	Heste	Okser	Kalve	Svin	Får	Ialt skrotter.
Januar	2	92	156	32 ¹ / ₂	28	310 ¹ / ₂
Februar	—	76	272	15	29	392
Marts	—	92	274	21 ¹ / ₄	19	406 ¹ / ₄
April	—	75 ¹ / ₂	181	23	9	288 ¹ / ₂
Mai	—	83	129	18 ³ / ₄	38	268 ³ / ₄
Juni	—	48	143	12 ³ / ₄	139	342 ³ / ₄
Juli	—	38 ¹ / ₂	152	4 ³ / ₄	286	481 ¹ / ₄
August	—	36 ¹ / ₂	57	2 ¹ / ₂	622	718
September	1	47	89	6 ³ / ₄	508 ¹ / ₂	652 ¹ / ₄
Oktober	1	70	141	32	1125	1369
November	3	71 ¹ / ₂	122	43 ³ / ₄	564	804 ¹ / ₄
December	—	104 ¹ / ₂	146	29	169	448 ¹ / ₂
Tilsammen	7	834 ¹ / ₂	1862	242	3536 ¹ / ₂	6482

Tabel XXII. (Haugesund.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødcalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødcalv	Svin	Får	Vægt i kg
Januar	—	14	44	—	5	1	—	77,0	—	—	2,0	3,0	82,0
Februar	—	6	41	—	1	3	—	32,0	12,0	—	—	—	44,0
Marts	—	5	55	—	1	—	—	43,0	16,0	—	3,5	3,0	65,5
April	—	7	20	—	3	1	—	44,0	—	—	—	—	44,0
Mai	—	7	7	—	3	2	—	87,0	—	—	2,0	30,5	119,5
Juni	—	5	6	—	—	1	—	91,0	—	—	2,5	—	93,5
Juli	—	3	6	—	—	2	—	55,0	6,5	—	—	15,5	77,0
August	—	3	2	—	—	10	—	70,5	—	—	—	72,5	143,0
September	—	1	2	—	1	13	—	29,5	—	—	2,5	59,5	91,5
Oktober	—	4	6	—	—	15	—	148,5	—	—	5,5	223,0	377,0
November	—	1	3	—	4	5	—	88,0	26,0	—	—	141,0	255,0
December	—	1	3	—	2	3	—	80,5	—	—	—	24,5	105,0
Tilsammen	—	57	195	—	20	59	—	846,5	60,5	—	18,0	572,5	1497,0

Tabel XXIII. (Haugesund.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	46	-	-	-	-	-	-
Eclamp. puerperalis.	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vatersot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	4	-
Septichæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Benbrud	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Leverikter & leverbetændelse	-	-	16	-	-	-	-	-	52	-	-	-	-	56	-	-	-	-	-	288
Tumor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
«Umodne» spædkalve	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Mislig behandling	-	-	13	-	90	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	-	52	-	190	-	16	-	52	-	-	-	1	103	5	-	-	-	5	288

en håndlygte til brug i slagterierne i den mørke tid. Kontortiden er alle virkedage fra 8—10 formiddag og 6—8 eftermiddag med en time mindre lørdag eftermiddag, da kun 6—7, samt en time mere fredag, 1—2. Personalet består af kontrolløren med en fast årlig gage af kr. 800,00 samt en rengøringskone. Under kontrollørens fravær må han selv lønne en stedfortræder, der for øieblikket er en forhenværende slagter. Undersøgelser og stempling foregår næsten udelukkende paa stationen. For undersøgelser og stempling i slagterierne er af kommunestyret fastsat følgende afgifter: For storfæ, hest og svin kr. 0,30 for helt og kr. 0,15 for halvt eller mindre dele. For kalve (ikke over 40 kg.), får og geder kr. 0,05. Mindste betaling, når kontrolløren personlig skal indfinde sig paa slagtehus for at besigtige og stemple, er kr. 0,50.

Kjødtilførselen har øget ganske ubetydeligt siden 1895. Tilførselen af storfæ sker næsten udelukkende i levende tilstand og disse afhændes da direkte til slagterne. Grunden til, at der i årets løb er fremstillet et så ringe kvantum konfiskabelt kød i hele kroppen må søges i den omstændighed, at, når der foretages nødslagtning, vedkommende indfinder sig med de patologisk forandrede dele for at æske dyrlægens mening om kjødet kan blive stemplet eller ei. I benægtende fald eller i tvivlsmaal blir kjødet ikke bragt frem til kontrollen af frygt for konfiskation.

Af de sygdomme, der hyppigst forefindes, kan nævnes lokal tuberkulose i lungerne og undertiden i leveren. Den synes at have tiltaget i hyppighed i den sidste tid. Tuberkulose afsætninger på bryst eller bughinden er endnu ikke konstateret ved kontrollen. Leverikter både hos storfæ og småfæ er meget almindelig».

Horten.

Tilgangen på kød har tiltaget betydelig i årets løb; der blev indført til byen ikke så lidet kød fra Moss; fra Sverige og Danmark ankommer også endel kød.

Den gjennemsnitlige slagtevegt anføres at være for okser 120, hest 180, svin 90, får 20, gjødkalv 30 og spædkalv 15 kg. Byen antoges ved udgangen af 1896 at have ca. 8 013 personer; det samlede kjødforbrug antages at have været 295 912 kg. o: 36,9 kg. pr. Individ.

Tabel XXIV. (Horten).

Tilført stationen :

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	2	100	112	12	26 ³ / ₄	15	267 ³ / ₄
Februar	4	96	94	18	23 ¹ / ₄	5	240 ¹ / ₄
Marts	3 ¹ / ₄	118 ¹ / ₄	115	25	39 ¹ / ₄	11	311 ³ / ₄
April	1	86	138	13	23	6	267
Mai	—	108 ¹ / ₂	127	15	17	4	271 ¹ / ₂
Juni	—	76	97	10	1 ¹ / ₂	12	196 ¹ / ₂
Juli	—	109 ¹ / ₂	70	8	7	76	270 ¹ / ₂
August	2	132	73	9	5	90	311
September	2	150 ¹ / ₂	100	13	3 ¹ / ₂	121	390
Oktober	14 ³ / ₄	279 ¹ / ₄	219	20	18	218	769
November	33 ¹ / ₄	225 ³ / ₄	110	14	79 ¹ / ₂	115	577 ¹ / ₂
December	7	160 ¹ / ₄	156	16	281 ¹ / ₂	35	655 ³ / ₄
Tilsammen	69 ¹ / ₄	1642	1411	173	525 ¹ / ₄	708	4528 ¹ / ₂

Tabel XXV. (Horten.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	—	2½	5	—	—	—	—	—	1	—	1	—	94
Februar	1	2½	4	—	1¾	—	—	1½	—	—	—	—	180
Marts	—	5½	3	—	4	—	—	1	—	—	—	—	115
April	—	1½	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	100
Mai	—	1½	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	58
Juni	—	3	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	16
Juli	—	2	1	—	—	5	—	1	1	—	—	—	151
August	½	5¾	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
September	—	3	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	250
Oktober	1	3	3	—	½	—	—	½	1	—	1	—	141
November	—	4	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	134
December	—	1¾	—	—	4	—	—	1¼	1	—	1½	—	308
Tilsammen	2½	36	28	—	10¼	6	—	8¾	9	—	5½	—	1547

Tabel XXVI. (Horten.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får.	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Miltbrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Rødsyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	-	5	-	-	-	3	-	-	-	-	3	5	-	-	-	3	-	-
Nyrebetændelse	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkefeber	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yverbetændelse	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Kræft	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Benbrud	-	-	-	5	-	-	-	4	-	-	-	-	-	5	-	-	-	3	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	-	4	11	-	-	4	7	-	-	-	-	4	11	5	-	3	6	-	-

Kongsberg.

Dyrlæge *Kristoffersen* anfører, at Kongsberg kjødkontrol, der trådte i virksomhed den 2den januar 1894 med det nødvendige inventar og personale, fra begyndelsen havde sine lokaler i Britannia Hotel på Nymoen, men blev den 20de marts 1896 flyttet til Vestsidens nye torv, omtrent i byens centrum, hvor kommunen har leiet 2de sammenhængende værelser til dette brug.

Den fungerende betjening ved kontrollen består af en dyrlæge som kontrollør og en medhjælper, der dog ikke er veterinær.

Kjødkontrollørens aflønning var fra begyndelsen kr. 1 000,00 og nogle ubetydelige sportler for omvankende kjøundersøgelser; der blev fra 1ste juni 1894 tilstået ham tillæg af kr. 480,00 som løn til assistenten.

Fra årets begyndelse til og med 15de september holdtes kontrolstationen åben 1½ time og fra 15de september til årets udgang 2 timer hver formiddag til gratis undersøgelse af indført kjød fra forskellige rekvirenter. Endvidere er kontrolløren pligtig til den øvrige tid af dagen at udføre kontrollen omkring i byen hos slagtere og forbrugere mod et honorar af kr. 0,50, der tilfalder bykassen som indtægt.

Mængden af kortrolleret kjød har været lidt større i omhandlede år end tidligere.

Nogen sygdom af særlig interesse for det offentlige er under kontrolleringen ikke påtruffet.

Det bemærkes, at alle spædkalve er stemplet med 2den klasse, grundet på liden næringsværdi og tildels styg slagtning.

Gjennemsnitsslagtevegten pr. dyr af de ved Kongsberg kjødkontrol i 1896 undersøgte og stemplede husdyrarter dreier sig om efterfølgende tal i kilogram: hest 240, okse 150, svin 120, gjødkalv, spædkalv 15, får 20, ged 20.

Det bemærkes videre, at da her ikke findes nogen hermetisk fabrik eller eksport af slagtede dyr, må det formodes, at alt kortrolleret kjød hersteds bliver konsumeret af befolkningen inden byens grænser.

Kragerø.

Dyrlæge *Manstad* meddeler, at tilgangen på kjød i årets løb har været som tidligere; der er dog kommet endel mere kjød østenfra, da priserne der var lavere. Mesteparten af det kortrollerede kjød kommer fra andre byer, navnlig fra Kristiania, Fredrikshald, Stavanger, Haugesund og Ekersund. Noget dansk kjød kommer også fra Fredrikshavn. I byen slagtes blot ca. $\frac{1}{3}$ af det kjød, som forbruges; tilgangen fra landdistrikterne er forholdsvis ubetydelig.

Den gjennemsnitlige slagtevegt anføres for okse 120, hest 160, svin 120, gjødkalv 25, spædkalv 15 og får 15 kg.

Tabel XXVII. (Kongsberg.)

Tilført stationen:

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	2 ¹ / ₂	38 ¹ / ₂	51	38	16 ³ / ₄	5	151 ³ / ₄
Februar	8	69 ¹ / ₂	71	40	21 ¹ / ₄	10	219 ³ / ₄
Marts	3	56 ¹ / ₄	76	50	21	8	214 ¹ / ₂
April	3	55	109	43 ¹ / ₂	12 ¹ / ₂	10	233
Mai	1	52 ¹ / ₂	51	78 ¹ / ₂	10	29	222
Juni	2	54	62	35 ¹ / ₂	4	40	197 ¹ / ₂
Juli	4	61 ¹ / ₄	46	26	5	99	241 ¹ / ₄
August	6	66	28	24	9	131	264
September	5	93 ³ / ₄	44	15	13	86	256 ³ / ₄
Oktober	8	296 ¹ / ₄	116	50	79 ¹ / ₂	172	721 ³ / ₄
November	9	137 ³ / ₄	91	41	65	78	421 ³ / ₄
December	5	66 ³ / ₄	96	38 ³ / ₄	102	24	332 ¹ / ₂
Tilsammen	56 ¹ / ₂	1047 ¹ / ₂	841	480 ¹ / ₄	359	692	3476 ¹ / ₄

Tabel XXVIII. (Kongsberg.)

Stemplet med 2 kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2. kl						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	—	3½	51	—	1	—	—	1	—	—	—	1	6
Februar	2	2	71	—	—	—	1	2	—	—	—	—	64
Marts	—	3	59	—	1	3	—	2	—	—	—	—	8
April	—	1	109	—	1	2	—	3	—	—	—	—	9
Mai	—	2	61	—	—	9	—	1	—	—	—	—	4
Juni	—	3	62	—	—	2	—	1	—	—	—	1	17¾
Juli	—	2¼	46	1	—	9	—	1	—	—	—	—	150
August.	—	4	28	—	—	1	—	2	—	—	—	—	46
September	1	—	44	—	—	4	—	4	1	—	—	—	28
Oktober	1	2	116	—	—	—	1	6	—	—	—	—	158
November	1	¾	91	2	5	3	—	—	—	—	—	—	—
December	3	—	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	8	23⅓	836	3	8	33	2	23	1	—	—	2	490⅞

Tabel XXIX. (Kongsberg.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den klasse.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Degeneration af leveren	—	—	2	$\frac{1}{2}$	51	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Kalvningsfeber, benbrud og nål i hjertet	1	1	2	—	71	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—
Sveksot og leverikter	—	—	1	2	59	—	1	—	3	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Leverikter og lungeverk	—	—	1	—	109	—	1	—	2	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Leverikter	1	—	2	—	105	—	—	—	13	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—
Benbrud og Diarrhoë	—	—	3	—	62	—	—	—	9	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Kalvningsfeber og hjernebetændelse . .	—	—	2	$\frac{1}{4}$	47	—	—	—	9	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Ledverk, svulster og benbrud	—	—	4	—	28	—	—	—	1	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—
Leverikter, yverbetændelse og benbrud	1	—	2	—	116	—	—	—	—	—	—	1	—	6	—	—	—	—	—	—
Sveksot	1	—	—	$\frac{3}{4}$	91	—	5	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gamle og magre	3	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	7	1	19	$3\frac{1}{2}$	835	—	8	—	33	—	—	2	1	24	1	—	—	—	—	2

Tabel XXX. (Kragerø.)

Tilført stationen:

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	4 ¹ / ₂	44 ¹ / ₄	45	5	12	8 ¹ / ₂	119 ¹ / ₂
Februar	3 ¹ / ₂	37 ³ / ₄	43 ¹ / ₂	7	12	13	116 ¹ / ₄
Marts	1 ³ / ₄	37 ¹ / ₂	47	4	14 ¹ / ₂	8	112 ¹ / ₄
April	2	41 ³ / ₄	74	4	3 ¹ / ₄	5	130
Mai	2	36 ¹ / ₄	50 ¹ / ₂	11 ¹ / ₂	2	5	107 ¹ / ₄
Juni	—	28 ¹ / ₂	40	2 ¹ / ₂	—	75	146
Juli	—	31 ¹ / ₄	40 ¹ / ₂	1	1	85	158 ³ / ₄
August	—	43 ¹ / ₂	37	1	1 ¹ / ₂	158	231
September	2	52 ³ / ₄	33	1	2 ¹ / ₂	148 ¹ / ₂	239 ³ / ₄
Oktober	2	65	41 ¹ / ₂	2	12	135	257 ¹ / ₂
November	4	64 ³ / ₄	50	4	15 ¹ / ₄	98 ¹ / ₂	227 ¹ / ₄
December	2 ¹ / ₂	64	33 ¹ / ₂	3	25 ¹ / ₂	51	179 ¹ / ₂
Tilsammen	24 ¹ / ₄	547 ¹ / ₄	535 ¹ / ₂	46	101 ¹ / ₂	790 ¹ / ₂	2025

Tabel XXXI. (Kragerø.)

Stemplet med 2 kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vegt i kg.
Januar	—	3 ¹ / ₂	1	—	1	1	1	1	1	—	—	—	468
Februar	1	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marts	1	2	7	—	—	—	1 ¹ / ₄	—	—	—	—	—	—
April	2	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65
Mai	1	1 ¹ / ₂	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Juni	—	1	5	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—
Juli	—	2	4	—	1 ¹ / ₂	11	—	2	—	—	—	—	93
August	—	4 ³ / ₄	3	—	—	22	—	—	1	—	—	—	38
September	—	5	—	—	—	11	—	—	1	—	—	—	15
Oktober	—	1 ¹ / ₂	2	—	—	10	—	—	3	—	—	—	19
November	—	4 ¹ / ₂	9	—	—	—	—	1 ¹ / ₄	—	—	—	—	63
December	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
Tilsammen	5	31 ¹ / ₄	59	—	2 ¹ / ₂	59	1 ¹ / ₄	4 ¹ / ₄	6	—	—	—	760

Tabel XXXII. (Kragersø.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den klasse.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Lungesygge.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bedærvet eller surt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Kakektisk	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Afmagret	—	—	15 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Umodent	—	—	—	—	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Råner	—	—	—	—	—	—	3 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Selvdød	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Benbrud	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vatersot	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Væddere — abnorm lugt	—	—	—	—	—	—	—	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Slagtet under kalvning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1/2	—	—	—	—	—	—
Forhalet efterbyrd	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	1	—	30 1/2	5	51	—	3 1/2	—	50	—	1	1	1	1/2	5	—	1	—	—	—

Der skulde efter opgaverne være forbrugt i byen i årets løb 102 366 kg. kjød og flek eller pr. individ blot 19,5 kg., når folkemængden fra sidste tælling lægges til grund.

Kristiania.

Kontrollens bestyrer, dyrlæge *Lo*, henleder opmærksomheden på den fra 1ste januar 1896 ikrafttrådte lovforandring om kontrolafgifternes ophævelse, hvilken foranstaltning han mener vil virke uheldig, når et kommunalt slagteri bliver oprettet.

Med den stigende folkemængde er selvfølgelig også forbruget af kjød tiltaget.

I 1895 kontrolleredes 41 884 okser, 1 072 heste, 21 363 svin, 31 563 får og 43 017 kalve; i 1896 kontrolleredes 46 956 $\frac{1}{2}$ okser, 1 209 heste, 24 604 svin, 68 239 får og 52 324 kalve; mertilførselen har således været ganske betydelig, nemlig 5 072 okser, 137 heste, 3 241 svin, 36 676 får og 9 307 kalve. Grunden til det større antal får må tilskrives, at fra 1896 alt kjød måtte passere herværende kjødkontrol uanset stempling af anden kommunes kjødkontrollør. Den fra vestlandet stedfundne fåreimport er trods den betydelige mængde indskrænket til omkring 3 måneder, nemlig august—oktober.

Behandlingen af det fra vestlandet indførte fårekjød har også i år været mangelfuldt og et ikke ubetydelig antal kroppe er stemplet med anden klasse eller kasseret, væsentlig på grund af bedærvet tilstand.

Det i Kristiania forbrugte kjøds kvalitet er væsentlig som tidligere, ligesom transportmåderne og behandlingsmåderne er den samme primitive, idet den behandling, det ferske kjød får såvel underveis som i vore udsalgssteder er alt andet end tilfredsstillende. Kjødet fragtes jo ofte langveis fra, ofte lange strækninger efter landevei, så på dampskib eller jernbane for tilslut at ende i Kristiania.

De mange omlastninger og manipulationer, der på denne vei bliver kjødet tildel i altslags veir, fører med sig, at dette hyppig fremstilles på kontrolstationen i en mindre appetitlig tilstand.

Det hænder nemlig ikke så sjelden, at jernbanevognene er mindre rene på gulvet som følge af, at de folk, der skal lempe på de tunge kjødkroppe, med sit skotøi trækker en mængde søle ind i vognene, og da kjødet lægges på det bare vogngulv eller på jernbaneplatform eller brygge, vil embalagerne søles til og ved den videre transport, især i regnveir, vil smudset let overføres på kjødet. At kjød derved kan blive tilsmurt med mindre heldige ingredientser siger sig selv.

Der er i den senere tid begyndt at indføres endel kjød fra meget fjerntliggende distrikter; men man merker let på kjødet, når det kommer fra egne, hvor folk er uvante med eksportslagting. Kjødet er stygt slagtet, dyret har ikke været ophængt under afhudningen, undertiden har indvoldene ligget så længe i dyret efter aflivningen, at slagsiderne og nyrepartiet er blet bedærvet.

Tabel XXXIII. (Kristiania.)

Tilført stationen:

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	93	3237		3801	2367 $\frac{1}{2}$	1072	—
Februar	92 $\frac{1}{2}$	3661 $\frac{1}{2}$		3784	2180	853	—
Marts	76	3575 $\frac{1}{2}$		5366	2760	1095	—
April	50	3372		6702	1678 $\frac{1}{2}$	922	—
Mai	31	3378		6161	1083 $\frac{1}{2}$	828	—
Juni	46	2524		4281	511	1652	—
Juli	38	2742 $\frac{1}{2}$		5795	457	4234	—
August	50	3851 $\frac{1}{2}$		3229	626 $\frac{1}{2}$	11468	—
September	94 $\frac{1}{2}$	4829 $\frac{1}{2}$		2359	1117	15982	—
Oktober	261	5546 $\frac{1}{2}$		3240	2146 $\frac{1}{2}$	16763	—
November	261 $\frac{1}{2}$	4976 $\frac{1}{2}$		3275	3092 $\frac{1}{2}$	9470	—
December	116	5272		4331	6584	3900	—
Tilsammen	1209 $\frac{1}{2}$	46956 $\frac{1}{2}$		52324	24604	68239	--

Tabel XXXIV. (Kristiania.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.					K o n f i s k e r e t					
	Hest	Okse	Spædkalv Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	34	123 $\frac{1}{2}$	139	91 $\frac{1}{2}$	13	2	22	35	5 $\frac{1}{2}$	8	4767
Februar	22	122 $\frac{1}{2}$	104	117	18	2	22	48	6	8	5687
Marts	19 $\frac{1}{2}$	139	180	111	29	—	27	78	4	7	6371
April	17	127 $\frac{1}{2}$	193	126	23	2	21	88	8 $\frac{1}{2}$	11	6512
Mai	6 $\frac{1}{2}$	130 $\frac{1}{2}$	143	59	9	1 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$	53	4	1	4385
Juni	11	96	270	46	34	2 $\frac{1}{2}$	21	159	10	4	8162
Juli	8 $\frac{1}{2}$	82	195	47	74	2 $\frac{1}{2}$	10	112	6 $\frac{1}{2}$	9	5165
August	7	143 $\frac{1}{2}$	60	45	214	2	13	48	4	22	4137
September	14 $\frac{1}{2}$	137 $\frac{1}{2}$	78	82 $\frac{1}{2}$	329	2	17	37	8 $\frac{1}{2}$	40	5701
Oktober	59	157	75	74	150	2	14 $\frac{1}{2}$	26	2	21	4110
November	67	133	62	109	54	3	11	32	7 $\frac{1}{2}$	3	3771
December	33	123	85	135	11	—	15 $\frac{1}{2}$	30	7	6	6308
Tilsammen	299	1515	1584	1043	958	20 $\frac{1}{2}$	207 $\frac{1}{2}$	746	70 $\frac{1}{2}$	140	65076

Tabel XXXV. (Kristiania.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Afmagring, kakeksi	44	—	594	—	184	—	77	—	119	—	2	—	41	—	13	—	—	—	8	—
Bedærvet og tilsølet	21	—	93	—	627	—	152	—	497	—	4	—	18	—	314	—	16 ¹ / ₂	—	62	—
Benbrud	4	—	16	—	1	—	16	—	—	—	5	—	—	—	4	—	5	—	—	—
Fordøjelseslidelser, diarrhoë	—	—	—	—	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	126	—	—	—	—	—
Fødselstrang	—	—	7	—	—	—	4	—	1	—	—	—	7	—	—	—	2	—	2	—
Kastekalv, umoden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102	—	—	—	—	—
Kalvningsfeber	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—
Ledbetændelse	4	—	14	—	7	—	15	—	2	—	—	—	2	—	2	—	2	—	2	—
Navlevenebetændelse	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107	—	—	—	—	—
Nyrebetændelse	—	—	9	—	2	—	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Nødslagt	7	—	20	—	33	—	7	—	1	—	—	—	11	—	20	—	5	—	4	—
Peritontis	2	—	31	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	—	1	—	—	—	—	—
Pleuritis	1	—	35	—	—	—	4	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—
Pyelonephritis	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—
Rachitis	—	—	—	—	—	—	151	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—
Septikæmi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	12	—	1	—	—	—	—	—
Traumat. perikardit	—	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulose	—	—	434 ¹ / ₂	—	—	—	434	—	1	—	—	—	73 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	1	—
Vatersot	—	—	—	—	1	—	4	—	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	—
Andre lidelser	216 ¹ / ₂	—	196 ¹ / ₂	—	677	—	173	—	303	—	7 ¹ / ₂	—	109 ¹ / ₂	—	52	—	22	—	8	—
Tilsammen	299 ¹ / ₂	—	1515	—	1584	—	1043	—	958	—	20 ¹ / ₂	—	208	—	746	—	70 ¹ / ₂	—	140	—

Tabel XXXVI. (Kristiania.)

De væsentligste årsager til 2den kl. stemping.

Sygdomme	Stempet 2den kl.														
	Norsk					Svensk					Dansk				
	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv
Afmagret	283	16	62	51	56	261	24	15	67	128	50	4	—	1	—
Bedærvet, ringe grad . .	13	8	40	408	87	79	13	112	89	539	1	—	—	—	1
Benbrud	9	4	12	—	1	7	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Bremse larver	2	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kontusion	34	—	2	7	9	12	—	4	—	4	—	—	—	—	—
Ekzem	—	—	4	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
Fordøielseslidelser . . .	—	—	—	—	22	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—
Fordrivning	8	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fødselstrang	4	—	2	—	—	3	—	2	1	—	—	—	—	—	—
Blødninger	—	—	—	—	5	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Knuderosen	—	—	7	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—
Kalvningsfeber	8	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledbetændelse	9	4	5	2	3	5	—	8	—	4	—	—	2	—	—
Melanose	—	5	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyrebetændelse	8	—	—	—	1	1	—	2	—	1	—	—	3	—	—
Nødslagtet	12	5	6	1	20	8	2	1	—	13	—	—	—	—	—
Peritonit, lokal	24	2	—	—	—	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Pleurit, lokal	25	1	1	1	—	10	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Pyelonephrit	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raane	—	—	36	—	—	—	—	73	—	—	—	—	1	—	—
Rachit.	—	—	53	—	—	—	—	98	—	—	—	—	1	—	—
Sarkomer	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Perikardit, traum. . . .	28	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trommesyge	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulose, landsslagt .	31 ¹ / ₂	—	130	—	—	107	—	198	—	1	26	—	8	—	—
Tuberkulose, byslagt . .	270	—	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ufuldstændig attest . . .	—	51	—	—	—	117	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Vatersot	—	—	2	17	—	—	—	2	16	1	—	—	—	1	—
Andre lidelser	67 ¹ / ₂	22	1	205	210	43	14	30	91	445	20	—	—	—	—
Sum	841	118	461	692	414	577	174	567	264	1 169	97	7	15	2	1

Tabel XXXVII. (Kristiania.)

De væsentligste årsager til konfiskation.

S y g d o m m e	Konfiskeret														
	N o r s k					S v e n s k					D a n s k				
	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv
Afmagring, kakeksi . . .	26	—	—	5	11	15	2	—	3	2	—	—	—	—	—
Bedærvet og tilsølet . . .	4	1	2 ¹ / ₂	47	97	14	3	14	15	217	—	—	—	—	—
Benbrud	—	—	5	—	2	—	5	—	—	2	—	—	—	—	—
Blodpis	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diarrhoë	—	—	—	—	66	—	—	—	—	60	—	—	—	—	—
Fødselstrang	4	—	2	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blødninger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kastekalv, umoden . . .	—	—	—	—	33	—	—	—	—	39	—	—	—	—	—
Knuderosen	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Kræft	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalvningsfeber	6	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledbetændelse	1	—	1	2	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—
Melanose	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Navlevenebetændelse . . .	—	—	—	—	58	—	—	—	—	49	—	—	—	—	—
Nyrebetændelse	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Nødslagt	7	—	4	3	10	4	—	1	1	10	—	—	—	—	—
Opblæst	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Perikardit, traumat. . . .	11	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peritonit	5	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Pleurit	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Pyelonephritis	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Rachitis	—	—	10	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—
Septikæmi	7	—	—	—	1	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Trommesyge	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulose, landsslagt . .	1	—	5	—	—	20	—	8	1	—	2	—	—	—	—
Tuberkulose, byslagt . . .	50 ¹ / ₂	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vatersot	—	—	—	40	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—
Andre lidelser	—	2	—	6	37	—	2 ¹ / ₂	—	2	43	—	—	—	—	—
Sum	126 ¹ / ₂	6	37 ¹ / ₂	105	316	79	14 ¹ / ₂	33	35	430	2	—	—	—	—

Tabel XXXVIII. (Kristiania.)

2den classes kjød og konfiskeret kjød.

M å n e d.	2den klasse %.					Kasseret %.					Kassation, vægt i kg.						Totalvegt. Vegt i kg.
	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Afald	
Januar	3,83	36,55	3,86	1,21	3,66	0,68	2,15	0,28	0,75	0,92	2770	266	445	100	549	637	4767
Februar	3,85	23,78	5,37	2,11	2,75	0,60	1,08	0,14	0,94	1,26	3671	239	337	79	653	708	5687
Marts	3,89	25,66	4,02	2,65	3,19	0,76	-	0,14	0,64	1,45	4174	-	317	89	1085	706	6371
April	3,78	34,00	7,51	2,49	2,88	0,62	4,00	0,51	1,19	1,51	3362	398	684	52	1351	665	6512
Mai	3,89	20,97	5,45	1,09	2,32	0,40	4,84	0,37	0,12	0,86	2041	382	306	14	917	725	4385
Juni	3,80	23,91	9,00	2,05	6,31	0,83	5,88	1,96	0,24	3,71	3503	482	740	52	2599	786	8162
Juli	2,99	22,37	10,28	1,75	3,36	0,36	6,58	1,42	0,21	1,93	1342	528	641	108	1863	683	5165
August	3,78	14,00	7,18	1,87	1,86	0,34	4,00	0,64	0,19	1,49	1758	376	419	236	763	585	4137
September	2,85	15,34	7,39	2,06	3,31	0,35	2,12	0,76	0,25	1,57	2790	451	1143	337	499	481	5701
Oktober	2,88	22,61	3,46	0,89	2,31	0,26	0,76	0,09	0,13	0,80	2321	480	146	212	373	578	4110
November	2,67	25,62	3,52	0,57	1,89	0,22	1,15	0,24	0,04	0,98	1936	434	398	21	377	605	3771
December	2,33	28,45	2,05	0,28	1,96	0,29	-	0,11	0,15	0,69	2504	-	325	53	347	3079	6308
Sum	3,23	23,89	4,24	1,41	3,03	0,44	1,69	0,29	0,21	1,43	32172	4036	5901	1353	11376	10238	65076

Det hender også hyppig at kjødet er lagt sammen varmt og derved kommen i så sterk gjæring, at det må kasseres som bedærvet.

Indførselen fra Sverige er steget noget fra foregående år. Indførselen var noget mindre i 1895 end i 1894, men den er igjen steget noget i 1896. Til sammenligning kan nævnes at i 1895 indførtes 16 469 okser, 261 $\frac{1}{2}$ hest, 13 047 svin, 7 962 får og 21 039 kalve. I 1896 indførtes 17 606 okser, 418 heste, 13 353 $\frac{1}{2}$ svin, 19 513 får og 30 135 kalve; dette viser en merindførsel af 1 137 okser, 156 $\frac{1}{2}$ hest, 306 $\frac{1}{2}$ svin, 11 513 får og 11 551 kalve. Over $\frac{1}{3}$ af det som forbruges her i byen er således fra Sverige; kommer hertil de levende dyr, der indføres, kan man vistnok trygt sige at halvdelen af det kjød, som spises her i byen er af svensk oprindelse.

Anslåes gjennemsnittsvegten for okser til 140 kg., hest 200 kg., svin 60 kg., får 17 kg., kalv 20 kg. og lægges til grund den i Kristiania den 31te decbr. 1896 talte folkemængde 192 141 individer, skulde forbruget pr. individ af kjød beløb sig til 54,3 kg., hvoraf flesk 7,7 kg.

Forøvrigt henvises til de vedføjede tabeller.

Kristianssand.

Fra Danmark indførtes 256 storfæ, 21 svin, 22 får og 48 kalve.

Fra landdistrikterne tilførtes kontrollen 23 storfæ, 143 svin, 1 hest, 132 får og 109 kalve.

Den gjennemsnitlige slagtevegt angives for storfæ 110 kg., hest 180, svin 76, får 12, gjed 13, gjødkalv 32 og spædkalv 13. Af det kontrollerede kjød antages omkring fjerdeparten atter at blive udført fra byen, dels som slagt, dels som pølser; hermetiske fabrikker findes ikke. Efter dette skulde forbrug af kjød og flesk pr. individ kunne anslåes til ca. 31 kg.

Tabel XXXIX. (Kristianssand S.).

Tilført stationen:

M å n e d.	Heste	Okser	Kølve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	4	224	355	71	33	687
Februar	6	237	474	110	18	845
Marts	2	230	429	116	22	799
April	1 ^{1/2}	241 ^{1/2}	417	111 ^{1/2}	22	793 ^{1/2}
Mai	1	233	507	79 ^{1/2}	70	890 ^{1/2}
Juni	4	227 ^{1/2}	534	35	169	969 ^{1/2}
Juli	1	240	527	33	581	1382
August	3	261 ^{1/2}	328	43	798	1433 ^{1/2}
September	6	256	266	54 ^{1/2}	1167	1749 ^{1/2}
Oktober	9	258 ^{1/2}	320	91 ^{1/2}	918	1597
November	12	234	355	107	541	1249
December	6	293 ^{1/4}	385	189 ^{1/2}	222	1095 ^{3/4}
Tilsammen	55 ^{1/2}	2936 ^{1/4}	4897	1041 ^{1/2}	4561	13491 ^{1/4}

Tabel XL. (Kristianssand S.).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	—	2	145	—	—	—	—	—	—	—	1	—	42
Februar	1	—	45	—	1	—	—	—	2	—	1	—	88
Marts	—	7	24	—	1	—	—	1	—	—	—	—	91
April	1/2	1	9	—	1	—	1/2	1	—	—	1	—	320
Mai	—	3	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	17
Juni	—	1	1	—	—	—	—	2	—	—	1	1	405
Juli	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
August	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	16
September	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oktober	—	2	8	—	1	3	—	—	—	—	2	—	152
November	—	—	21	—	1	4	—	—	1	—	—	—	11
December	—	1	29	—	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	1 1/2	23	282	—	10 1/2	8	1 1/2	4	4	—	8	2	1142

Tabel XLI. (Kristianssand S.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den klasse.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
Rachit	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Puerperalfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Krampe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Afmagring	1	-	11	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk hjertesækbetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Råner	-	-	-	-	-	-	8	1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overdriving	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selvdød	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Bedærvet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Nakkemus	1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spædkalve	-	-	-	-	282	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	1 1/2	-	23	3	282	-	10	1/2	8	-	1/2	-	-	-	4	-	8	-	2	-

Kristianssund.

I tidsrummet fra 24de januar til 24de juli bestyredes kjødkontrollen af dyrlæge *Hogstad*; resten af året lededes kontrollen af en ikke veterinærkyndig funktionær; som følge heraf er den tabel, der skulde give oplysning om, hvilke sygdomme har foranlediget kjødets konfiskation, ikke udfyldt, da kontrolløren ikke ansaa sig kompetent hertil.

Hogstad anfører, «at den væsentlige årsag til konfiskation af kalvene er anført at være «sterk opløsningstilstand grundet hængt med indvoldene i». Denne meget uheldige behandlingsmåde af den slagtede kalv skal have sin grund i den forkjerte folkemening, at kjødkroppen derved erholder et bedre udseende, «da blodet behøver længere tid for at udtømmes». De to oksekroppe er kasseret paa grund af traumatisk pericarditis og hæmoglobinuri. En hest og et får er kasseret grundet henholdsvis pyæmi og sterk smitte af tinter (tinter af *tænia serrata*). Kjødkontrolstationen, der er indrettet i et stort, lyst og luftigt lokale, var åben alle hverdage fra kl. 9—11½ fm. og kl. 3—6 em.; foruden på selve stationen blev undersøgelse og stemping af kjød foretaget i byens tre slagtehuse.

Larvik.

Den gennemsnitlige slagtevegt anføres for okse 150, hest 180, får 12, svin 120, gjødkalv 40 og spædkalv 12 kg. Det antages, at 98 à 99 pct. af det ved kontrollen undersøgte kjød konsumeres inden byen, og at resten atter eksporteres til Porsgrund, Brevik, Langesund og strandsteder. Kjødforbruget pr. individ skulde således dreie sig omkring 49 kg.

Tabel XLII. (Kristianssund.)

Tilført stationen:

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	-	59 ¹ / ₂	66	-	6	28	159 ¹ / ₂
Februar	3	137	354	-	20 ¹ / ₂	22	536 ¹ / ₂
Marts	1	142	247	-	28 ¹ / ₂	28	446 ¹ / ₂
April	3	131 ¹ / ₂	103	-	16	17	270 ¹ / ₂
Mai	-	111	47	-	9	54	221
Juni	-	99	74 ¹ / ₂	-	4	96	273 ¹ / ₂
Juli	-	130 ¹ / ₂	102	-	3 ¹ / ₂	134	370
August	-	84	19	-	1	197	301
September	1	99	12	-	5	226	343
Oktober	-	113	27	-	29 ¹ / ₂	1355	1524 ¹ / ₂
November	1	114	87	-	53 ¹ / ₂	842	1097 ¹ / ₂
December	3	112	85	-	110 ¹ / ₂	259	566 ¹ / ₂
Tilsammen	12	1332 ¹ / ₂	1223 ¹ / ₂	-	287	3258	6113

Tabel XLIII. (Kristianssund.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	3	18	-	¹ / ₂	2	-	-	3	-	-	-	-
Februar	3	26	155	-	2	3	-	1	11	-	-	-	-
Marts	1	20 ¹ / ₂	125	-	2 ³ / ₄	7	-	-	3	-	-	1	-
April	2	26	56	-	1 ¹ / ₂	5	1	-	1	-	-	-	-
Mai	-	24 ¹ / ₂	29	-	5	29	-	-	3 ¹ / ₂	-	-	-	-
Juni	-	17	57	-	4	81	-	-	4	-	-	-	-
Juli	-	19	63	-	1	59	-	1	2	-	-	-	-
August	-	9	35	-	-	164	-	1	-	-	-	-	-
September	-	7	4	-	1	199	1	1	3	-	-	5	-
Oktober	-	4	6	-	1	209	-	-	-	-	-	-	-
November	1	-	26	-	2 ¹ / ₂	50	-	1	-	-	-	-	-
December	2	1	26	-	-	17	1	1	1	-	-	-	-
Tilsammen	9	157	600	-	20 ³ / ₄	825	3	6	31 ¹ / ₂	-	-	6	-

Tabel XLIV. (Larvik.)

Tilført stationen :

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	5	133 ¹ / ₂	66	74	77	30	380 ¹ / ₂
Februar	3	126 ¹ / ₂	86	40	78	17	347 ¹ / ₂
Marts	2	176 ¹ / ₄	56	118	100 ¹ / ₄	20	470 ¹ / ₂
April	3	131	203	74	47 ¹ / ₄	33	488 ¹ / ₄
Mai	2	138 ¹ / ₄	125	97	32 ¹ / ₂	27	419 ³ / ₄
Juni	3	110	95	115	5 ¹ / ₂	80	405 ¹ / ₂
Juli	-	140	78	67	1	440	726
August	1	229	45	22	7 ¹ / ₂	612	915 ¹ / ₂
September	1	254	84	11	26 ¹ / ₂	685	1060 ¹ / ₂
Oktober	14	420 ¹ / ₂	184	18	101 ¹ / ₂	913	1637
November	32 ¹ / ₂	276	152	20	259 ¹ / ₂	381	1088 ¹ / ₂
December	6 ³ / ₄	208	172	22 ¹ / ₂	256 ¹ / ₄	93	751 ³ / ₄
Tilsammen	73 ¹ / ₄	2343	1346	678 ¹ / ₂	992 ³ / ₄	3131	8691 ¹ / ₄

Tabel XLV. (Larvik.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	4	66	1	13 ³ / ₄	-	-	-	3	-	-	-	30
Februar	1	4	86	-	-	-	-	-	1	-	-	-	11
Marts	-	6	56	1	1	-	-	3	2	-	1	1	435
April	-	8 ¹ / ₂	203	4	1	-	-	-	4	-	1	-	139
Mai	-	10	125	-	1	-	-	1	1	-	1	-	213
Juni	1	5	95	-	-	2	-	-	-	1	-	-	22
Juli	-	4	78	-	-	-	-	1 ¹ / ₂	1	-	-	-	66
August	-	8	45	-	-	38	-	1	1	-	-	-	91
September	1	11 ³ / ₄	84	-	1	17	-	1 ¹ / ₂	1	-	-	-	223
Oktober	1	34 ³ / ₄	184	-	7 ¹ / ₂	9	-	-	-	-	-	-	-
November	-	21	152	-	6	4	-	1	2	-	1	-	230
December	-	9	172	1	15 ¹ / ₄	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	4	126	1346	7	34 ¹ / ₂	71	-	8	16	1	4	1	1460

Tabel XLVI. (Larvik.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den klasse										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Albuminuri	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Eclampsia	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indigestion	-	-	10	-	-	-	8	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Pericarditis traumatica	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rhachitis	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Nymphomani.	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	-
Vatersot	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmisk ledbetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kronisk ledbetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	-	49	-	-	-	28	-	15	-	-	-	7	2	15	-	3	-	-	-

Moss.

Kontrollen har været åben alle hverdage 6—10 fm. fra 1ste april—1ste oktober og forøvrigt fra 7—10 fm.

Porsgrund.

Kjødkontrollen i Porsgrund har siden slutten af 1894 været ledet af en ikke-veterinærkyndig mand.

I det sidste år er kjødtilførselen tiltaget endel. Det kjød, som kommer til Porsgrund, opkjøbes for en stor del fra østlandets byer, som Fredrikshald, Tønsberg og Larvik; endel kommer ogsaa fra Danmark

Den gennemsnitlige slagtevegt ansættes til for okse 135, hest 210, svin 85, får 18, spædkalv 18 og gjødkalv 27 kg.

Når undtages heste, der omtrent alle atter eksporteres i form af spegepølser, forbruges det meste af det ved kontrollen stemplede kjød i byen. Forbruget pr. individ kan saaledes ansættes til 45—46 kg.

Skien.

Kontrolstationen er i vinterhalvåret åbent fra 8—11 fm. og i sommerhalvåret fra 7—11. Kontrollokalet er lidet og ubekvemt; mikroskop findes ikke.

Den gennemsnitlige slagtevegt ansættes for okser til 132, hest 210, svin 96, får og ged 17, gjødkalv 25 og spædkalv 14 kg. Under rekrut- og bataljonsskolerne på Gråtenmoen forbrugtes der ca 5 000 kg. oksekjød; til dampskibene og hotellerne i turisttiden medgaar c. 1 500 kg. kjød; resten forbruges i byen; hermetiske fabrikker beregnet paa eksport findes ikke. Kjødforbruget pr. individ antages saaledes at beløbe sig til ca. 37 kg.

Tabel XLVII. (Moss.)

Tilført stationen :

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	10	238 ³ / ₄	105	39	72 ¹ / ₂	30	495 ¹ / ₄
Februar	9	180	99	32 ¹ / ₂	83	28	431 ¹ / ₂
Marts	3	200 ³ / ₄	153	61 ³ / ₄	97 ³ / ₄	20	536 ¹ / ₄
April	4	135 ³ / ₄	176	75 ¹ / ₂	66 ¹ / ₄	17	474 ¹ / ₂
Mai	3	128	125	105 ¹ / ₄	41 ¹ / ₂	17	419 ³ / ₄
Juni	1	108 ¹ / ₄	144 ¹ / ₂	97	33	54	437 ³ / ₄
Juli	4	131	110	90 ¹ / ₂	39	156	530 ¹ / ₂
August	4	183 ¹ / ₂	69	44	55	199	554 ¹ / ₂
September	8 ¹ / ₂	242 ¹ / ₂	88 ¹ / ₂	25 ¹ / ₂	49 ¹ / ₂	329	743 ¹ / ₂
Oktober	17	444 ¹ / ₄	124 ¹ / ₂	29 ¹ / ₂	83 ¹ / ₂	259	957 ³ / ₄
November	41 ¹ / ₂	278 ³ / ₄	118 ¹ / ₂	18	123 ³ / ₄	198 ¹ / ₂	778 ³ / ₄
December	11	250	190 ¹ / ₂	20	290	61 ¹ / ₂	823
Tilsammen	116	2521 ¹ / ₂	1503 ¹ / ₂	638 ¹ / ₂	1034 ¹ / ₂	1369	7183

Heraf er :

	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter	Omtr. vægt i kg.
Norsk indf. landslaget	14	912	470	522	626 ¹ / ₄	1012 ¹ / ₂	3556 ³ / ₄	247330
Dansk do.	10	123	-	-	82	8	223	29180
Svensk do.	2	-	-	-	-	-	2	280
Stemplet 2den klasse .	1 ¹ / ₄	33 ¹ / ₃	141 ⁵ / ₈	3	15 ⁵ / ₈	10	205 ¹ / ₄	8539
Kasseret.	1 ⁵ / ₁₂	11 ¹ / ₂	8 ³ / ₈	2	5 ¹ / ₂	2 ¹ / ₅	30 ⁵ / ₆	2903

Tabel XLVIII. (Moss.)

Stemplet med 2den klasse og konfiskeret :

M å n e d.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	3 ⁵ / ₁₂	31 ⁵ / ₆	1	3 ¹ / ₄	-	1 ¹ / ₈	3 ⁶ / ₇	1 ¹ / ₄	-	1 ¹ / ₃₀	-	444
Februar	1	2 ⁵ / ₈	16 ¹ / ₂	1	4	-	-	1 ³ / ₂₀	1	-	1 ¹ / ₄₀	1	191
Marts	-	7 ⁴ / ₅	15	-	-	2	-	1 ³ / ₂₈	1	1	-	-	260 ¹ / ₂
April	-	7 ⁷ / ₈	18	-	-	-	-	1 ⁵ / ₈	3 ¹ / ₂	-	-	1	208
Mai	1 ¹ / ₄	3 ¹ / ₂	5	-	2	1	1 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄	1	-	1 ¹ / ₄	-	302
Juni	-	3	11 ¹ / ₂	-	-	1	-	1 ¹ / ₄₀	7 ⁷ / ₈	-	-	1 ¹ / ₁₅	66
Juli	-	1 ⁵ / ₁₂	4	-	-	-	1	1 ¹ / ₃	1 ¹ / ₂	1	1	-	461
August	-	6	4	-	1 ¹ / ₂	1	-	1 ¹ / ₁₆	-	-	3 ³ / ₅	-	72
September	-	3 ¹ / ₄	1	1	-	5	-	1 ¹ / ₄	1	-	-	-	52
Oktober	-	1 ¹ / ₂	16	-	1 ¹ / ₃	-	-	1 ¹ / ₂	-	-	2	-	551
November	-	-	9	-	2 ¹ / ₄	-	-	3 ³ / ₄	-	-	-	-	237
December	-	1	10	-	1 ¹ / ₂	-	-	1 ¹ / ₂₀	-	-	-	-	58 ¹ / ₂
Tilsammen	1 ¹ / ₄	33 ¹ / ₃	141 ⁵ / ₆	3	15 ⁵ / ₈	10	1 ⁵ / ₁₂	11 ¹ / ₂	8 ³ / ₈	2	5 ¹ / ₂	2 ¹ / ₁₅	2903

Tabel IL. (Moss.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den klasse.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	15	21	-	-	5	3	1	-	-	-	3	27	-	-	1	6	-	1
Rødsyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Leverhyperæmi	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	85	-	-	-	-	-	-	1
Vatersot	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Overdrift	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-
Kræft	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Pyæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Magerhed	2	1	6	-	6	-	1	-	4	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Benbrud	-	-	1	2	-	1	-	-	1	-	1	1	-	-	1	1	1	-	-	-
Nyrehæmorrhagi.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Børbetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Slet afblødning	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Echinokokker.	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Rachitis.	-	-	-	-	-	-	-	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gastrit	1	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Abort	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kontusioner	-	1	-	3	2	3	-	-	1	-	-	1	1	5	-	9	-	-	-	-
Traumatisk indre tilfælde	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclamps	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bremselarver	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børvrængning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Umodenhed	-	-	-	-	-	133	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagtet og selvdød	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Forraadnelse og urenlighed	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	3	2	31	39	141	6	6	7	14	-	2	2	11	125	8	12	6	6	4	5

Tabel L. (Porsgrund.)

Tilført stationen:

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	1	49	59	8	31	19	167
Februar	-	65 ¹ / ₂	63	12	34	13	187 ¹ / ₂
Marts	3	53	48	14	32	8	158
April	2	58	65	14	28	12	179
Mai	1	59 ³ / ₄	66	13	26	9	174 ³ / ₄
Juni	-	43	49	13	7	20	132
Juli	-	56	33	11	7	42	149
August	-	72	44	8	7	119	250
September	6	98	79	3	13	142	341
Oktober	1	121	136	5	54	163	480
November	10	96	102	8	56	89	361
December	8	112	117	21	76	46	389
Tilsammen	32	883 ¹ / ₄	861	130	371	682	2959 ¹ / ₄

Tabel Ll. (Porsgrund.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Februar	-	5	6	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Marts	-	5 ¹ / ₂	6	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-
April	-	3	7	-	1 ¹ / ₂	-	-	-	1	-	2	-	-
Mai	-	1 ¹ / ₄	2	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-
Juni	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juli	-	5	3	-	-	2	-	1	-	-	2	1	-
August	-	8	1	-	-	6	-	1	-	-	-	-	-
September	-	9	2	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-
Oktober	1	9	6	-	-	7	-	1	-	-	1	-	-
November	1	10	6	-	1	2	-	-	1	-	-	-	-
December	1	8	26	-	6	-	-	-	2	-	-	-	-
Tilsammen	3	67 ³ / ₄	69	-	9 ¹ / ₂	41	-	6	8	-	5	1	-

Tabel LII. (Porsgrund.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Kalvningsfeber	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Mavekatarrh	-	-	-	-	12	-	2 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Melkefeber & tuberkulose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stygt behandlet	2	-	2	-	26	-	4	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mager tilstand	-	-	-	-	22	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	20	-	3	-	2	-	-	-	-	-	2	-	1	-	3	-	-	-
Gammel & afmagret	1	-	33 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Ikke afblødet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Forstoppelse, ikke afblødet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Ond lugt (vædder)	-	-	-	-	-	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Betændelse i bækkenet, afmagring	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodindfiltration, tilsølet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarmkatarrh	-	-	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilsammen	3	-	67 ³ / ₄	-	69	-	9 ¹ / ₂	-	41	-	-	-	6	-	8	-	5	-	1	-

Tabel LIII. (Skien.)

Tilført stationen:

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	4	99,5	115 ¹ / ₂	7	56	16	298
Februar	1 ³ / ₄	121	122	10	55	37 ¹ / ₂	347 ¹ / ₄
Marts	1	123,5	135	11	72 ¹ / ₄	14	356 ³ / ₄
April	-	139 ¹ / ₄	172	22	67	20	420 ¹ / ₄
Mai	1	149	140,5	14	49	51	404 ¹ / ₂
Juni	-	146	125	14	18 ¹ / ₂	154	457 ¹ / ₂
Juli	-	149 ¹ / ₂	76	23	16 ¹ / ₂	256 ¹ / ₂	521 ¹ / ₂
August	1	155	60	14	21 ¹ / ₂	362	613 ¹ / ₂
September	-	143 ¹ / ₂	49	10	33 ¹ / ₂	281	515
Oktober	3 ¹ / ₂	149 ¹ / ₄	216	52	66 ¹ / ₄	634	1221
November	6	125 ¹ / ₂	190	26	98 ¹ / ₂	154	574
December	1 ¹ / ₂	140 ¹ / ₂	145	48	148 ¹ / ₂	59	542
Tilsammen	19 ³ / ₄	1641	1544 ¹ / ₂	251	702 ¹ / ₂	2039	6271 ¹ / ₄

Tabel LIV. (Skien.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	1 ¹ / ₂	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Februar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Marts	-	1	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
April	-	2 ¹ / ₂	3,5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Mai	-	3	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Juni	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juli	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
August	-	-	-	-	1	1	-	2	1	-	-	-	259
September	-	1 ¹ / ₂	1	-	-	6	-	-	-	-	-	6	62
Oktober	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-	1	38,5
November	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
December	-	1	-	-	-	-	-	1	6	1	1	-	154
Tilsammen	-	14 ¹ / ₂	18 ¹ / ₂	-	3	7	-	3	10	2	1	7	

Tabel LV. (Skien.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den klasse.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Eclampsia i begyndelsesstadiet	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mavekatarrh	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magerhed	-	-	2	$\frac{1}{2}$	4	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stygt behandlet	-	-	-	-	8	-	1	-	2	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
For unge	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge i begyndelsen	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	2	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	5	-
Bedærvet og slimet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Død af rødsyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Selvdød	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Nyrebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	-	14	$\frac{1}{2}$	18	-	3	-	7	-	-	-	3	-	12	-	1	-	7	-

Stavanger.

Kommunedyr læge *Smith* anfører, at loven af 27de juni 1895 om afgifternes ophør førte her, som på mange andre steder, gennemgribende forandringer med sig. «Kassereren måtte fratræde sin stilling, og min faste løn blev fra kr. 2 400.00 nedsat til kr. 1 200.00 med garanti for kr. 2 400.00 nettoindtægt ved fast løn og sportler. Som sportler regnes det, der indkommer ved arbejde udenfor stationen, men af disse penge skal først løn til assistent udredes. Det er da overladt mig selv at holde assistent så lang tid, det ansees nødvendigt; kun skal han godkjendes af formandskabet. Ekspeditionstiden paa kontrolstationen blev fra 4 formiddagstimer indskrænket til 3 og fra 3 eftermiddagstimer til 1, således at ekspeditionstiden nu er 7—9, 10—11 og 4—5, hvilke timer har vist sig at være de mest benyttede. Det vilde måske have været heldigere at have en samlet formiddagstid, men skal kravene udenfor stationen imødekommes, må der have en formiddagstime til rådighed. For undersøgelse og stempling udenfor stationen blev tidligere betalt kr. 1.00 for hver tilkaldelse, men nu sættes en takst for dagarbejde og en anden for natarbejde. Som natarbejde, der forøvrigt kan negtes, men som vanskelig kan undgås i eksporttiden, regnes arbejde mellem 8 aften og 7 morgen. Dagtaksten er kr. 0.15 pr. storfæ eller svin og kr. 0.03 pr. småfæ med minimumsbetaling af kr. 0.50 i private slagterier og paa jernbanestationen og kr. 1.00 andre steder. Dog betales der i byens eget slagteri kun efter stykketakst. Nattaksten er kr. 0.25 pr. storfæ og kr. 0.05 pr. småfæ med kr. 2.00 som minimumsbetaling.

Arbejdet ved kontrollen bestredes årets 5 første måneder uden hjælp, men fra 1ste juni antoges assistent, der væsentlig beskæftigedes som stempler.

På grund af de yderst lave takster foretrak de fleste af byens slagtere at lade kødet af sine slagtedyrlæge kontrollere på slagtestedet; hovedmængden af landslaget kød bragtes dog, som forhen, til kontrolstationen. Endel landslagtede svin undersøgte paa jernbanestationen, og alt dansk kød i vedkommende fabrik. På kontrolstationen er undersøgt $\frac{1}{13}$ af oksekjødet, $\frac{2}{3}$ af kalvene, $\frac{1}{3}$ af fårene og $\frac{3}{4}$ af svinene.

Den samlede tilgang, der sees af tabellerne, har hvad storfæ, kalv og svin angår, været nogenlunde som de foregående år, men af får har der kun været omtrent halvdelen, da eksportkødet til Kristiania ikke blev undersøgt her i år.

Den påbudte stempling af indvolde giver et stort bryderi, særlig når en større samling mindre dyr skal undersøges.

Ved sammenligning med tidligere år bemerkes, at abscesser og pyæmiske lidelser i år forekom sjældent. Mer eller mindre markerede forandringer af kødet hos kalve var derimod almindelig. Når kun bækkenkirtlerne er fundet blodoverfyldte, har kødet erholdt 2den klasse, men er også de andre større kirtler angrebne, er den kasseret. I mange tilfælde er bughinden sterkt injiceret, og har man halet slagtingen længe nok ud, er det tegn paa dårlig udblødning. Mange af disse tilfælde opstår, når kalven sættes paa en skidden

plads, og særlig ledige svinagarer har blandt landsfolk et dårligt ord paa sig som opholdssted for kalve.

Tuberkulose er iagttaget paa 9 norske kreaturer, hvoraf de 6 hidrørte fra en besætning, som eieren for egen regning lod tuberkulinundersøge. I 2 tilfælde gaves kjødet 2den klasse, men i de andre 7, hvor der kun var ubetydelig lungetuberkulose, gaves kjødet 1ste klasse. Lunger og tarme kasseredes i alle tilfælde.

Kjødet af en ko med lymfosarkom kasseredes; koen var mærkelig nok forbausende frisk før slagtingen trods alle lymfekirtlers enorme størrelse.

Oksetinter er påtruffet 20 gange. I 2 tilfælde blev kjødet nedsaltet, i 12 stemplet 2den klasse, men i 6 tilfælde, hvor kun en enkelt sterkt degenereret tinte kunde findes, fik kjødet 1ste klasse.

Den forargerlige skik at sende kalve stukne og uopristede til byen holder sig fremdeles, og i det hele taget kommer de landslagtede kalve ind i en temmelig uappetitlig tilstand. Der skal spares på forsendelsesomkostningerne, og så bliver behandlingen derefter.

Eksporten af fårekjød til Kristiania har været omtrent som foregående år, og andrager efter indhentede oplysninger til mindst 25 000 kroppe. Nøiagtigt tal på de sendte kroppe kan dog ikke opgives, da kjødet går ukontrolleret herfra, og indvoldene, efter sigende, sendes paa landet. Af oksekjød er som sædvanlig en stor del anvendt af de hermetiske fabrikker, hvis antal tiltager år for år. En ikke ringe del oksekjød er sendt til Bergen, men forsendingen til østlandsbyerne (Arendal) synes at aftage.

Af fersk oksekjød indføres her mere og mere fra Danmark, og landmændene ser ikke med blide øine på denne konkurrence. Men det er jo let forståeligt, at fabrikkerne foretrækker det danske kjød til de lave priser (40—45 øre pr. kilo), da det desuden er større og kjødfuldere end det norske, og der således bliver forholdsvis mindre affald og mindre arbejdspenge ved oparbejdelsen. Det er dog en almindelig antagelse, at det norske kjød er finere og mere velsmagende end det danske. Næsten alt det danske kjød kommer fra Frederikshavn, og ved den hurtige reise herfra kommer det næsten altid smukt frem. Derimod er endel af det kjød, der først har været forsendt med jernbane fra de indre dele af Jylland, kommet frem i meget mislig forfatning. Særlig har det været det simple og magre kjød, der har lidt under forsendelsen. 2 stkr. slagt blev kasseret på grund af generaliseret tuberkulose. I det ene fandtes tuberkler i nyrevævet og knæfoldskirtlen, og i det andet var en bogkirtel oversået med tuberkler. Det første tilfælde var af et velnæret dyr, det sidste af et sletnæret.

I forbindelse med landmandens misnøie med ubeskattet indførsel af dansk oksekjød må også nævnes hans misnøie med ubeskattet og ukontrolleret indførsel af amerikansk kjød og flesk. Her har jeg ved privat undersøgelse fundet 2 fleskesider, hvoraf den ene indeholdt få, men den anden mængder af trikiner. Disse 2 sider blev gennem sundheskommissionen gjorde uanvendelige

til menneskeføde, men de tilsvarende sider er muligvis andetsteds gået til uhindret salg.

Medens kødpriserne ikke afveg synderligt fra det sædvanlige, sank fleskepriserne sterkt lige til slutningen af året, da de atter begyndte at stige. Prisfaldet havde sin grund i altfor rigelig tilgang. Landmanden havde nemlig håbet paa, at et eksportsvineslagteri skulde komme i gang og lagde sig derfor mere efter svineavl end før. Men da der ikke blev noget af eksportslagteriet, måtte han slagte sine svin og sælge flesket for hvad han kunde få for det. Nu er antagelig svineholdet som før et par år siden, og de gamle fleskepriser ifærd med at komme igjen.

Ved beslutning af kommunebestyrelsen blev det halvtag, hvori den gamle kontrolstation var indredet, nedrevet, og ny, betydelig længere og bredere murbygning opført paa samme sted. Den mod Verksgaden vendende del af bygningen gjordes toetages, og indrededes til kontrolstation med ekspeditionslokale i underetagen og kontor i øvretagen, og den mod søen vendende del bestemtes til slagteri. Kontrollokalet optager den mod Verksgaden vendende ende af bygningen. Det er $8\frac{1}{2}$ meter langt, 7 meter bredt og 4 meter høit, har vinduer til tre sider, indgangsporte på to sider, og endvidere dør til en trappegang med opgang til kontoret og til rummet for kasseret kød. Portene er forsynede med skjærmstage. Gulv og vægge er cementerede. Indenfor hver port står et $4\frac{1}{2}$ meter langt bord med marmorplader, og et tredje, mindre marmorbord har sin plads længere inde i rummet. I hjørnet mellem indgangsportene står et indvoldsbord. Endvidere findes der i kontrollokalet skrivebord, vegt, telefon, kroge, ovn og gasblus. Under taget er under opsætning en skinnegang til ind- og udføring af tunge gjenstande. Mellem ekspeditionslokalet og slagteriet er en 2 meter bred gang med trappe til kontoret. Inderste del af gangen benyttes til opbevaringssted for kasseret kød. Over kontrolstationen med vinduer til Verksgaden og fisketorvet er stort og rummeligt kontor. Et mindre værelse ved siden af kontoret samt rummet over trappen vil mulig blive benyttet til bolig for rengjøringskonen.

Under ekspeditionstiden holdes i det daglige kun ekspeditionsrummets ene port åben, men når tilgangen er stor, åbnes begge, så der stadig kan ekspederes, uden at den ene kommer i veien for den anden. Ekspeditionen har da også gået letvint og greit. Der var ved opførelsen af stationen tale om at gå fra den mere gammeldagse ordning med ind- og udbæring af kødet og bygge efter Kristianiasystemet med rulleborde, men dels vilde det havt sine vanskeligheder at få dette til, og dels og særlig tror jeg det vilde have været uheldigt her, hvor der aldrig haves assistanse udenfor stationen og kun endel af året indenfor. Ganske anderledes er det jo, hvor man har vant betjening til rådighed. De folk, der her søger stationen, bærer selv sit kød ind og ud, giver en håndsækning, når det trænges, og nogen ulempe af, at folk har været tilstede under undersøgelsen, har jeg aldrig merket.

De private slagtehus har, som forhen, været benyttet altfor sterkt den travle tid, medens kommunens slagtehus har været forholdsvis mindre benyttet.

Kommunen har i år ladet opføre et muret ca. 16 meter langt og 7 meter bredt slagtehus, hvoraf den ene del indrededes med dampkjedel, skoldekar og andet tilbehør til svineslagteri, og den anden del forsynedes med bomme til kreatur-slagtning. Kommunens slagtehus, fjøs og farestald er for de kommende 3 år udleiet på visse betingelser for kr. 2 000.00 årlig

Som middels slagtevegt regnes her for:

okse	120 kilo.
hest	180 «
svin	90 «
får og ged	15 «
gjødkalv	30 «
spædkalv	12 «

men ca. $\frac{1}{3}$ af svinenes vegt må aftrækkes, da en stor del af de landslagtede svin kun indsendes som enkelt eller enkelte parter.

I 1896, da eksportfårekjødet sendtes ukontrolleret herfra, undersøgtes og stemples:

5 585 okser, 60 heste, 1 989 svin, 26 449 får og geder, 218 gjødkalve, 11 348 spædkalve.

Heraf antages forbrugt af de hermetiske fabrikker ca. 1 800 okser og afsendt til andre byer (Bergen, Arendal) ca. 300 okser.

Endvidere sælges endel køer til rutegående dampskibe, endel sendes til hoteller i Ryfylke og Hardanger, og en ikke ubetydelig del fårekjød nedsaltes.

Som byens forbrug kan da nogenlunde regnes:

3 200 okser, 60 heste, 1 900 svin, 25 000 får, 200 gjødkalve og 11 000 spædkalve, hvilket multipliceret med henholdsvis 120, 180, 60 (d. e. $\frac{2}{3}$ af svine-nes vegt: 90), 15, 30 og 12, giver vel 1 000 000 kilo.»

Tabel VLI. (Stavanger.)

Tilført stationen :

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	4	550	947	7	226	227	1961
Februar	1	422	1265	12	142	227	2069
Marts	3	495	1830	23	219	61	2631
April	1	372	1198	33	181	28	1813
Mai	2	455	900	45	160	385	1947
Juni	2	308	795	29	91	1716	2941
Juli	3	242	873	30	45	4074	5267
August	2	269	292	14	50	5006	5633
September	5	368	589	7	64	4949	5982
Oktober	11	759	869	3	146	5266	7054
November	21	697	865	5	295	3813	5696
December	6	658	958	11	362	697	2692
Tilsammen	61	5595	11381	219	1981	26449	45686
Heraf byslagtet	57	4891	8869	177	517	19917	
» landsslagtet	4	366	2511	42	1464	6532	
» dansk kjød	—	338	—	—	—	—	

Tabel LVII. (Stavanger.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødcalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødcalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	1	8	120	—	9	1	—	—	2	—	—	—	34,5
Februar	—	8	167	—	9	2	—	—	4	—	1	—	122,5
Marts	2	16	197	—	9	—	—	—	6	—	—	—	102,5
April	—	9	126	—	6	1	—	—	6	—	—	—	92,9
Mai	—	7	44	1	1	2	—	—	2	—	—	—	20,5
Juni	—	4	56	—	4	3	—	—	3	—	—	—	57,8
Juli	—	4	95	1	1	28	1	1	2	—	—	2	290,8
August	1	2	19	—	2	41	—	1	1	1	—	1	205,9
September	1	12	23	—	1	64	—	2	—	—	—	—	201,7
Oktober	4	23	48	—	2	114	—	3	2	—	—	2	520,7
November	4	16	24	—	1	54	—	1	1	—	—	3	202,7
December	1	1	47	—	1	12	—	2	3	—	1	—	346,7
Tilsammen	14	110	966	2	46	322	1	10	32	1	2	8	2198,8

Tabel LVIII. (Stavanger.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den klasse.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Abces og pyæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	3
Septikæmi	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	15	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	-	-	-	-	11	-	4	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinalmeningit	-	-	5	-	2	-	1	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Sygd. i brystorganerne	4	-	1	-	91	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	1	-	-	4	4
Sygd. i baglivsorganerne	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	1	2
Yverbetændelse	-	-	41	-	2	-	4	-	247	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ødem, forvridning, vattersot	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Alm. afmagring	-	-	4	-	13	-	-	-	2	-	1	2	-	14	2	19	1	2	1	25
Sygd. fremkaldt ved ydre vold	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Sarcom	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oxetinter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre årsager.																				
Selvdød	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	-	-	-	-	-
Foster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Abnorm farve	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Behandlingsfeil	1	-	1	-	684	-	3	-	4	-	-	-	1	5	5	35	-	1	-	5
Råne og gravædder	-	-	-	-	-	-	24	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uudviklet	-	-	-	-	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilsammen	12	-	87	-	856	-	44	-	288	-	1	2	10	24	32	55	2	3	8	42

Trondhjem.

Kommunedyr læge *Bang* meddeler følgende:

Stationen, som er beliggende i Schultzes gade, er meget bekvemt beliggende for torvhandelen og indrettet således, at det er letvindt for leverandørerne, men er forøvrigt noget tarveligt anlagt både med hensyn til rum og øvrige udstyr. En udvidelse og mere hensigtsmæssig indretning af kjødkontrolstationen var ogsaa taget under overveielse, men stansedes formedelst kjødkontrollovens forandring.

Kontrolstationen har i hele årets løb været holdt åben hver søgnedag i 3 formiddagstimer og i månederne juli og august tillige i en eftermiddagstime.

Personalet ved kontrollen består af kontrolløren med en årlig aflønning af kr. 1 200,00 samt kr. 300,00 til bestridelse af kontorhjel্প, en mand til medhjæl্প for kontrolløren med aflønning af kr. 1,00 pr. dag, og en kone som besørger renholdelsen af stationen med ligeledes kr. 1,00 daglig. Den samlede udgift ved kjødkontrollen i 1896 udgjorde, iberegnet husleie, belysning og brænde m. m., kr. 3 541,85.

Kjødtilførselen til kontrollen har været noget mindre end i det foregående år for kvægets og fårets vedkommende, hvorimod tilførselen af svin har været noget større. Formindskelsen for de førstnævnte antages at grunde sig på det ualmindelig rige foderår, der bevirkede en mindre nedslagting, ligesom forsending af kjød herfra til andre byer, specielt til Kristiania, var mindre på grund af den ringe prisforskjel på de forskellige steder.

Tromsø.

Dyrlæge *Tellefsen* indberetter følgende:

Kjødkontrollen er foretaget i kommunens specielt dertil i 1894 opførte bygning på byens torv. Stationen er indrettet med et større lyst kontrolrum, forsynet med vandledning, kontorrum, siderum til kul samt loftsrum. Kontrollen udføres udelukkende ved den ansatte dyrlæge, der er aflønnet med kr. 2 000,00 uden sporteltillæg. Kontrol udenfor stationen foretages for kommunens regning efter fastsat tarif: minimumsgebyr 50 øre; for okse og hesteskrot samt svin 50 øre, for får, ged og gjeðkalv 15 øre, for spæðkalv, killinger, lam — og smågrise 10 øre. Slagtelokalerne blev for et par år siden helt eller delvis forandret for anledningen. Tidligere stempling af renkjød faldt bort ved den nye kontrollov. En importforøgelse af svineslagt fra det trondhjemske i sidste kvartal har været iøinefaldende; når der i forrige beretning anførtes, at mesteparten af byens kjød tilførtes fra det trondhjemske, gjeðder dette kun for fleskets vedkommende; andet slags kjød føres ikke hertil sendedfra

Af sjeldne tilfælde ved kontrollen skal jeg tillade mig at nævne et tilfælde, der tidligere har været ukjendt, og som måske kan have sin betydning. Ud-

Tabel LIX. (Trondhjem.)

Tilført stationen:

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	15 ¹ / ₄	570	599	14	128 ¹ / ₄	166 ¹ / ₂	1493
Februar	13 ³ / ₄	457 ¹ / ₂	842	24	180 ¹ / ₄	299	1816 ¹ / ₂
Marts	14	532 ¹ / ₂	1167	29	204 ³ / ₄	732	2679 ¹ / ₄
April	6	500 ³ / ₄	720 ¹ / ₂	43	163 ¹ / ₄	420	1853 ¹ / ₂
Mai	4	613 ³ / ₄	550	91	119 ¹ / ₄	374	1752
Juni	8 ¹ / ₂	524	628	107	73	431	1771 ¹ / ₂
Juli	7	528 ¹ / ₂	438	75	67	828	1943 ¹ / ₂
August	2	560	271	65	58 ¹ / ₂	1424 ¹ / ₂	2381
September	10	543 ¹ / ₄	294 ¹ / ₂	26	94 ³ / ₄	1684	2652 ¹ / ₂
Oktober	32 ³ / ₄	654 ¹ / ₄	471	19	163	3549	4889
November	34	545 ¹ / ₂	489 ¹ / ₂	19	207	1773	3068
December	22 ¹ / ₂	573	720	18	633 ³ / ₄	774 ¹ / ₂	2741 ³ / ₄
Tilsammen	169 ³ / ₄	6603	7190 ¹ / ₂	530	2092 ³ / ₄	12455 ¹ / ₂	29041 ¹ / ₂

Tabel LX. (Trondhjem.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	1	2 ³ / ₄	2	-	2	1 ¹ / ₂	-	¹ / ₄	5	-	-	-	85,5
Februar	-	10	25	-	2	1	1	¹ / ₄	8	-	1	-	335,5
Marts	-	9 ¹ / ₄	27	-	2	-	-	2 ³ / ₄	17	-	-	-	520,5
April	-	5	9	-	1	-	-	2	4	-	-	-	262
Mai	¹ / ₄	10 ¹ / ₂	8	-	2	2	-	1 ¹ / ₂	8	-	1	2	414,2
Juni	-	8 ¹ / ₂	10 ¹ / ₂	1	3	1	-	4 ¹ / ₄	16 ¹ / ₂	-	-	-	671
Juli	-	7 ¹ / ₂	5	-	4	1	-	2 ¹ / ₄	4	-	-	1	312,5
August	-	14 ³ / ₄	2	-	1	-	-	3 ¹ / ₂	4	-	-	2	451
September	-	17 ¹ / ₂	7	-	-	-	1 ¹ / ₄	4 ¹ / ₄	3	-	-	-	760,5
Oktober	-	8 ³ / ₄	3	-	-	2	-	1 ³ / ₄	5	-	-	-	239
November	2	21 ¹ / ₄	2	-	-	7	-	¹ / ₂	4	-	-	1	113
December	-	1	9	-	-	-	-	¹ / ₄	4	-	1	1	188
Tilsammen	3 ¹ / ₄	121 ³ / ₄	109 ¹ / ₂	1	17	15 ¹ / ₂	2 ¹ / ₄	23 ¹ / ₂	82 ¹ / ₂	-	3	7	4352,7

Tabel LXI. (Trondhjem.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Eclampsi	-	-	23	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
Tuberkulose	-	-	5	1	-	-	5	-	-	-	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Tarm- og bughindebetændelse	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	1	-
Trommesyge	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Forstoppelse	-	-	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yverbetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bør- og skedekrægning	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler	-	-	4	4	-	-	-	-	2	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Forskjellige benbrud	-	1	4	9	-	-	1	-	-	-	1	1	5	8	-	-	-	-	-	-
Brysthindebetændelse	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Knuderosen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krampe	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lever sygdom	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blæreorm	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	1	1	54	20	-	-	9	-	5	-	2	1	10	13	6	-	2	-	1	-

på efteråret blev for kontrollen forevist et ren-lår, der nogle dage før var indkjøbt på byens torv; som fuld af «gorm» var det anset for uspiseligt. Nævnte snyltegjæster viste sig at være tinter. De optrådte næsten overalt i kødet, nærmest hvor muskelbundterne var løsest forbundne, ja endog på selve benhinden. Tinterne forekom på et ulige udviklingstrin, ligefra såvidt at «halsen» lod sig frempresse til den mest fuldkomne type. Den almindelige størrelse var som små erter. Indleiret i en fast bindevævskapsel, der let lod sig skille fra omgivelserne, faldt ved gennemsnit af denne den lille gennemskinnende bløde tinte ud. Jeg overlod den herværende konservator nogle tinter til undersøgelse; eksemplarerne gik imidlertid tabt. Jeg antager tinten for analog med «oksetinten». «Gorm» i renkjød har ikke været ukjendt her før; man har tidligere omtalt det for mig, uden at jeg deraf kunde slutte mig til, at det var en tinte. Tinterne opdages først ved gennemsnit; den forelagte steg så pen ud.

Den gennemsnitlige slagtevægt af okse kan ansættes til 150 kg., svin 100, får og gjed 20, spedkalv 10 kg.; hesteslagt har aldrig forekommet her i byen. Af det ved stationen stemplede kjød antages ca. 30 000 kg. diverse kjødsorter, hovedsagelig oksekjød, at blive eksporteret eller konsumeret udenfor byen.

Tabel LXII. (Tromsø.)

Tilført stationen:

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	-	-	-	-	-	-	-
Februar	-	100	400	-	12	118 $\frac{1}{2}$	630 $\frac{1}{2}$
Marts	-	-	-	-	-	-	-
April	-	-	-	-	-	-	-
Mai	-	107 $\frac{1}{2}$	417	-	5	172 $\frac{1}{2}$	702
Juni	-	-	-	-	-	-	-
Juli	-	-	-	-	-	-	-
August	-	113	131	-	5 $\frac{1}{2}$	1298 $\frac{1}{2}$	1548
September	-	-	-	-	-	-	-
Oktober	-	-	-	-	-	-	-
November	-	273 $\frac{3}{4}$	114	-	54 $\frac{1}{2}$	2051	2498 $\frac{1}{4}$
December	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	594 $\frac{1}{4}$	1062	-	77	3640 $\frac{1}{2}$	5373 $\frac{3}{4}$

Tabel LXIII. (Tromsø.)

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret.							
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.	
Januar	}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Februar		-	4 $\frac{1}{3}$	316	-	-	1	-	$\frac{1}{2}$	3	-	-	-	-
Marts		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
April	}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Maj		-	-	230	-	-	2 $\frac{1}{2}$	-	-	3	-	-	-	-
Juni		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juli	}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
August		-	1	34	-	2	15	-	-	-	-	-	-	-
September		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oktober	}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
November		-	15 $\frac{1}{4}$	72	-	1	34	-	-	-	-	-	-	-
December		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	20 $\frac{7}{12}$	652	-	3	52 $\frac{1}{2}$	-	$\frac{1}{2}$	6	-	-	-	-	

Tabel LXIV. (Tromsø.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den klasse.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Traum. perikardit	-	-	-	1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eclamp. puerperalis	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anæmi	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tympanitis	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umodne kalve.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	-	4	1/2	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-

Tønsberg.

Dyrlæge *Kragerud* anfører:

Kontrolstationen er beliggende i Torvgaden ganske nær torvet. Den har en heldig beliggenhed, da omtrent hele landtrafikken går igjennem denne gade til torvet; desuden er gaden på dette sted meget bred, så at kontrolleringen uden hinder kan foregå udenfor stationen. Stationen består af to store rum, det ene kontrollokale, det andet opbevaringsrum; indgangsdøren er så bred, at det største slagtt kan bringes ind på marmordisken; gulvet er i niveau med gaden; over indgangen haves en stor markise, der slås ned i regnveir.

Kontrolstationen holdes åben hver dag fra kl. 7—9 morgen med undtagelse af lørdagene og dage før helligdage, da stationen holdes åben til kl. 10 form. I månederne oktober, november og december holdes stationen hver lørdag åben fra kl. 6—10 form.

Efter speciel anmodning og flere forhandlinger med stedets formandskab, har jeg overtaget kontrollen for kr. 1 650,00 pr. år, hvoraf jeg skal betale husleie (kr. 350,00), assurance af inventaret, stempelfarve, lys og brænde, renhold og assistent de travleste dage af året, desuden skal jeg tilse og behandle kommunens heste og assistere ved indkøb af nye sådanne. Da jeg fandt det mindre heldigt at kontrollere alene, både for selve kontrolleringens skyld og især-deleshed for dem, der fører kjødet til kontrolstationen, har jeg stadig holdt en medhjælper ved stationen; denne er også lønnet af ovennævnte beløb. Det som bliver igjen af de ovennævnte kr. 1 650,00 efterat de nævnte udgifter er dækkede, bliver kontrollørens løn.

Kjødkontrollen er her en i almindelighed vel anseet institution blandt bybefolkningen og nu i det senere også for en stor del blandt landmændene.

Tilførselen af kjød er omtrent som foregående år. Størstedelen tilføres fra landdistrikterne omkring byen, endel storfæ og får, indkjøbt af byens slagtere, tilføres også fra Kristiania, Fredrikshald og Danmark. Det tilførte kjød er gjennemgående ganske pent behandlet, om end selve slagtingen ofte kunde være noget bedre udført — på flere steder i landdistrikterne bruges det endnu at stikke dyrene i nakken — så er dog kroppene som regel omviklet af rene, hvide lagener, når de kommer til kontrolstationen.

Tuberkulose er flere gange påtruffet hos storfæ og svin, dels som lunge-tuberkulose og dels som kjerteltuberkulose. Et tilfælde af tuberkulose er påtruffet i venstre albueled hos en gris, uden at det var muligt at påvise sygdommen andre steder i kroppen.

Af nyresygdomme er hyppigst forekommet kronisk betændelse, dels i selve nyrerne og dels i binyrerne, der i et par tilfælder har været kræftlignende og større end selve nyren. Jeg har dog aldrig påtruffet begge binyrer angrebet hos samme dyr.

Kakexi er forekommet med flere tilfælder; kjødet har gjerne været slapt, løst og havt et dårligt udseende.

Diarrhé har været den hyppigste årsag til konfiskation af spædkalve.

Leverikter er fundet i mange tilfælder.

Et tilfælde af forgiftning med mugsop (*penicillium glaucum*) hos et får kan måske have sin interesse. Fåret havde fået muggent brød; nogle timer senere blev det slapt og døst og vilde ikke reise sig; det blev derfor straks slagtet og kroppen bragt til kødkontrolstationen næste dag. Kjødet var løst og sjasket med en grålig noget mørk farve og en svag, men eiendommelig lugt. Som det i almindelighed er tilfældet, var indvoldene heller ikke her medbragt, så at jeg ikke kan give nogen oplysning om disse. Kroppen blev selvfølgelig konfiskeret.

Under benævnelsen «forskjellige betændelser» har jeg henført kontusioner, ledbetændelser, sår, lårkuler hos kvæget, gjennemlægninger og lign., der har givet anledning både til konfiskation og klassifikation.

Den antagelige gennemsnitlige slagtevegt af det ved kødkontrolstationen i årets løb undersøgte og stemplede kød har været:

for okse	130 kg.
- hest	220 -
- svin	100 -
- gjødkalv	30 -
- spædkalv	15 -
- får	18 -

Det antages at omtrent to trediedele af det stemplede kød konsumeres inden byen og at en trediedel sælges til de omliggende landdistrikter, Nøterø, Tjømø og endel af Slagen og Stokke, der væsentlig beboes af sjøfolk. Eksport foregår ikke herfra, uden en ubetydelighed til skibsproviant. Skibene provianterer næsten udelukkende med amerikansk saltet kød og flesk. Hermetiske fabrikker findes ikke her.

Tabel LXV. (Tønsberg.)

Tilført stationen:

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	3	117	123	17	56	12	328
Februar	4	130	141	26½	91½	9	402
Marts	3	128	120	19	64½	6	340½
April	2	126	252	40½	50	10	480½
Mai	3	115	212	57	22	8	417
Juni	1	123½	152	51½	13½	29	370½
Juli	1	153	132	38	11½	156	491½
August	—	228	141	25	14	299	707
September	2½	248	164	9	11½	271	706
Oktober	14	363	408	23	34	547	1389
November	19½	389½	271	13	312½	293	1298½
December	13	244	225	35	663	51	1231
Tilsammen	66	2365	2341	354½	1344	1691	8161½

Tabel LXVI. (Tønsberg.)

Stemplet med 2. klasse og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet med 2den kl.						Konfiskeret						Vægt i kg.
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	
Januar	—	3	1	—	3	1	—	3	—	—	1	—	215
Februar	2	9	4	—	6	—	—	4	1	—	1	—	232
Marts	—	10	11	—	6	—	—	3	1	—	1	—	167
April	1	10	8	3	6	—	1	4	3	1	3	—	127
Mai	2	11	5	—	2	—	—	4	—	—	1	—	104
Juni	—	9	4	1	—	—	—	4	—	—	—	1	250
Juli	—	6½	2	2	1	—	—	2	2	1	—	—	80
August	—	10	1	1	4	3	—	2	—	—	—	—	123
September	—	12	4	—	—	2	—	6	—	—	—	—	430
Oktober	—	10	6	1	7	2	—	6	2	—	2	—	185
November	—	7	1	—	6	—	—	2	3	—	—	—	167
December	—	3	1	—	9	—	—	2	—	—	—	—	14
Tilsammen	5	100½	48	8	50	8	1	42	12	2	9	1	2094

Tabel LXVII. (Tønsberg.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den klasse.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	.	.	4	1	.	.	7	.	.	.	.	.	2	1	.	.	.	1	.	.
Nyresygdomme	1	.	4	2	10	1	2	1	.	.	.	.	1	2	1	1	.	1	.	.
Septikæmi	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.
Kakektisk	1	.	27	.	13	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Absces	.	.	2	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.
Benbrud	.	1	3	4	1	1	3	7	.	.	.	1	.	2	.	.	.	4	.	.
Børsygdomme	1	.	5	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.
Diarrhoë	.	.	.	.	12	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	.	.	.	.	.
Navlevenebetændelse	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.
Leversygdomme	.	.	10	4	1	.	.	.	4	.	.	.	.	7	.	.	.	.	.	.
Kalvningsfeber	.	.	3	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.
Forstoppelse	.	.	2	1	1	.	1	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.	1	.
Forgiftet med penicillium glaucum	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Traumatisk pericardit	.	.	2	2	.	.	.	.	.	.	.	.	1	2	.	.	.	.	.	.
Forskjellige betændelser	1	.	10	9	2	2	10	5	.	1	.	.	5	10	.	.	.	2	.	.
Rachitis	.	.	.	.	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Umodne kalve	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.
Henlagt med indvoldene i	.	.	.	.	1	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Slet behandlet	.	.	1	.	11	.	4	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.
Tilsammen	4	1	73	28	52	4	36	14	7	1	-	1	12	30	13	1	-	9	1	-

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvæsenet og kjødkontrollen.

A. Offentlige foranstaltninger vedrørende veterinærvæsenet i 1896.

Under 17de marts blev de dyrlæger, der forestår tuberkulinundersøgelserne, ved cirkulære anmodet om at indsende skyds- og kostregningerne i anledning af disse undersøgelser for hvert kvartal samt på regningen at opføre antallet af de undersøgte dyr.

- 8de april blev ved cirkulære dyrlægenes opmærksomhed henledet på bestemmelsen om, at destilleret vand altid vil blive benyttet, når vand foreskrives, og når ikke andet særskilt er angivet.
- 6te juli udsendte departementet et cirkulære sålydende:

«I henhold til § 7 i lov af 14de juli 1894 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme bestemmes herved følgende forholdsregler som gjældende indtil videre for herrederne Skedsmo, Nittedalen og Rælingens annex af Fet:

1. Det skal være forbudt at lade heste, kvæg og småfæ havne ude; dyrene skal fodres inde paa stald og fjøs.
2. Dyrskue og kvægauktioner maa ikke afholdes; det skal være forbudt at afhænde eller bortføre fra nævnte distrikter husdyr.
3. Hunde og katte skal holdes indestængte. Omfarende hunde og katte kan uden videre dræbes af grundens eier.
4. Det skal være forbudt at dræbe eller slagte dyr, der kan antages at være angrebne af miltbrand; selvdøde dyr må ikke åbnes eller flåes, men snarest muligt tildækkes omhyggeligt med granbar eller jord indtil nedgravning eller opbrænding kan finde sted.

Forøvrigt henvises til de angående miltbrandssygdommen gjældende forskrifter i cirkulære af 28de september 1891.

Ligeledes indskjærpes bestemmelsen i husdyrlovens § 2, der er sålydende:

«Er noget husdyr angreben eller død af ondartet smitsom sygdom (såsom miltbrand) eller er der sandsynlighed for, at så er

tilfældet, skal enhver, der som eier eller på anden måde har i besiddelse sådant dyr, snarest muligst tilkalde en autoriseret dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byerne til politimesteren, på landet til lensmanden, fra hvem meddelelse nopholdelig skal ske til en autoriseret dyrlæge.»

Foranførte bestemmelser træder i kraft straks.

Under 8de juli blev de i sidstnævnte cirkulære indeholdte bestemmelser udvidet til også at gjælde Østre Aker undtagen øerne.

- 20de s. m. blev disse bestemmelseryderligere udvidet til også at omfatte Enebakstranden, Ytre Enebak, Dalfjerdingen og Kirkebygden af Enebak.
- 5te august udsendte departementet cirkulære om forandring i § 4 i plakat af 19de september 1894 angående udførsel af husdyr (se under nugjældende regler for udførsel af husdyr pag. 242).
- 2den november udfærdigedes en plakat af sådant indhold:

«I kraft af lov om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. af 27de juni 1892 § 6 bestemmes herved den forandring i plakat af 5te november 1895, indeholdende nærmere forskrifter til gennemførelse af den ved nævnte lov og lov af 27de juni 1895 omhandlede kjødkontrol, at plakatens § 3 herefter skal lyde således:

§ 3 Dyr, slagtede i en kommune, hvor kontrol i henhold til ovennævnte love er indført, men bestemt til udførsel til udlandet eller til andre kommuner indenlands, skal være fritaget for undersøgelse og stempling i den kommune, hvorfra udførselen finder sted. Dog skal organer eller dele af sådanne dyr, der agtes forhandlede inden den kommune, hvori slagtningen er foregået, undersøges og stemples.»

Bilag 1.

B. Gjældende love og bestemmelser.

Lov

af 14de juli 1894 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme.

Kapitel 1.

Om ondartede smitsomme sygdomme.

§ 1. Følgende smitsomme sygdomme blandt husdyrene skal være undergivne det offentliges særlige forsorg, nemlig:

kvægpest;

miltbrand og dermed ligeartede sygdomme;

hundegalskab;

snive;

specifik mund- og klovsyge;

ondartet lungesyge og ondartet katarrhalfeber hos hornkvæget;

kopper og skab hos fåret;

svinepest og rødsyge hos svinet.

Skulde nogen anden sygdom blandt husdyr antage en smitsom eller ondartet karakter eller større udbredelse, eller skulde nogen af de her opregnede sygdomme optræde ondartet eller vinde udbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan kongen udvide bestemmelserne i denne paragraf til også at omfatte disse sygdomme.

Ligeledes kan kongen, når dertil findes grund, bestemme, at en sygdom, der hidtil har været gjenstand for det offentliges indgriben efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sygdom efter bestemmelserne i nedenstående kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrebet eller død af en af de i § 1 omhandlede sygdomme, eller er der sandsynlighed for, at så er tilfældet, skal enhver, der som eier eller på anden måde har i besiddelse sådant dyr, snarest muligt tilkalde en autoriseret dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byerne til politimesteren, på landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uopholdelig skal ske til en autoriseret dyrlæge.

Dyret bliver, indtil dyrlæge kommer tilstede, såvidt omstændighederne tillader det, at holde afsondret eller indespærret.

Når kvægpest er udbrudt, skal enhver indenfor en af amtmanden nærmere bestemt afstand boende eier eller opsynsmand over drøvtyggende dyr uden ophold anmelde ethvert tilfælde af indvortes sygdom, som måtte indtræffe i hans besætning blandt de nævnte arter af dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der modtager meddelelse om eller under sin praksis påtræffer et tilfælde af nogen af de i § 1 omhandlede sygdomme, skal snarest muligt på stedet undersøge tilfældets beskaffenhed og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse af smitte, såsom afsondring og indespærring af syge og mistænkte dyr, nedgravning eller tilintetgjørelse af døde dyr og smitteførende affald samt rensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foretage undersøgelse, når tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, når han har undersøgt et tilfælde af nogen af de i § 1 omhandlede sygdomme, snarest muligt til øvrigheden indgive beretning om det ved undersøgelsen fundne sygdomstilfælde, med oplysning om, hvad der er foretaget eller anordnet for at modarbejde sygdommen og hindre dens udbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter modtagen anmeldelse afslår at foretage undersøgelse, skal snarest muligt oversende anmeldelse til øvrigheden.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpligtet til at efterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse givet pålæg; forsåvidt det ikke frivillig efterkommes, kan politiet lade det fornødne udføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrigt forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov påbudte foranstaltningers gennemførelse.

§ 5. Amtmanden har, når han modtager underretning om noget tilfælde af de i § 1 nævnte sygdomme, at træffe de forføjninger, som efter omstændighederne må ansees påkrævede for at hindre sygdommens udbredelse; finder han det fornødent, kan han lade den besætning, i hvilken sygdomstilfældet er forekommet, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sætte under offentligt tilsyn, indtil sygdommen eller smittefaren er ophørt.

§ 6. Sålænge en besætning er under offentligt tilsyn, kan amtmanden

- a) påbyde eftersyn af vedkommende besætning ved dyrlæge, så ofte som omstændighederne kræver det;
- b) forbyde, at dyr og smitteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvægpest kan han forbyde alt unødvendigt samkvem mellem smittede og smittefrie dele af distriktet;
- c) forbyde, at noget nyt dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommet tilfælde af kvægpest, kvæggets ondartede lungesygge, mund- og klovsyge, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan han lade optage fortegnelse over og mærke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde benyttelse af beiter og andre steder, som kan formodes at være smittede;

- e) under særlige omstændigheder påbyde optagning og fornyelse af gulve, vægge og lignende i rum, hvor smittede dyr har stået, samt tilintetgørelse af smittebefængte gjenstande, såsom hø, halm, redskaber og lignende,
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhed hundegalskab forekommer, ved offentlig bekjendtgørelse påbyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indespærret eller være forsynet med mundkurv af nærmere angivet beskaffenhed, eller under særlige omstændigheder blot kunne føres på offentlig vei eller gade i bånd af voksen person, selv om hunden er forsynet med mundkurv;
- g) når nogen farsot vinder større udbredelse, ved dyrlæge lade foretage almindelig undersøgelse af besætninger i den udstrækning, som måtte findes nødvendig;
- h) pålægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinficere stalde og vandingssteder, som er til offentlig afbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der udkræves til forebyggelse af smitte, såvel i sin almindelighed som ved de enkelte sygdomme, samt afgive bestemmelser for dyrlægenes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
- b) give forskrifter til forebyggelse af smitte blandt husdyr ved dyrskuer markeder og lignende samt ved transport af dyr inden landet;
- c) give bestemmelse angående benyttelse af produkter af syge dyr.

Departementet kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde afholdelse af markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sygdom kan frygtes indført;
- e) under særlige omstændigheder forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil afhængig af sådanne forsigtighedsregler, som måtte ansees fornødne for at hindre overførelse af smitte;
- f) ved udbrud af hundegalskab påbyde, at for større eller mindre dele af landet alle hunde skal holdes forsvarlig lænkede, bære mundkurv eller føres i bånd;
- g) ved udbrud af kvægpest påbyde afspærring af det af sygdommen angrebne distrikt;
- h) ved udbrud af kvægpest, kvægets ondartede lungesyge, mund- og klovsyge og svinepest påbyde nedslagtning af hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaccination af besætning mod nogen smitsom sygdom må ikke finde sted uden tilladelse af vedkommende regjeringsdepartement.

Når det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet påbyde vaccination af de for smitte udsatte besætninger samt fastsætte en godtgørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyreeier er pligtig til at lade ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til brug i sådant øiemed

skal enhver kjøbstadskommune anskaffe en af vedkommende regjeringsdepartement godkjendt indretning eller nedgravningsplads. Også ladesteder med særskilt kommunestyre såvelsom landkommuner med tæt bebyggelse kan af kongen pålægges den samme forpligtelse. Fornøden grund kan af kommunen efter tilladelse meddelt af kongen fordres afgivet mod erstatning, der i mangel af overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor sådan indretning eller nedgravningsplads enten ikke haves eller i tilfældet ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgøres eller nedgraves på eierens egen grund eller — hvis dertil ikke er anledning — på anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruger kan foregå. Er ved foranstaltningen nogen ulempe forårsaget grundens eier eller bruger, skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis størrelse i mangel af overenskomst bestemmes ved skjøn afholdt efter de i lov om veivæsenet af 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

Om nedslagtning og erstatning.

§ 10. Ved mistanke om kvægpest, kvægets ondartede lungesyge eller svinepest kan amtmanden påbyde nedslagtning af indtil tre dyr for ved obduktion af disse at erholde vished om sygdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring må ansees for afgjort, at de er angrebne af en af de nævnte sygdomme, skal efter amtmandens foranstaltning dræbes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement påbyder det modsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angreben af snive, skal dræbes.

Dyr, angrebet af hundegalskab, skal dræbes; hund eller kat, som er bidt af noget af hundegalskab lidende dyr, skal ligeledes dræbes.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nævnte begrænsninger, berettiget til at erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning dræbes på grund af kvægpest, kvægets ondartede lungesyge, snive, svinepest og mund- og klovsyge.

Dyr, der ved obduktion ikke viser spor af disse sygdomme, erstattes med det fulde beløb, hvortil de på nedenangivne måde er værdsatte.

Dyr, der ved obduktion findes angrebne af kvægpest, kvægets ondartede lungesyge eller mund- og klovsyge, erstattes med to trediedele, dyr, der ved obduktion findes angrebne af snive eller svinepest, med halvdelen af det beløb, hvortil de på den nedenfor nævnte måde er værdsatte.

Dyr, der er døde som følge af tvungen vaccination, erstattes med deres fulde værdi.

§ 12. Forsåvidt eieren ved indførsel fra udlandet af smittede dyr, ved overtrædelse af givne forholdsregler eller på anden måde selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Ret til erstatning for dyr, nedslagtede efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget af, at de har opholdt sig mindst 6 måneder inden landets grænser, medmindre det kan godtgjøres, at de på en eieren uforskyldt måde er smittede efter at være indførte her til landet.

Erstatningskrav må fremsættes forinden nedslagtningen. Erstatningsbeløbet må i intet tilfælde overstige kr. 300,00 for halvdelen af et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredieparter og kr. 600,00 for det hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræbe efter foranstående bestemmelser, skal, forsåvidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes af en politiembedsmand (på landet af lensmanden) i forening med to af ham dertil opnævnte mænd. Dyrene ansættes til den værdi, de antages at have som uangrebne af sygdommen, hvorfra trækkes værdien af det dræbte dyr, forsåvidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræbte dyr skal, såvidt fornødiges, obduces af en af det offentlige antagen dyrlæge, som gennem amtmanden skal tilstille vedkommende regjeringsdepartement en beskrivelse af obduktionsforretningen. Eieren er berettiget til for egen regning at tilkalde en autoriseret dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og deltage i afgjørelsen af spørgsmålet, om dyret har været angrebet af den antagne sygdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighed herom mellem dyrlægerne, afgjøres sagen af en af departementet opnævnt sagkyndig.

Kapitel 3.

Om mildere smitsomme sygdomme.

§ 14. Følgende sygdomme hos husdyrene henregnes til de mildere smitsomme, ligeoverfor hvilke efterstående regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesyge, influenza, kværke, strengel, mundsyge og beskelersyge hos hesten, skab og kopper hos andre dyr end fåret,
 smitsom klovsyge hos fåret,
 ringorm hos alle husdyr,
 hårsækmider hos hunden,
 febersygdomme af smitsom karakter,
 tuberkulose.

Med hensyn til disse sygdomme gjøres det eieren eller den, der på hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- a) at anmelde for en autoriseret dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, når nogen af disse sygdomme måtte vise sig i hans besætning;
- b) ikke at lade dyr, der antages angrebne af nævnte sygdomme, føre på markeder, til dyrskuer, på fremmede beiter eller i fremmede fjøs eller stalde:

dog skal det være tilladt at føre sådanne dyr til handelsmarkeder til egen afsondret afdeling for at sælges til slagt, medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sygdomme.

Politimester eller lensmand, der har modtaget sådan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sygdommens optræden er af foruroligende beskaffenhed, indsender han anmeldelsen til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendigt for at hindre sygdommens videre udbredelse, kan han lade forholdene på stedet undersøge af dyrlæge og efter dennes forslag give forskrifter angående afsondrings- og desinfektions-foranstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan give almindelige bestemmelser angående de nærmere foranstaltninger for hver enkelt af de i § 14 nævnte sygdomme samt angående anvendelse og salg af kød og melk fra syge dyr.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sygdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 4.

Om indførsel og udførsel af dyr.

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel af dyr og smitteførende gjenstande fra fremmede lande eller landsdele, fra hvilke smitsom husdyrsygdom kan frygtes indført.

Han kan anordne, at indførsel af dyr kun må finde sted over bestemte havne eller steder, påbyde, at indførte dyr skal undersøges af dyrlæge og henstå i kwarantæne på vedkommende importørs bekostning, pålægge eieren af indførte dyr at udrede betaling for sundhedsundersøgelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførselen findes angrebne af smitsom sygdom, eller som har været udsat for smitte, nedslægtes uden erstatning.

Han kan overhovedet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel af smitsom husdyrsygdom.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillade indførsel af enkelte dyr eller gjenstande fra lande, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til udførsel af husdyr give sådanne forskrifter og træffe sådanne foranstaltninger, som måtte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet udføres husdyr, der er mistænkte eller kan mistænkes for at lide af eller overføre smitsom sygdom, og at de herfra til udlandet afsendte dyr under transporten udsættes for sådanne sygdomme. Han kan anordne, at udførsel af husdyr kun må finde sted fra visse bestemte steder i riget.

For undersøgelse af dyr bestemt til udførsel, såvel som for undersøgelse og desinfektion af vedkommende skib kan det pålægges henholdsvis afsenderen og skibets fører at udrede betaling efter takst.

For de skibe, der benyttes til sådan udførsel, kan kongen give nærmere

regler angående deres indredning og nødvendige forsyning med foder og drikkevand for dyrene, ligesom han overhovedet kan træffe anordninger for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogne og fartøier, som benyttes til transport af dyr, tilligemed de dertil hørende indretninger og redskaber skal renses og desinficeres efter hver sådan benyttelse. Omkostningerne hermed udredes af den, for hvis regning jernbanen eller fartøiet drives.

Kapitel 5.

Om eftersyn ved markeder o. l.

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger af husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for på det offentliges vegne at føre tilsyn med, at intet af de der fremstillede husdyr er angrebet af nogen smitsom sygdom.

Amtmanden kan påbyde, at handyr, der frembydes til almindelig bedækning, skal på eierens bekostning underkastes et sundhedseftersyn af autoriseret dyrlæge, som i tilfælde har at udstede attest for dyrets fuldkomne sundhed.

Kapitel 6.

Om omkostninger og deres udredelse m. v.

§ 22. Udgifter, som på grund af denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistænkte dyrs røgt, afsondring og desinfektion, ved desinfektion af fjøs, stald, redskaber og deslige, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgjørelse, udredes af vedkommende dyrs eier. De med de syge dyrs kurbehandling forbundne omkostninger udredes ligeledes af dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsåvidt den har eget kommunestyre — måtte fatte særlige bestemmelser desangående for de enkelte smitsomme sygdomme.

I tilfælde af uformuenhed hos eieren afholdes disse udgifter af vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune, denne sidste, forsåvidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne af dyr, nedslagtede efter bestemmelserne i kapitel 2, og de udgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtinger, udredes, forsåvidt angår dyr, der ikke findes angrebne af nogen sygdom, for hvilken nedslagting kan finde sted, eller forsåvidt angår dyr, døde som følge af tvungen vaccination, af statskassen, men forsåvidt de findes angrebne af nogen sådan ovennævnt sygdom, med det halve af statskassen og med den anden halvdel af vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, når ladestedet har særskilt kommunestyre.

På samme måde som i sidstnævnte tilfælde og efter sådan værdsættelse som i § 13 bestemt gives vedkommende eier erstatning, når det for at hindre smittes videre udbredelse måtte ansees nødvendigt at tilintetgjøre smittefarlige gjenstande, som foder, redskaber o. l.

Alle andre udgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser udredes af vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsåvidt ikke noget andet er eller måtte blive fastsat.

Dog falder omkostningerne ved afspærringsforanstaltninger ligeoverfor fremmede lande statskassen tillast, ligesom kongen for hvert enkelt tilfældes vedkommende kan bestemme, at udgifterne ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal udredes af statskassen.

Endelig udredes den for tvungen vaccination fastsatte godtgørelse til dyrlægen samt skydsgodtgørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov af statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæge kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde af reiser skyds- og kostgodtgørelse; som én forretning regnes, hvad dyrlægen under én reise på en gang foretager på et enkelt sted. Dyrlæge, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn af vedkommende amtskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hvert døgn, han dermed er sysselsat, samt i tilfælde af reiser skydsgodtgørelse. For obduktion af en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 6,00, for obduktion af et dyr af mindre art kr. 3,00, dog således, at han for på én dag udførte obduktioner ikke kan oppebære over kr. 20,00. For kontorundersøgelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 2,00, forsåvidt offentlig reise eller obduktion derved undgås.

Amtmanden kan, forsåvidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uden nødvendighed er gentaget uden ordre af øvrigheden, helt eller delvis negte udbetaling af forretningsgodtgørelse, kostgodtgørelse og obduktionshonorar, ligesom skydsgodtgørelsen i samme tilfælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgørelse for vaccination af besætninger efter påbud af departementet eller for undersøgelse af indførte eller udførte dyr udenfor den for hvert podet eller undersøgt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyds — og i tilfælde kostgodtgørelse — for reise til undersøgelse af import- eller eksportdyr, medmindre reisen er foretaget efter særskilt rekvisition af det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attester, erklæringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurderingsmænd tilkommer for de af dem udførte forretninger hver en godtgørelse af kr. 2,00 pr. dag.

Kapitel 7.

Om autoriserede dyrlæger.

§ 25. Husdyr, angrebne af ondartet smitsom sygdom, fåreskab undtaget, må ikke tages under behandling af andre end autoriserede dyrlæger.

§ 26. Enhver autoriseret praktiserende dyrlæge skal efter hvert års udløb inden en af departementet fastsat frist gennem amtmanden afgive til det regjeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvæsen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse affattet beretning om sin virksomhed som dyrlæge i det forløbne år. Udebliver indberetningen udover den fastsatte tid, kan amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uge, som oversiddes.

Ligeså skal enhver autoriseret dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gennem vedkommende amtmand.

Kapitel 8.

Om straffebestemmelser.

§ 27. Overtrædelse eller undladelse af at efterkomme de i denne lov eller de i kraft af samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre på behørig måde givne påbud bliver, såfremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøder eller fængsel.

Sagerne blir at behandle på den for politisager foreskrevne måde.

Dyr eller gjenstande, som forsøges indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 udfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf given bestemmelse, eller som forsøges udførte i strid med nogen i henhold til § 19 given forskrift, forbrydes til fordel for statskassen, forsåvidt de ikke bliver at tilintetgjøre.

Hund, som antræffes ude med tilsidesættelse af noget i anledning af hundegalskab givet påbud, skal ved politiets foranstaltning optages og dræbes enten straks eller inden en af politiet given frist, inden hvilken den kan indløses af eieren mod erlæggelse af opbevaringsomkostningerne.

Ligeså kan ethvert dyr, som påtræffes ude med tilsidesættelse af nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge deraf udfærdiget påbud, når det findes angrebet af nogen der nævnt smitsom sygdom, ved politiets foranstaltning dræbes uden erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, når de under forretninger for det offentlige gør sig skyldige i misligheder, som, begåede af dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være strafbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøder eller fængsel.

Kapitel 9.

Om lovens ikrafttræden m. v.

§ 29. Denne lov træder i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov af 20de mai 1882 angående foranstaltninger i anledning af ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene, lov af 15de septbr. 1851 angående foranstaltninger mod skabsyge blandt får og geder og de i henhold til sidstnævnte lov udfærdigede bestemmelser samt lov af 14de juni 1890 angående forholdsregler mod udførsel af syge husdyr.

De i medhold af nævnte lov af 20de mai 1882, dens § 4, sidste punktum givne bestemmelser og de i medhold af samme lovs § 8 udfærdigede indførselsforbud samt de i medhold af nævnte lov af 14de juni 1890 udfærdigede bestemmelser bliver fremdeles indtil videre i kraft.

Bilag 2.

Lov

om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. af 27de juni 1892,
jvfr. lov af 27de juli 1895 og lov af 6te aug. 1897.

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhed og plan er godkendt af kongen, kan kommunestyret med kongens samtykke påbyde, at al slagtning af nærmere bestemte arter af husdyr, hvis kød skal benyttes til menneskeføde, skal foregå i det kommunale slagtehus.

På samme måde kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter af levende husdyr inden en kommune skal foregå under kontrol på dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver kjøbstads- eller ladestedskommune med over 4 000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført kød, der skal benyttes til menneskeføde, undersøges af kommunal kjødkontrollør, der såvidt muligt bør være eksamineret dyrlæge. Er sådan undersøgelse foretaget i den kommune, hvorfra kødet udføres, kan kongen bestemme, at den bortfalder i de kommuner, hvortil indførsel finder sted.

Efter andragende fra kommunestyret kan det af kongen bestemmes, at kød af dyr, der slagtes inden dele af kommunen, som ikke er bymæssig bebyggede, og hvor kontrollens gennemførelse på grund af deres afstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fritages for undersøgelse af kommunal kjødkontrol, når kødet, ifølge erklæring, afgiven af den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes af denne og hans husstand.

Efter beslutning af kommunestyret og med kongens samtykke kan sådan kontrol påbydes også for køb- og ladesteds-kommuner med ikke over 4 000 indbyggere.

Det samme gjælder landkommuner, dog således, at i sådan kommune kun det kød, der udbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrolleret.

§ 3. Kjød, som af kommunal kontrollør findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples. Findes det utjenligt dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbageleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadeligt for den menneskelige sundhed eller ubrugbart som næringsmiddel.

Hvis beslaglagt kød, som ikke tilbagefordres, af vedkommende kommune blir udnyttet til teknisk brug istedetfor at tilintetgøres, har eieren krav på en forholdsmæssig godtgørelse.

Den kommunale kjødkontrollørs afgørelse kan indankes for stedets sundhedskommission, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

§ 4. Når slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at give erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlig opførte bygninger og indretninger måtte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsåvidt bedriften lovlig der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovligt skjøn, optaget for kommunens regning. Overskjøn må forlanges inden 4 uger; omkostningerne derved udredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav må i tilfælde være fremsat inden tre måneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse af slagtehus eller torv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med kongens samtykke for mindst et år ad gangen fastsætte bestemte afgifter.

Disse må dog ikke være højere end fornødent til renter af den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelse af driftsomkostningerne.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøgelse udført i slagteri eller andetsteds udenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til sådanne tider og mod sådan godtgørelse, som af kommunestyret med kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentligt slagtehus ikke er oprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør på det sted, som slagterborgere eller kødhandlere andrager om, på betingelse af, at disse refunderer kommunen de udgifter, som medgår til sådan kontrollørs aflønning. Lønnens størrelse bestemmes af kommunestyret med departementets approbation. I tvivlsomme tilfælde skal kødet uden udgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

§ 6. Nærmere forskrifter til gennemførelse af denne lov kan gives af kongen eller den, han dertil bemyndiger.

§ 7. Overtrædelser af de i denne lov eller med hjemmel deraf givne forskrifter påtales af politiet og straffes med bøder fra kr. 2,00 til kr. 1 000,00.

Bilag 3.

Kjødkontrolregler,

fastsatte ved plakat af 5te november 1895, plakat af 2den november 1896,
plakat af 3die og af 13de august 1897.

§ 1. I enhver kommune, hvor der er indført kjødkontrol i henhold til lov af 27de juni 1892, jfr. lov af 27de juli 1895, skal alt ferskt, rått slagtekjød af storfæ (herunder indbefattet kalve), får, geder, heste og svin, der agtes afhændet som menneskeføde inden vedkommende kommune, undersøges af kommunal kjødkontrollør og i tilfælde stemples.

§ 2. Forsåvidt undersøgelse og stempling foretages i den dertil af vedkommende kommune indrettede kontrolstation, skal den udføres gratis; hvis undersøgelsen og stemplingen derimod foretages udenfor den kommunale kontrolstation, kan der herfor afkræves en af kommunestyret fastsat godtgjørelse.

§ 3. Dyr, slagtede i en kommune, hvor kontrol i henhold til ovennævnte love er indført, men bestemte til udførsel til udlandet eller til andre kommuner indenlands, skal være fritaget for undersøgelse og stempling i den kommune, hvorfra udførselen finder sted. Dog skal organer eller dele af sådanne dyr, der agtes forhandlede inden den kommune, hvori slagtingen er foregået, undersøges og stemples.

§ 4. Heste, der slagtes i en kommune, hvor kontrol finder sted, for at benyttes til menneskeføde, skal enten være undersøgte og merkede umiddelbart før slagtingen af en dyrlæge, som udfærdiger sundhedsattest, eller synede af to troværdige mænd, der afgiver skriftlig erklæring om, at dyret ikke lider af nogen sygdom. Indføres hesteslagt udenbysfra, skal der på samme vis medfølge sundhedsattest og merke fra dyrlæge eller to navngivne mænd; sundhedsattesten skal ved undersøgelsen af kjødet fremvises for kjødkontrolløren.

§ 5. Intet kjød skal undersøges og stemples, medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin og hornkvæg (undtagen kalve) fremlægges i mindst en fjerdedels krop (for- eller bagfjerding), og hvis det stammer fra kalv, får eller ged, fremlægges i mindst halve kroppe, delte efter længden. Med bagparter skal følge nyrerne i organisk sammenhæng. Forsåvidt indførsel af løse tunger finder sted, skal disse vedheftes hver til sit slag. På samme vis skal muligens medfølgende organer (net, lever, hjerteslag o. l.) tilhøre det slag, hvormed de fremføres.

Dog kan kommunestyre med approbation af vedkommende regjeringsdepartement fastsætte regler, ifølge hvilke større dele af slagtt eller flere organer

end her nævnt kan kræves fremlagte for kontrolløren. Ved undersøgelse udenfor kontrolstation af kød af dyr, slagtede inden vedkommende kommune skal samtlige dyrets organer være tilstede, og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 6. Ved undersøgelsen bestemmes, om kødet er tjenligt til menneskeføde. I tvivlsomme tilfælde kan kødet under forsvarlig opbevaring tilbageholdes ved kontrolstationen. Ved undersøgelse udenfor stationen kan i sådanne tilfælde afgjørelsen udskydes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag heri ikke medregnet.

§ 7. Enhver, der fremstiller kød til undersøgelse, skal paa kontrollørens forlangende meddele, hvad der er ham bekendt om slagtet, såsom eierens navn, hvorfra dyret er kommet, om dyret før slagtingen har været sygt o. l.

§ 8. På slagt, der fremføres til kontrol, må ikke brystafdelingens størpsåre være bortskåret, heller ikke itler og syge eller bedærvede partier. Heller ikke må brysthinden eller bughinden være bortskåret.

§ 9. Kød af hornkvæg, indført fra Danmark, skal ved fremvisningen til kontrol være ledsaget af attest fra dansk dyrlæge om, at det ikke er bedærvet og ikke hidrører fra dyr, der er så afmagrede, at deres kød ikke kan ansees egnet til menneskeføde.

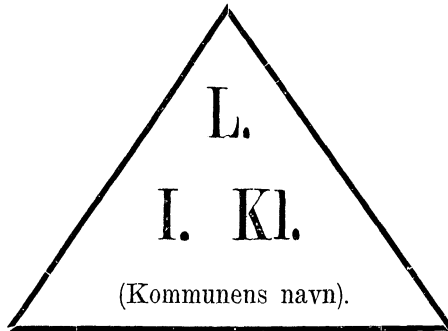
Der skal tillige indvendig på hver kvart eller halve krop være fastklæbet en rød seddel med påskrift «kød af sundt dyr», underskrevet af vedkommende danske dyrlæge med navn, bopæl og dato

§ 10. Slagtekød, der findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples med det dertil bestemte stempel; stempelmerkerne skal anbringes i så stort antal og på sådanne steder, at der ved den i handel og vandel vanlige opdeling af slagtet findes mindst et merke på hver del.

§ 11. På kød af slagtedy, slagtet inden en kommune, hvor kontrol, er indført, og undersøgt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slag, skal, når kødet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenligt til menneskeføde, anbringes stempelmerker i blå farve og oval form; sådanne stempler, hvis tverdiameter skal være 6 cm., og hvis høidediameter skal være 3.5 cm., skal indeholde foruden kommunens navn (helt eller forkortet) tillige tegnene I Kl. (1: første klasse) B. (2: bykontrol), se hosstående tegning.

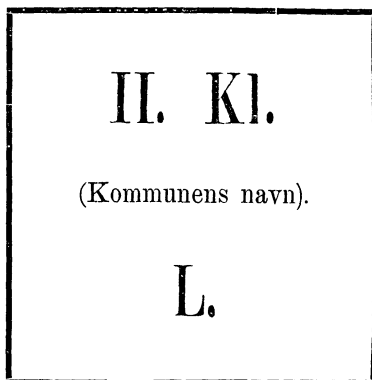
På kød af slagtedyr, der enten er indført udenbysfra, eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uden tilstedeværelse af dyrets samtlige organer, skal, når kødet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blå farve og trekantet form; sådanne triangulære stempler, hvis grundlinie skal være 6 cm., og hvis sider skal være 5 cm., skal, foruden vedkommende kommunes navn tillige indeholde tegnene I Kl. (o: første klasse) L (o: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 12. På kød, der ved undersøgelse findes at lide af mangler i sanitær henseende (såsom abnormt lugtende eller slet behandlet kød, kød af afmagrede dyr, kød af dyr, der kan sees at have lidt af sygdom), men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhed, skal der, hvis kødet hidrører fra dyr, undersøgte i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slag, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempelmerket skal afstemple foruden vedkommende kommunes navn tillige tegnene II kl (o: 2den klasse) B (o: bykontrol), se hosstående tegning.

Hvis kjødet derimod fremstilles til kontrol, uden at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført udenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal afstemple, foruden vedkommende kommunes navn, tillige II Kl. (o: 2den klasse) L (o: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 13. Ved beslutning af kommunestyret, approberet af vedkommende regjeringsdepartement, kan det bestemmes, at kjød, stemplet med 2den klasses stempel, skal forhandles i egne lokaler, der betegnes som udsalgssteder for 2den klasses kjød.

§ 14. Kjød, der findes at være utjenligt til menneskeføde, skal af kontrolløren ufortøvet beslaglægges. Kjød, der fremstilles til kontrol uden at tilfredsstille de i §§ 4, 5, 8 og 9 nævnte fordringer, skal, forsåvidt det ikke som utjenligt til menneskeføde beslaglægges, afvises fra kontrollen; på samme vis skal der forholdes, hvis oplysninger, der kræves afgivne i henhold til § 7, negtes.

§ 15. Beslaglagt kjød kan med nedenanførte begrænsning tilbageleveres vedkommende eier, efterat det iforveien af kontrolløren er gjort ubrugeligt til menneskeføde ved indsnit og ophugning samt overheldning af petroleum eller anden lignende væske.

Forsåvidt beslaglagt kjød ved gjennomkogning kan gjøres tjenligt til menneskeføde, kan det ligeledes tilbageleveres eieren, efterat gjennomkogning på eierens bekostning og under kontrollørens opsyn har fundet sted.

Dog skal, hvis der i nogen kommune findes indretning, tjenlig til teknisk udnyttelse af beslaglagt kjød, sådant kunne beholdes af kontrollen, såfremt kjødet ikke af eieren tilbagefordres, mod udbetaling til ham af en godtgjørelse efter en almindelig takst, fastsat af kommunestyret.

Kjød, som under transport eller behandling kan medføre fare for den menneskelige sundhed eller give anledning til udbredelse af ondartet smitsom husdyrsygd, må ikke tilbakeleveres, men skal af kontrollen forsvarligt opbevares, indtil det kan destrueres ved dampkogning, opbrænding eller nedgravning.

§ 16. Den kommunale kontrolstation skal holdes åben for undersøgelse og stempning af kød alle hverdage i så lang tid, som vedkommende kommunistyre bestemmer.

§ 17. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokol over alt kød, der fremføres til kontrol ved kontrolstationen, samt en anden protokol over alt kød, der undersøges udenfor kontrolstationen.

I vedkommende protokol anføres rekvirentens navn, kødets oprindelse (om det kommer fra indlandet eller udlandet og i tilfælde fra hvilket distrikt), undersøgelsens datum, kødets art og størrelse samt undersøgelsens resultat. Der skal tillige ved stationen føres regnskab over de for undersøgelse udenfor stationen indbetalte afgifter.

Stemples noget kød med 2den klasse, skal grunden hertil kortelig anføres i den dertil i protokollen bestemte rubrik. På samme måde forholdes, hvis dele af fremstillet kød bortskjæres og beslaglægges, selv om kødet forøvrigt erholder 1ste klasses stempel.

Forøvrigt skal der for beslaglagt kød anføres kødets vægt, dagen, når dyret er slagtet, de iagttagne sanitære mangler, beslaglæggelsens grund samt hvorledes der efter beslaglæggelsen er fremgået med kødet.

§ 18. Den af kontrolløren angående kødets stempning eller beslaglæggelse trufne afgørelse kan af rekvirenten påankes til sundhedskommissionens afgørelse. Rekvirenten skal da på stedet protestere mod undersøgelsens resultat. Det pågældende kød skal forsvarligt opbevares. Rekvirenten har ved skriftlig henvendelse til sundhedskommissionen at kræve dennes afgørelse, hvilken bliver at afgive snarest muligt. Kontrolløren skal underrettes om tiden for sagens afgørelse og har adgang til da at være tilstede og begrunde sin kontrolbestemmelse.

§ 19. I bykommuner, hvor kødkontrol overensstemmende med ovennævnte love er indført, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges eller, forsåvidt ikke den i lov af 27de juli 1895 I, § 2, 2den passus, bestemte fritagelse for undersøgelse er givet, overhovedet benyttes til menneskeføde, medmindre det af vedkommende bys kommunale kødkontrollør er undersøgt og stemplet.

I landkommuner, hvor kødkontrol i henhold til nævnte love måtte indføres, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges, medmindre det af vedkommende kommunes kontrollør er undersøgt og stemplet.

Kjødvarers frembringelse på torv i torvtiden eller deres henlæggelse i udsalg for kjødvarer bliver at anse som falbydelse.

§ 20. Overtrædelse af de i disse bestemmelser givne forskrifter bliver at påtale af politiet og at straffe med bøder fra 2—1 000 kroner (kfr. lov af 27de juni 1892 § 7).

Bilag 4.

Nugældende (1ste juli 1898) regler for indførsel af husdyr til Norge.

A. H e s t e kan indføres:

- 1) fra S v e r i g e på betingelse af, at der medbringes et for hvert enkelt dyr af politimyndighed bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret har opholdt sig i de sidstforløbne 6 måneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyds- og trafikheste, der passerer grænsen for atter at vende tilbage til Sverige, rammes ikke af ovenstående forskrift.

- 2) fra a l l e a n d r e l a n d e paa betingelse af:

- a. at der medfølger et for hvert enkelt dyr af vedkommende lands politimyndighed eller af norsk konsul bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom, samt
- b. at ethvert dyr ved ankomsten til norsk toldstation undersøges af autoriseret norsk dyrlæge og af ham erklæres sundt.

B. D r ø v t y g g e r e :

- a. Der forbydes indførsel af drøvtyggere (s: storfæ, får, geder og andre drøvtyggende dyr) fra alle lande, med undtagelse af de russiske havne ved Nordishavet og det hvide hav, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken. Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke af dette forbud.

- b. H o r n k v æ g (storfæ) får og geder forbydes indførte fra Finmarken til rigets øvrige distrikter.

C. S v i n forbydes indført fra alle lande med undtagelse af de under litr. B, a nævnte russiske havne, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken.

Fra F i n m a r k e n forbydes svin indført til rigets øvrige distrikter.

D. H u n d e forbydes indført fra alle lande med undtagelse af Sverige og Danmark, fra hvilke lande indførsel kan ske på betingelse af, at der medfølger et af vedkommende lands politimyndighed udfærdiget bevis, hvoraf fremgår, at vedkommende dyr har opholdt sig mindst i 6 måneder inden vedkommende land, og at det i henhold til en af autoriseret dyrlæge udstedt erklæring ikke antages at overføre smitsom sygdom. Hunde, der tilhører eierne af svenske renhjorder og i følge med disse passerer Finland på gennemgang fra Sverige, rammes ikke af dette forbud.

- E. Rå dele af drøvtyggere og af svin, såsom uberedede skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattede), utilvirkede, utilberedede og urensede hår og børster samt muler og klover skal være forbudt at indføre fra alle lande. Indførsel af usaltet eller utilberedet kød og flæsk samt usmeltet talg skal være forbudt fra Østerrige, Italien, Grækenland, Tyrkiet, fra Rusland med undtagelse af indførsel til Finmarken fra de ved Nordishavet og det hvide hav beliggende havne, samt fra alle lande udenfor Europa.
- F. Indførsel af græs, hø og halm til fourage forbydes fra alle lande undtagen fra Sverige samt til Finmarken fra de russiske havne ved Nordishavet og det hvide hav.
- G. Brugte fjøsredskaber forbydes indført fra alle lande, medmindre det godtgøres, at de er sikkert desinficerede.
-

Bilag 5.

Nugældende regler for udførsel af heste, hornkvæg, svin, får og geder fra Norge.

§ 1. Heste, hornkvæg, svin, får og geder, som med skib agtes udførte til udlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøj på afsenderens bekostning undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og må kun indskibes, saafremt det ved undersøgelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide af nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller på anden måde nylig kunde være smittede af sådan sygdom. Herom skal af dyrlægen afgives attest til afsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøgte og godkendte, slippes de enten ombord eller ind i en særskilt indhegning, såat berøring med de ikke undersøgte dyr undgås. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøgt og kan udføres. Dyrenes antal og køn, samt merkets art anføres i den sundhedsattest, som af dyrlægen udstedes.

§ 3. Forsåvidt undersøgelse foretages umiddelbart før indskibning i lokalskib, der skal gå til eksportstedet, er ny undersøgelse ved ankomsten hertil unødvendig, såfremt enten dyrene i lokalskibet er holdt afsondrede fra andre ikke undersøgte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøgte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skibet overføres enten direkte til eksportskibet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til udførsel som under § 1 nævnt, skal for hver reise på det første sted, hvor det her i landet indtager dyr, undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsåvidt ingen sådan der findes, af stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøgelsen, grund til at anse skibet for smittefarligt, må dyr ikke indtages, forinden det er behørig desinficeret. Forsåvidt drøvtyggere eller svin agtes udført, skal desinfektion af skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er bleven undersøgt og godkendt, skal attest herom afgives til skibets fører.

Undersøgelsen og desinfektionen sker på skibets bekostning.

§ 5. For dyrs undersøgelse med merkning betaler afsenderen til dyrlægen for hver forretning:

for hver hest indtil et antal af 10 . . .	kr.	1.00
—»— over dette antal . . .	»	0.50
» hvert stykke kornkvæg over $\frac{1}{2}$ år .	»	0.50
» — —»— under $\frac{1}{2}$ år .	»	0.25
« mindre dyr (svin, får, geder) for et antal af til og med 100 dyr . . .	»	0.15 pr. stk.
» de næste 100 dyr . . .	»	0.12 —
» det overskydende antal . . .	»	0.09 —

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør rekvirerer undersøgt på en gang.

For den i § 4 omhandlede undersøgelse af skibet betaler skibets fører dyrlægen eller vedkommende politifunktionær kr. 4.00. Ligeså meget betales dem for at påse skibets desinfektion, forsåvidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøgelsen.

§ 6. Departementet for det indre bemyndiges til i tilfælde at give nærmere bestemmelser angående de her nævnte foranstaltningers gennemførelse.

Bilag 6.

Bestemmelse, at alt indenlandsk, tuberkulinundersøgt kvæg, der er fundet lidende af eller mistænkt for tuberkulose, skal brændemerkes.

Under 28de mai 1897 udsendte veterinærdirektøren følgende cirkulære:

Efter derom af indredepartementet truffen bestemmelse skal alt kvæg, der ved de på offentlig bekostning foretagne undersøgelser findes lidende af tuberkulose eller mistænkes derfor, merkes på høire lår i huden med et indbrændt T (tuberkuløs).

Departementet har bestemt, at dette påbud skal gjælde fra 15de juli 1897.

I henhold hertil tør jeg bede de i hr. amtmandens embedsdistrikt praktiserende dyrlæger, der har påtaget sig nævnte undersøgelser, gjort bekjendt med ovenstående og anmodet om inden anførte frist at anskaffe på egen bekostning brændjern til indbrænding af bogstavet T.

Ansøgning

om tuberkulin-undersøgelse på offentlig bekostning.

(Smlgn. bestemmelserne i husdyrloven af 14de juli 1894, kap. 3 og kap. 8).

Undertegnede ansøger herved om at erholde min kvægbesætning, bestående af.....okser.....voksent kvæg ogungdyr og kalve, tilsammen :
..... dyr
undersøgt med tuberkulin på offentlig bekostning.

Undersøgelsen agtes udført ved dyrlæge....., som dertil har erklæret sig villig på de af det offentlige fastsatte vilkår.

Efter foretagen undersøgelse forpligter jeg mig til:

1. snarest mulig at skille de tuberkuløse samt de for tuberkulose mistænkte dyr fra den sunde del af besætningen, enten ved at hensætte disse i et andet smittefrit rum, eller ved at lade opføre en tæt skillevæg mellem begge afdelinger efter behørig desinfektion af den afdeling af fjøset, der er bestemt for de sunde dyr, eller efter omstændighederne på anden for smitte betryggende måde at holde den syge og sunde afdeling skilt fra hinanden.
2. såvidt mulig at hindre, at smitte overføres fra den syge til den sunde del af besætningen ved at anvende særskilte vandings- og fodringskar og idetheletaget særskilt stel for begge afdelinger, samt ikke at lade de angrebne og mistænkte dyr komme på fælles beite med de sunde dyr,
3. at lade det af tuberkulose smittede fjøs behørig desinficere,
alt i tilfælde efter nærmere anordning af veterinæradministrationen;
4. snarest mulig at lade slagte sådanne dyr, der efter dyrlægens nærmere undersøgelse findes lidende af jurtuberkulose eller almindelig udbredt tuberkulose med lungetæring eller afmagring og ikke at sælge eller til min husstand benytte melk fra sådanne dyr uden i kogt tilstand.
5. ikke at sælge noget angrebet eller mistænkt dyr uden til slagt, samt ikke at sælge noget hjemmeslagt tuberkuløst dyr, uden at (forsåvidt dertil er anledning) dyret af dyrlæge eller ved forevisning på kjødkontrolstation er fundet tjenligt til menneskeføde,
6. at lade de til opdræt bestemte nyfødte kalve straks hensætte i et smittefrit rum og underkaste en tuberkulinprøve, før de indsættes blandt de sunde dyr, og ikke fodre dem med melk fra tuberkuløse dyr uden i kogt tilstand (dog kan de nyfødte kalve i de første to døgn gives rå modermelk, når juret er sundt og moderen idethele taget kun i ringe grad er angreben af tuberkulose),

7. ikke at indsætte nyindkjøbte dyr i den sunde del af besætningen, med mindre de ved forudgående tuberkulinprøve er fundet fri for tuberkulose,
8. at lade de angrebne og mistænkte dyr forsyne med et blivende merke, for såvidt sådant af veterinæradministrationen bestemmes.

Besætningen er undersøgt med tuberkulin i året

(Gårdens navn)

(Herred)

(Amt)

(Datum)

(Tydelig underskrift):

Andragendet bekræftes og anbefales:

(Den undersøgende dyrlæges underskrift):

.....

A n m. Andragendet må kun omfatte hele besætningen, ikke enkelte eller nyindkjøbte dyr. Forsåvidt besætningen er undersøgt før med tuberkulin, må dette anføres.

Til

indredepartementet.

A n m. Denne ansøgning indsendes gennem vedkommende amtmand til indredepartementet.

Blanket til udfyldning ved foretagelse af tuberkulinprøver.

Tuberkulinprøve

18.....

veterinærvesen. af besætningen
 hos hr. (gård)
 herred amt

[illegible]

Anmerkning. (angående sektionsfund hos de slagtede dyr og andre ting af interesse):

den 18

(Dyrlægens navn).....

Bilag 9.

Anvisning til tuberkulinundersøgelse af besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det må opbevares på et mørkt, køligt og tørt sted, og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøgelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 40—50 centigram (10—12 dråber eller $\frac{4}{10}$ — $\frac{5}{10}$ kubikcentimeter), til ungdyr 30—40 centigram (8—10 dråber eller $\frac{3}{10}$ — $\frac{4}{10}$ kubikcentimeter), til kalve og nyfødte dyr 10—20 centigram (3—6 dråber eller $\frac{1}{10}$ — $\frac{2}{10}$ kubikcentimeter) efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblandes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kogt vand i et rent, kogt vinglas.

Bekkvemmere er det dog, hvis man har en afdelt større injektionssprøite, at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand på engang på en større flaske i et forhold af 1 til 10 (10 % således, at der i en fortynding af 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin. Af denne fortynding vil altså, når sprøiten rummer 10 kcm., 5 kcm. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 kcm. for et mindre voksent dyr, 3 kcm. for et ungdyr og 1—2 kcm. for smådyrene. Fortyndingen holder sig dog ikke længe uden at dekomponeres, hvorfor den enten må tillaves på brugsstedet eller også i hjemmet 1—2 dage iforveien og isåfald tilsættes $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Førend indsprøitning foretages må samtlige dyrs temperatur være målt; målingen foretages ved et maksimaltermometer, der holdes godt inde i endetarmen i mindst 2 minutter, hvorefter termometret trækkes langsomt ud, temperaturen aflæses nøiagtigt og noteres. Man må være forsynet med 1 termometer for hvert 20 dyr, foruden nødvendig reserve. Til måling af 20 dyr iberegnet aflæsning, nedskrivning af temperaturen, rengjøring af termometret (det aftørres bedst med en klud dyppet i lysol-, kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indløjning, medgår for en øvet mand ca. $1\frac{1}{2}$ time.

Glem ikke at slå kvikselvsoilen ned mellem hver gang termometret benyttes!

Efterat samtlige dyrs temperatur er målt, foretages indsprøitningen af tuberkulinet. Den bør helst ske på halsen, efterat huden iforveien er afbarberet samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2 % lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 1 % sublimatopløsning). Injektionssprøiten, hvis stempel maa være af et materiale, der tåler kogning, må iforveien være kogt. Man bør have mindst 2 sprøiter og 4 sprøitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvorefter sprøiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indsprøites. Spidsen

rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren koghed olie eller i et desinfektionsmiddel. Indsprøjtningen bør foretages enten mellem 6—10 om aftenen eller 4—8 om morgenen. Dyrene må under undersøgelsen være i ro påa fjøset. 6—7 timer efter indsprøjtningen påbegyndes temperaturmålingen igjen, og der fortsættes med denne h v e r a n d e n t i m e. Dyr, der ved måling indtil den 13de time findes at have givet sikkert tegn på at være tuberkuløse, behøver ikke at måles mere, medens dyr, der ikke har reageret eller hvis reaktion er tvivlsom, må måles indtil den 17de til 23de time efter indsprøjtningen.

Dyrlægen må enten selv foretage målingen eller lade denne foretage af mænd, som af ham er givet den til temperaturmålingen nødvendige anvisning og hvis målinger han isåfald personlig må kontrollere. Det må påses, at dyrene ikke vandes umiddelbart foran en måling. Brunstige dyr viser ofte en høiere temperatur end normalt, dog vil den ikke af denne grund stige over 40°.

Undersøgelsens resultat anføres på det dertil bestemte skema og indsendes snarest muligt til veterinær-direktøren.

Indberetning

Skema no. 1.

fra undertegnede dyrlæge iamt

om tilfælde af

afgivet i henhold til husdyrloven af 14de juli 1894.

(At indsende gennem vedkommende sundhedskommissions ordfører og overøvrighed til veterinærstyrelsen).

Gårdens navn (i by eller ladested gade og no.)	Herred (By)	Når begyndte sygdom- men?	Når har dyrlægens tilsyn fundet sted?	Hest			Ko			Får			Ged			Svin			Hund, Kat			Nærmere oplysninger, såsom om den angrebne besætnings størrelse, om foranstaltninger truffet mod syg- dommens udbredelse, om sandsynlig smitekilde, forsåvidt noget derom kan oplyses.
				angrebne	deraf		angrebne	deraf		angrebne	deraf		angrebne	deraf		angrebne	deraf		angrebne	deraf		
					dræbte	døde		dræbte	døde		dræbte	døde		dræbte	døde		dræbte	døde		dræbte	døde	

Anmerkning 1. For hver sygdom benyttes et skema.

2. Hvis tilfældene har forekommet på samme gård, men i forskellige besætninger, anmærkes dette i sidste rubrik.

..... den 18

1. Hr. ordføreren i sundhedskommission.

2. Hr. amtmanden i amt.

3. Hr. direktøren for det civile veterinærvæsen.

Indberetning

fra undertegnede dyrlæge i amt
til

direktøren for det civile veterinærvæsen.

1. Sygdom:
2. hos hvilken art af husdyr:
3. antal angrebne:
4. deraf døde:
5. eller dræbte:
6. den angrebne besætnings størrelse:
7. gårdens navn (i by eller ladested, gade og nr.):
8. herred (by):
9. dyret er død på havnegangen, fjøset.
10. når har dyrlægens tilsyn fundet sted:
11. hvorpå grunder sig den stillede sygdomsdiagnose?
(her anføres i korthed såvel symptomer i levende live
som de ved obduktionen fundne sygdomstegn:
12. er mikroskopisk undersøgelse foretaget?
13. hvorfra antages smitten at skrive sig:
14. kort angivelse af, hvad der er foretaget til forebyggelse af smittens udbredelse:

..... den 18

.....
dyrlæge.

A n m. For hver sygdom og for hvert slags husdyr benyttes et skema.
Skemaet dateres fra dyrlægens bosted.

Bilag 12.

Uddrag af lov

angående offentlige tjenestemænds skyds- og kostgodtgjørelse.

Af denne lov hidsættes:

§ 2. Skydsgodtgjørelsen bliver at beregne efter følgende regulativ:

Pr. kilometer.				Pr. sjømil.	
Landskyds.		Bådskyds.		Jernbane.	Dampskib.
Tilsigelsesstation.	Fast station.	Tilsigelsesstation.	Fast station.		
Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.
16	20	37	40	6	40

§ 8. Hvor befordring alene kan ske på sadel, kløv eller med ren, eller hvor den reisende alene kan komme frem tilfods, og hans tøj m. v. må bæres, er vedkommende berettiget til, foruden den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast station, at erholde erstattet efter regning, hvad han har erlagt i nødvendige udgifter til befordring af sit tøj samt for veiviser, hvor sådan er benyttet, og desuden, hvad han i befordring for sig selv har erlagt udover nævnte regulativsats.

Ligeledes er — forsåvidt angår befordring udenfor de almindelige skydsruter forøvrigt, tillands eller tilvands, — den reisende berettiget til erstatning for havte udgifter udover den ham tilkommende regulativsats fra fast station. Samme regel gjælder også, under reiser på de almindelige skydsruter, forsåvidt nødvendigt forretningsmæssigt ophold mellem stationer på samme kræver en tid udover den, hvori de skydsende er forpligtet til at vente.

Forsåvidt i distrikter, hvor befordring alene kan ske ved ren, den reisende benytter egne ren, bliver den ham tilkommende skydsgodtgjørelse at bestemme af kongen.

§ 9. Foruden den foran bestemte skydsgodtgjørelse, der også indbefatter tilsigelsespenge samt leie af båd og andre reiseredskaber, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendigt udlæg til befordring.

- a. af medført nødvendig bagage, hvilken godtgjørelse dog ikke må overstige den vedkommende tjenestemand tilkommende skydsgodtgjørelse for egen befordring.

- b. af fornøden bagage mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor skydsbefordringen begynder eller ender,
- c. af egen person ombord til og iland fra dampskib, samt udlæg af bom-, bro-, brygge- og færge-penge og for soveplads i jernbanevogne, forsåvidt reisen er foregået om natten, og sådan plads er benyttet

Ved reise på jernbane eller med dampskib tilstås ingen anden godtgjørelse for befordring end §§ 2, 3, 4 og i nærværende paragraf bestemt.

§ 13. Den mindste veilængde, som må reises, når godtgjørelse for skyds, såvel tillands som tilvands, skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

Skydsen godtgjøres kun for den virkelige veilængde, dog så, at for de strækninger, hvor skydsbetaling erlægges efter en større veilængde end den virkelige (se lov om skydsvæsenet af 14de juli 1893 § 30), tilkommer der tjenestemanden skydsgodtgjørelse efter denne forøgede veilængde.

§ 15. Godtgjørelse for befordring med dampskib skal beregnes efter den afstand, hvorefter passagerbilletten betales.

(Dyrlægen har kostgodtgjørelse efter 3die klasse, nemlig kr. 4.00).

§ 18. På reiser med dampskib skal de til 1ste klasse hørende tjenestemænd være berettigede til at erholde i kostgodtgjørelse kr. 7.00, de til 2den klasse hørende kr. 6.00, de til 3die klasse hørende kr. 5.00 og de til 4de klasse hørende kr. 4.00 for hvert døgn, i hvilket reisen med dampskib har varet uafbrudt mindst 6 timer.

Samme kostgodtgjørelse tilkommer der dem også under ophold i kjøbstad eller ladested på forretningsreiser, under hvilke de må opholde sig i byen i mindst 12 timer. Det samme gjælder for sammenhængende ophold på dampskib og i by i tilsammen mindst 12 timer.

§ 21. Den mindste veilængde, som såvel tillands som tilvands må reises, når kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

§ 22. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen påbegyndes. Dele af et døgn på 5 timer og derover regnes for helt døgn; dele af et døgn paa mindre end 5 timer medregnes ikke. Dog tilkommer vedkommende kostgodtgjørelse, når den hele på en reise tilbagelagte veilængde udgjør mindst 20 km., selv om dertil ikke er medgået 5 timer.

§ 30. Regninger over skyds- og kostgodtgjørelse, som efter denne lov tilkommer nogen af det offentlige, skal, forsåvidt ingen tidsbestemmelse på andet sted måtte være givet, være indsendt til vedkommende myndighed i det seneste inden seks måneder efterat sagen eller forretningen er tilendebragt, da i mangel deraf fordringen ikke godtgjøres af det offentlige.

Skemar

til vejledning ved udfærdigelse af regninger for reiser i veterinær-
væsenets anliggender.

Regning
over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 18

Dato.	Fra — til (Herunder bliver veilængderne at opføre station for station).	Km. land- skyds.		Kun båd- skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil.	Udlæg	Reisens øiemed. (Herunder bliver at anføre grunden for hver foretagen reise og i gjentagelsestilfælde grunden til, at det har været anset nødvendigt at gentage reisen.)
		Tilsigelsesstation.	Fast (eller ingen station).	Tilsigelsesstation.	Fast station.				
		à 16 øre.	à 20 øre.	à 37 øre	à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer landskyds à 16 øre	kr.
»	— — — — — à 20 »	»
»	— — — — — bådskyds à 37 »	»
»	— — — — — — — — — — à 40 »	»
»	— — — — — jernbane à 6 »	»
»	— — — — — dampskib à 40 »	»

Tils. skydsgodtgjørelse kr.
Udlæg

Tilsammen kr.

hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:
at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde, hvorpå de med mindst udgift for det offentlige kunde ske;
at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været nødvendig og er bleven benyttet, at reisen ikke uden skade har kunnet udsættes, samt at der på samme båd ikke har været befordret nogen anden til skydsgodtgjørelse berettiget;
at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført på ovenanførte reiser;
at de opførte udlæg har fundet sted og været nødvendige;
at reiserne er anset nødvendige i det offentliges interesse for at virke til forebyggelse af smitsom husdyrsygdom og få den standset.

.....den.....18.....

.....
(Amts-)Dyrlæge.

Regning
over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 18 i anledning af tuberkulinundersøgelser.

Dato.	Fra — til (Herunder bliver veilængderne at opføre station for station.)	Km. land- skyds.		Km. båd- skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil.	Udlæg.	Antal undersøgte dyr.
		Tilslægsstation. à 16 øre.	Faste (eller ingen) station. à 20 øre.	Tilslægsstation. à 37 øre.	Fast station. à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For kilometer landskyds à 16 øre kr.
» — — à 20 » »
» — bådskyds à 37 » »
» — — à 40 » »
» — jernbane à 6 » »
» — dampskib à 40 » »

Tils. skydsgodtgjørelse kr.
Udlæg »

Tilsammen kr.

hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:

- at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
- at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde, hvorpå de med mindst udgift for det offentlige kunde ske.
- at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været nødvendig og er bleven benyttet, at reisen ikke uden skade har kunnet udsættes, samt at der på samme båd ikke har været befordret nogen anden til skydsgodtgjørelse berettiget;
- at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført på ovenanførte reiser;
- at de opførte udlæg har fundet sted og været nødvendige;
- at reiserne er udførte til foretagelse af offentlig tuberkulinundersøgelse eller til inspektion af de til forebyggelse af tuberkulose givne forskrifters gennemførelse.

..... den 18.....

.....
(Amts-)Dyrlæge.

Regning

over undertegnede tilkommende kostgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 18

Afreist		Hjemkommen.		Antal døgn.	Godtgjørelse.		Reisens længde i kilometer.
Dato.	Klokkeslet.	Dato.	Klokkeslet		Kr.	Øre.	

Tils.

..... den 18.....

(Amts-) Dyrlæge)

(Amts-) Dyrlæge)

Det statistiske Centralbureau har derhos bl. a. udgivet følgende Værker:
Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV. Christiania 1876,
1881, 1887, 1892.

International Skibsfartsstatistik:

Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania
1887.

Tabeller vedkommende Skibsfartsbevægelsen 1872—1894 og Handels-
flaaderne 1886—1896. Kristiania 1897.

Statistisk Aarvog for Kongeriget Norge. Senest udkommet: Syttende Aargang, 1897.
Kristiania 1897. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Senest udkommet: Femtende Bind,
1897. Kristiania 1898. (*Journal du Bureau central de Statistique*)

Oversigt over Kongeriget Norges civile, geistlige og judicielle Inddeling. Afsluttet
31 Januar 1893. Kristiania 1893.

Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889.
Do. for Tidsrummet 1 Juli 1889—31 December 1891, for Tidsrummet
1 Januar 1892—31 December 1894 og for Tidsrummet 1 Januar 1895—31
December 1897, trykte som Tillæg til Meddelelser fra Det statistiske
Centralbureau, Niende Bind, Tolvte Bind og Femtende Bind.

Angaaende andre statistiske Værker henvises til ovennævnte Fortegnelser.

Samtlige Værker er at erholde tilkjøbs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

13 Oktober 1898.
